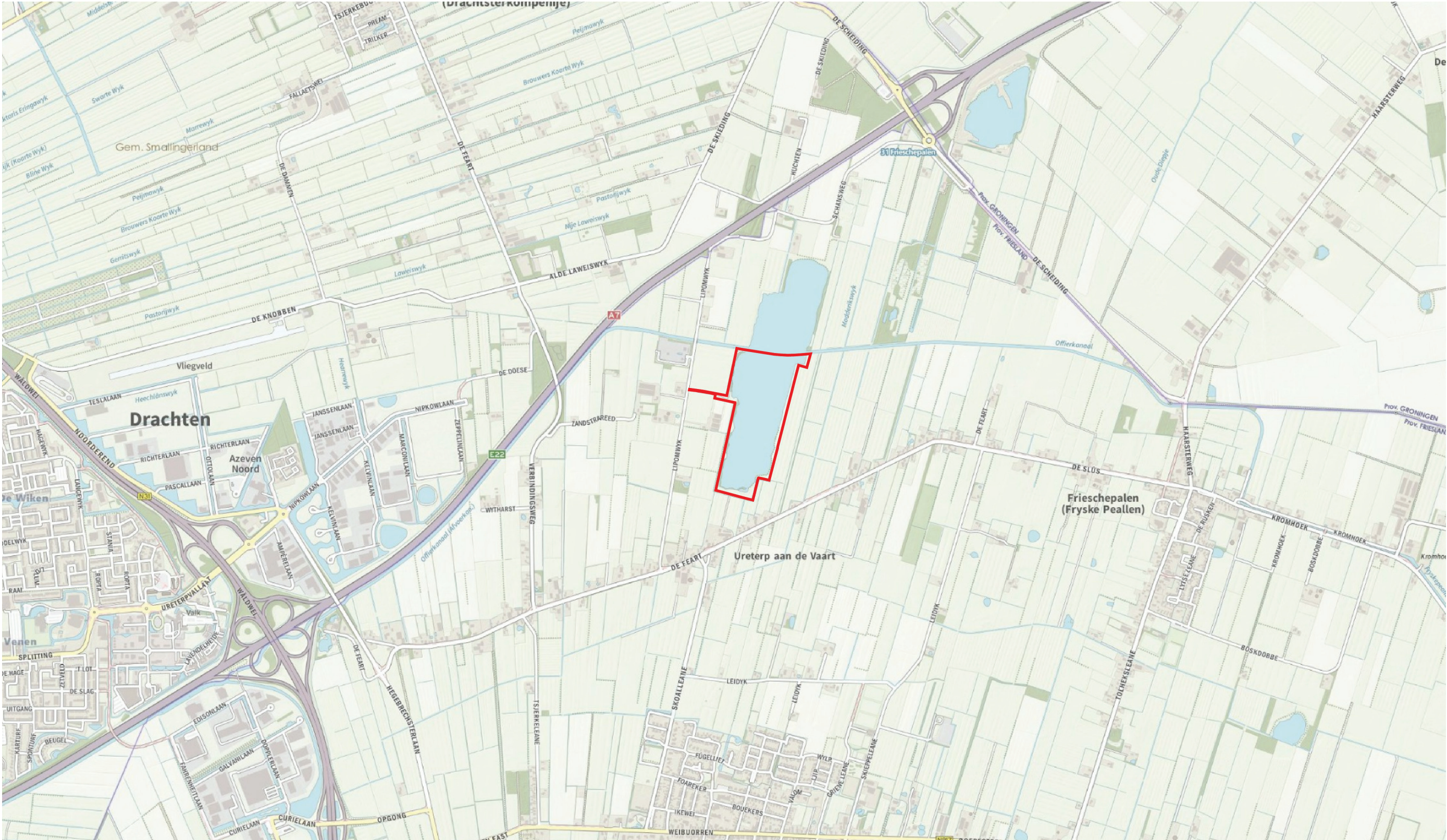
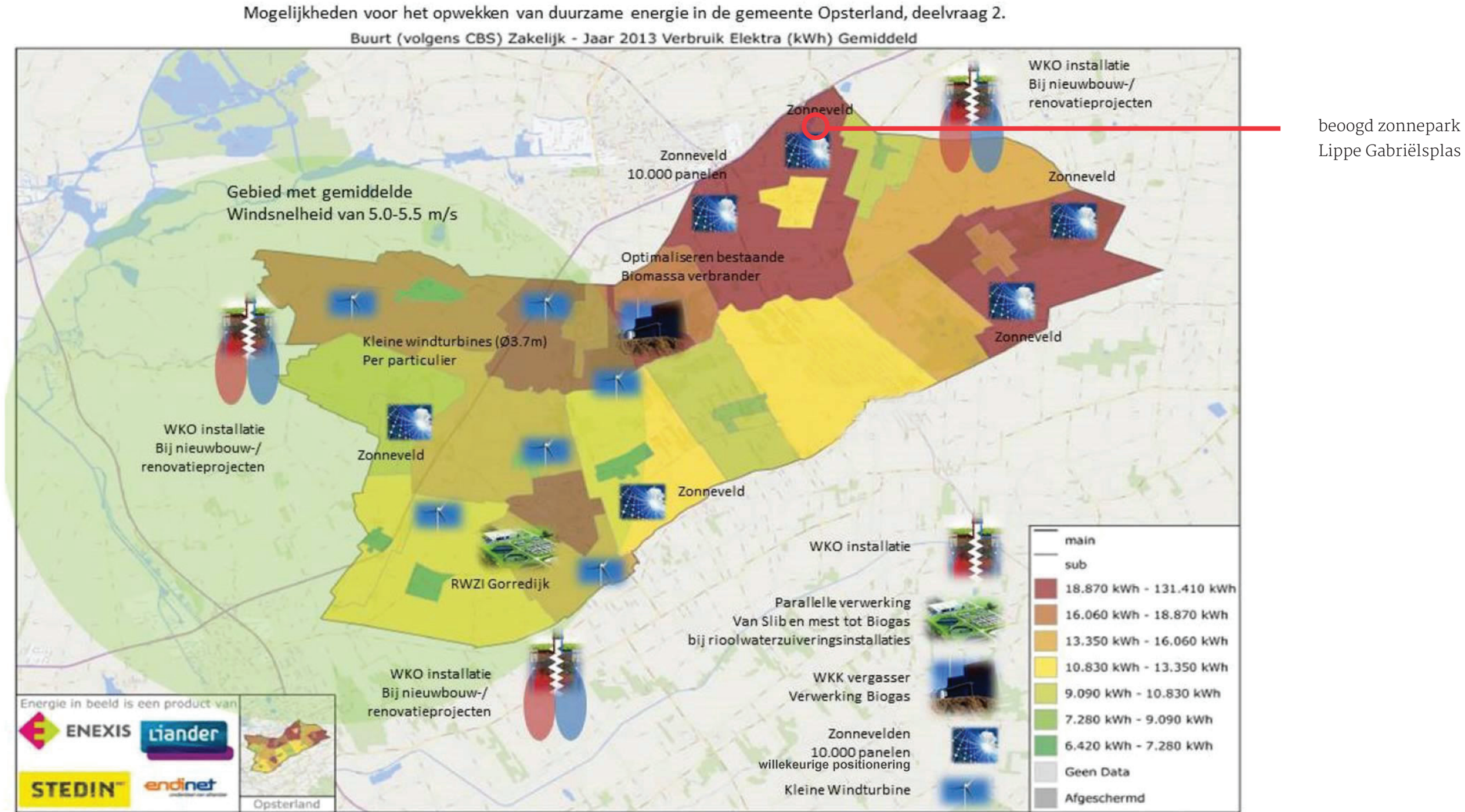

INRICHTINGSPLAN DRIJVEND ZONNEPARK- LIPPE GABRIËLSPLAS URETERP - OPSTERLAND

ANALYSE

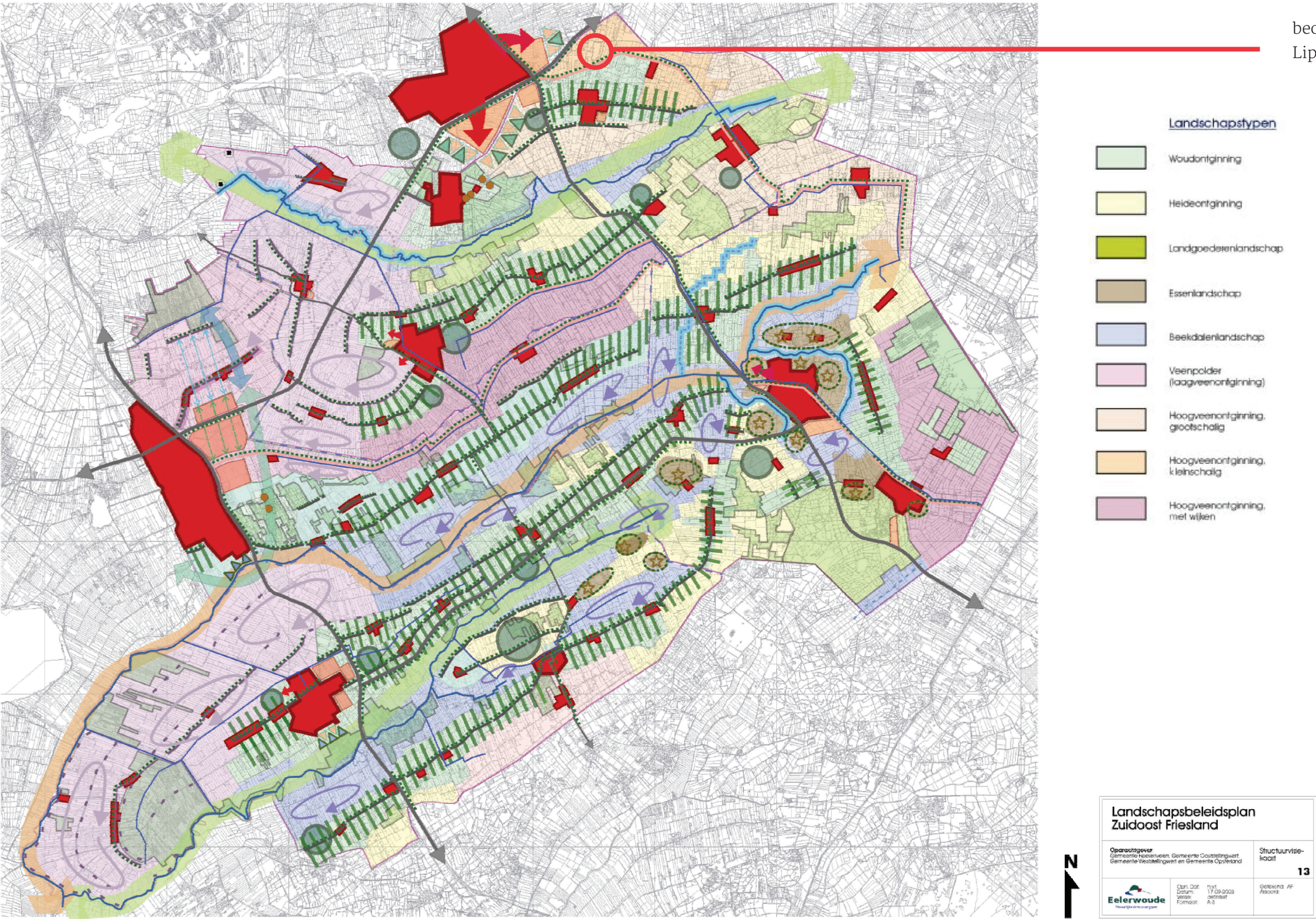
Locatie van het beoogde zonnepark

Inventarisatie van de mogelijke bronnen voor duurzame energie uit de Omgevingsvisie Opsterland 2015 - 2030.

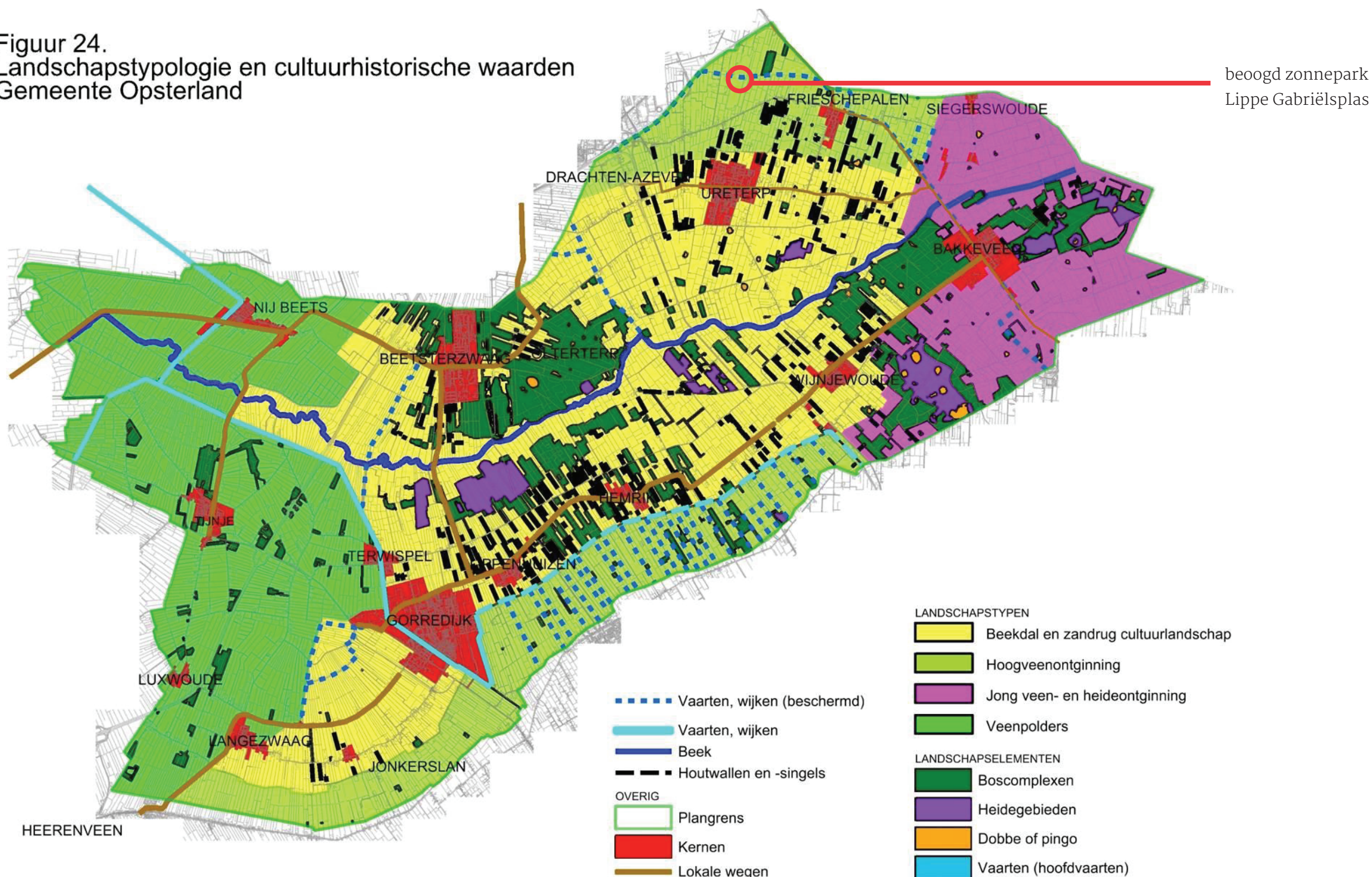
Zichtbaar op bovenstaande kaart is dat het beoogde zonnepark nabij Ureterp is gelegen in een gebied waar veel elektriciteit wordt verbruikt. Uitgangspunt voor zonne-energie (Ambitiedocument Zon Opsterland - 2016) is dat zonne-energie gekoppeld wordt aan de dorpen en plekken waar de energie verbruikt wordt. Dat is hier dus het geval. Ook is in de omgevingsvisie aange- duid dat dit gebied beoogd is als mogelijke bron voor zonne-energie. Ook daar wordt bij aangesloten.

Visiekaart Landschapsbeleidsplan Zuidoost Friesland

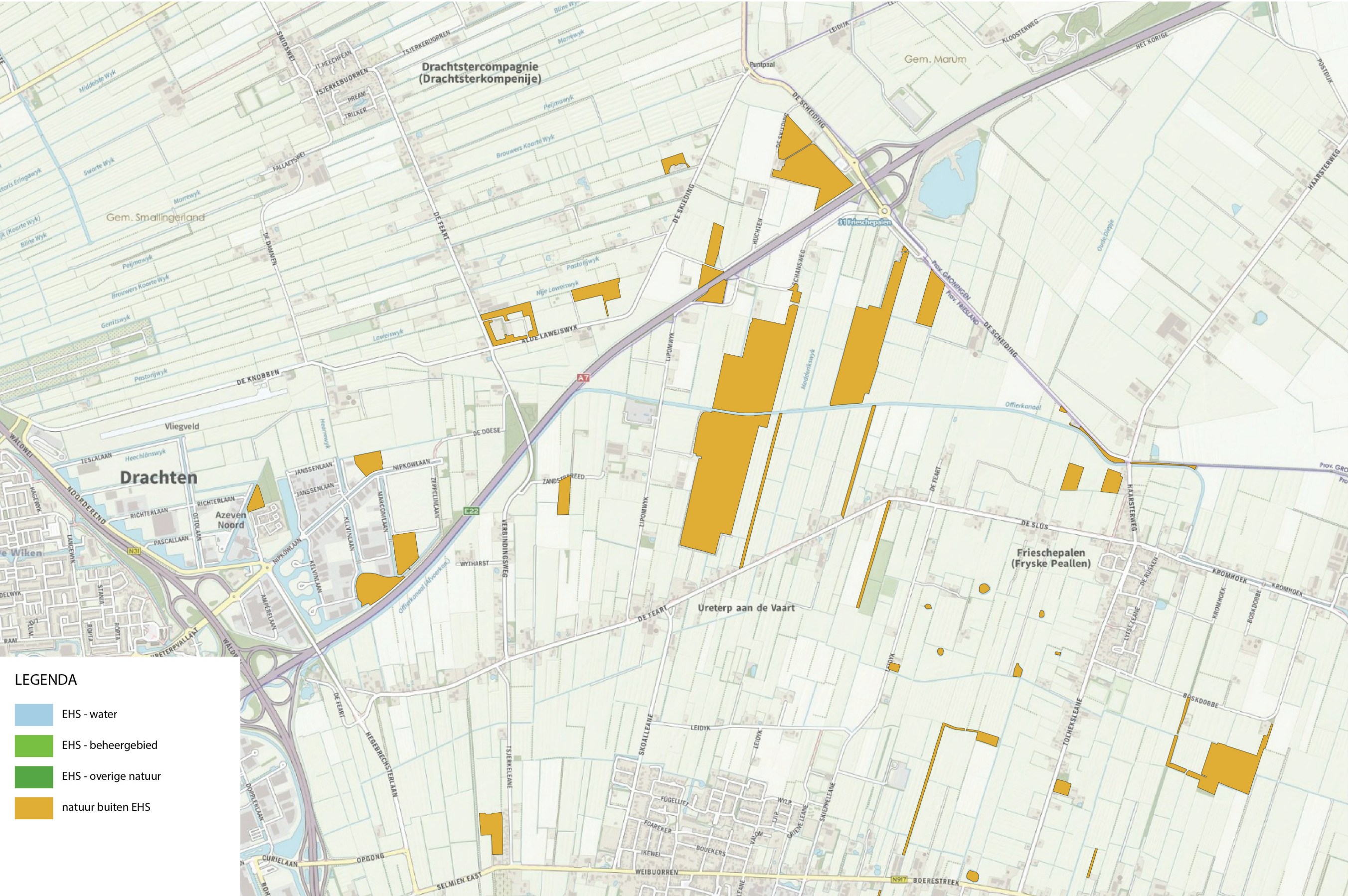

Kaartbeeld uit het landschapsbeleidsplan van Zuid-Oost Friesland (2003). Het beoogde zonnepark maakt onderdeel uit van het kleinschalige hoogveenontginningslandschap. Het landschapsbeleidsplan stelt hierover: “Bij de kleinschalige hoogveenontginningsen wordt gestreefd naar behoud van de kleinschaligheid, die wordt gevormd door de kleinschalige structuur van sloten met singels, de opstreckende verkaveling, de lintbebouwing langs de vaarten en de laanbeplantingen. De singels versterken de gerichtheid van het landschap” (p. 43)

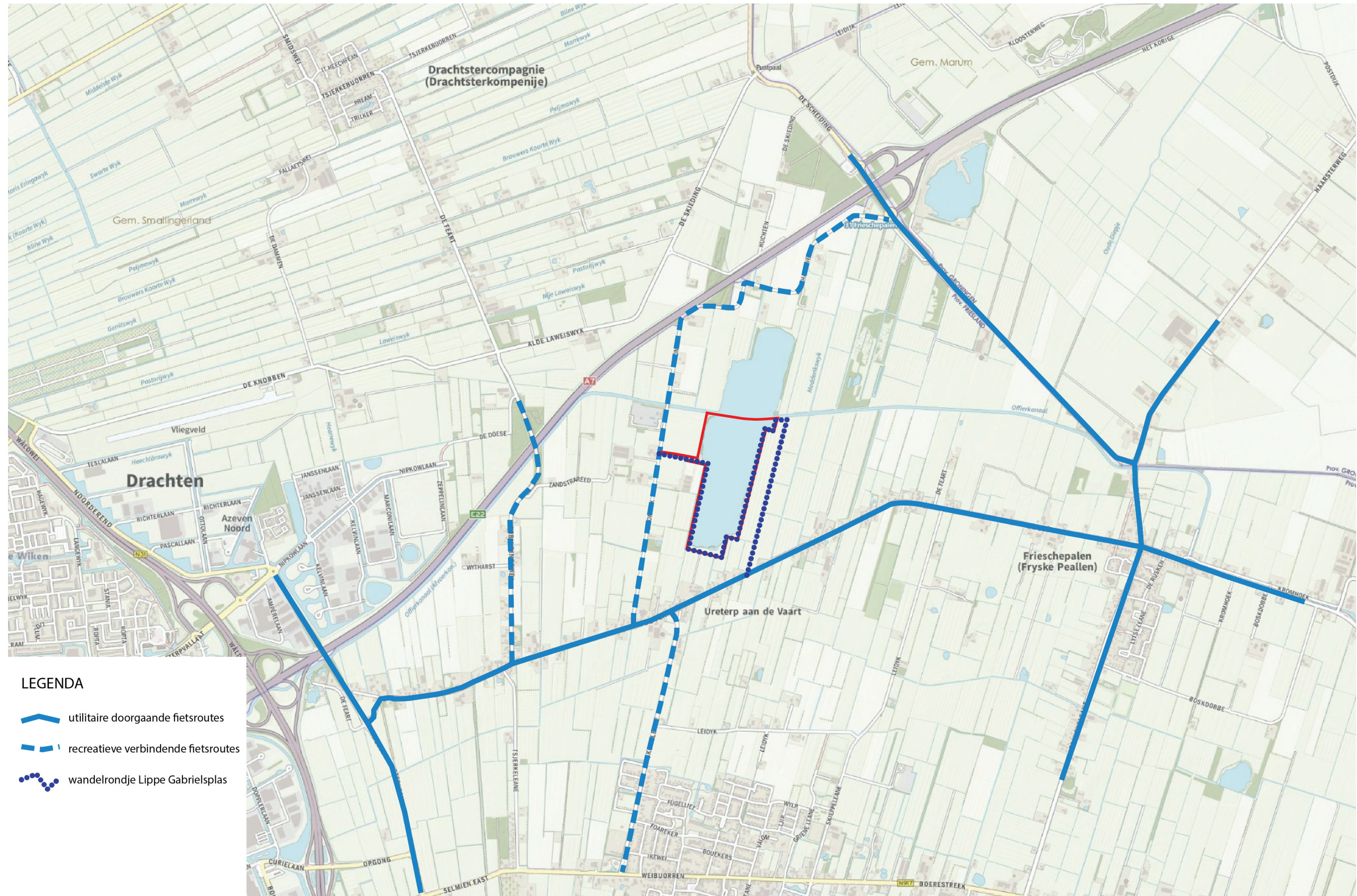
Figuur 24.
Landschapstypologie en cultuurhistorische waarden
Gemeente Opsterland

Kaartbeeld landschap en historische waarden uit de Omgevingsvisie Opsterland 2015 - 2030. Het beoogde zonnepark maakt onderdeel uit van het (kleinschalige) hoogveenontginningslandschap gekenmerkt door een ontginningslint (De Feart) met daar haaks op een regelmatige structuur van wijken (zie ook de historische kaart op de volgende pagina). Deze wijken fungeerde als ontwaterings en afvoersysteem verbonden met een vaart. Van oudsher lag de vaart op het lint, maar deze is verlegd in de jaren 70 naar het midden van de hoogveenontginning (de Frieskenpeallenfeart). Vervolgens is de zandwinplas in de jaren 80 en 90 gegraven.

De waterplas is geen onderdeel van de EHS, echter wel aangeduid als natuurgebied buiten de EHS. Er liggen kansen met name in de rand van de plas om de natuurwaardes te versterken.

Rondom de plas is recent een (onverharde) wandelroute aangelegd met een aantal rustpunten. Deze is toegankelijk vanaf De Feart en de Lipomwyk. De Feart en de Lipomwyk zijn ook onderdeel van diverse fietsroutes en verbindingen. Vanaf deze wegen is de plas nu nauwelijks zichtbaar door de beplanting rondom. Er liggen een aantal kansen de recreatieve waarde te vergroten. Behoud van de bestaande wandelroute rondom de plas is vanzelfsprekend waarbij er kansen liggen de belevingswaarde van de route te vergroten en informatievoorzieningen over de zonnepanelen toe te voegen.

FOTO'S HUIDIGE SITUATIE

De oostoever is grotendeels vrij van beplanting, beplanting langs de oever is spontaan ontwikkeld

Op een gedeelte van de oostoever is een natuurvriendelijke oever aangelegd

De westoever is besloten met elzen en berken. De kavelsloot (links in beeld) is beperkt beplant.

De westoever is steil en puin voorkomt afkalving / erosie van de oever.

Belangrijkste conclusies en kansen

- + het gebied ligt buiten alle ontwikkelzones of specifieke agenda's vanuit de Omgevingsvisie, behalve als gebied voor grootschalige opwek van zonne-energie.**
- + het landschapsbeleidsplan en de omgevingsvisie gaat uit van het herstel van het kleinschalig hoogveenlandschap. Er liggen kansen hier op in te zetten met de ontwikkeling van het zonnepark bijvoorbeeld door de ontginningswijken zichtbaarder te accentueren met beplanting.**
- + oevers zijn van slechte kwaliteit. Een eerste start met verbetering is gemaakt aan de oostzijde. Er liggen kansen om de natuurwaardes van de plas verder te vergroten, met name aan de oevers.**
- + de bestaande routes rondom de plas moeten gerespecteerd worden. Er liggen kansen om de beleving van de route te vergroten en een informatievoorziening over zonne-energie toe te voegen.**

STUDIE EN CONCEPT KANSENKAART

(VERSIE APRIL 2018)

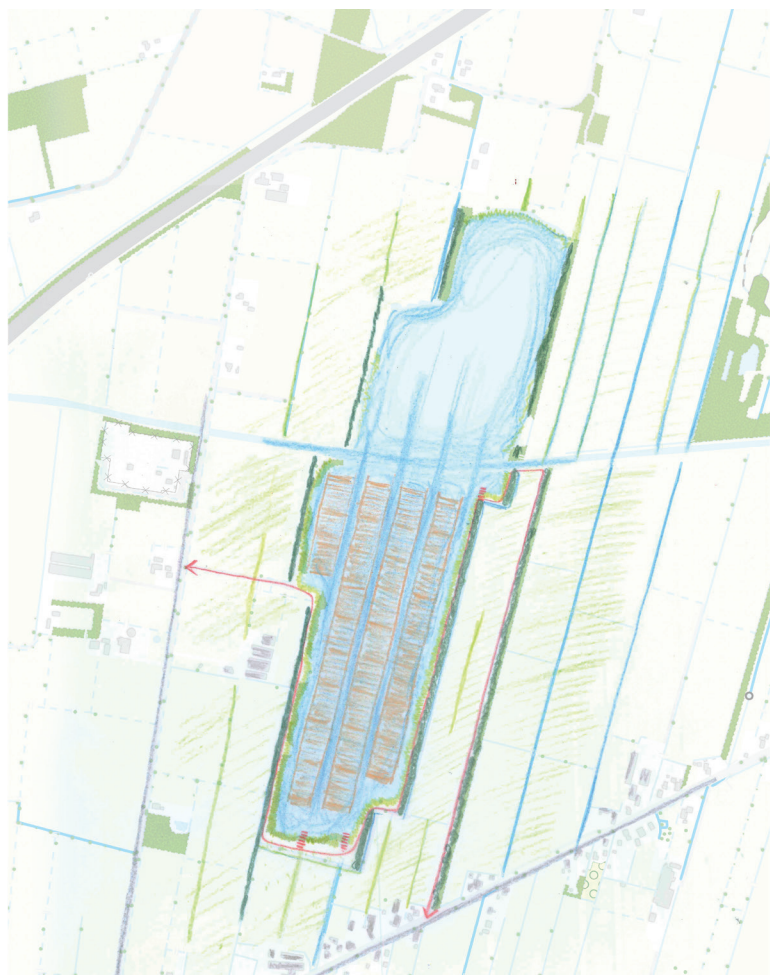
Verbetering oevers en randen

Behoud en versterking recreatieve route

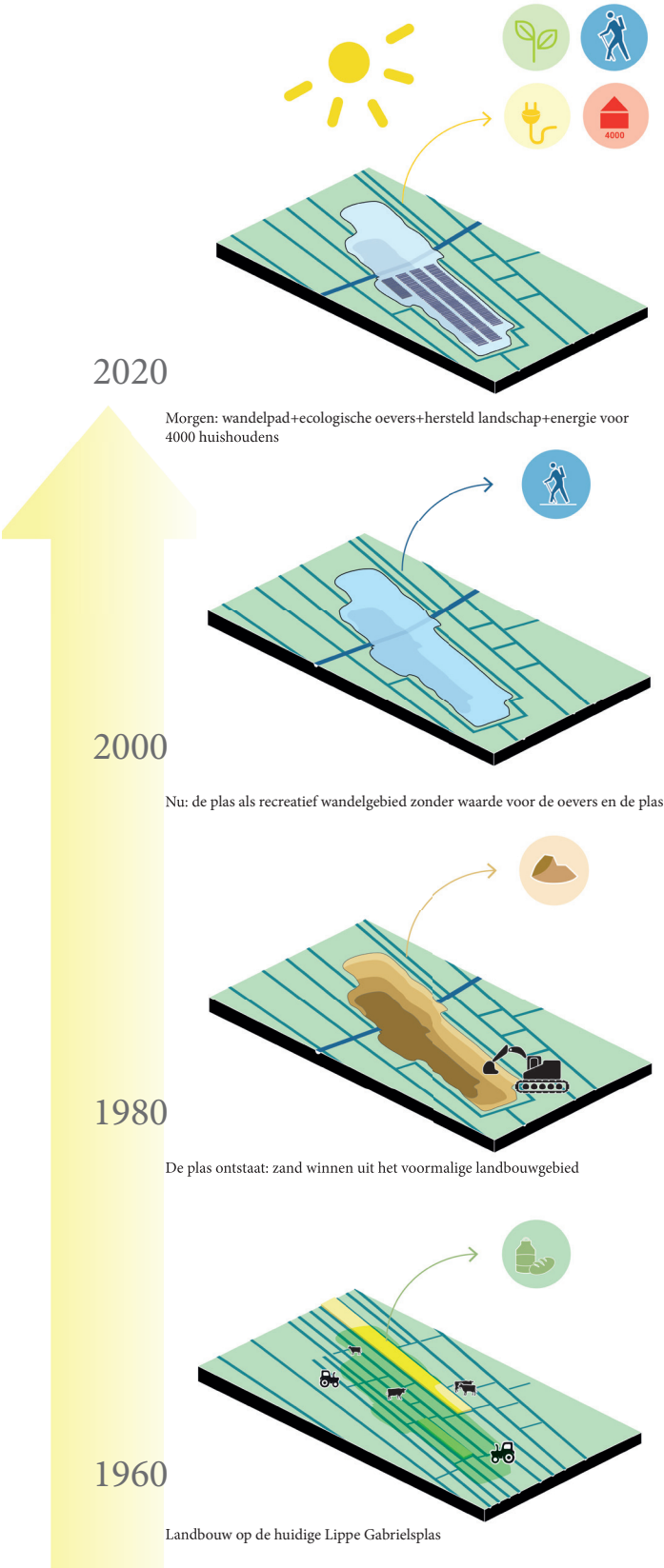

De lange lijnen van het ontginningslandschap als uitgangspunt voor het zonnepark

Indeling voor het drijvend zonnepark

KANSENKAART DEFINITIEF ZOALS GEPRESENTEERD OP DE BEWONERSBIJEEENKOMST (16 MEI 2018)

Plankaart inrichting Lippe Gabriëlsplas

Zonnepanelen in polderritme

Nieuwe inrichting van het wandelpad

Inrichting van natuurvriendelijke oevers

Herstel van landschapsstructuren

Recreatief meubilair

INRICHTINGSPLAN

Op basis van de bewonersconsultatie, het gesprek met het plaatselijk belang, gesprekken met de gemeente Opsterland en de provincie Friesland en de zienswijze n.a.v. de terinzage legging omgevingsvergunning zijn een aantal verbetering doorgevoerd ten opzichte van het inrichtingsplan zoals die op pagina 12 is gepresenteerd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het concept betreffen: minder kap van bomen (zie toelichting 1.); aanplant van een elzensingel op de oost- en zuidzijde (zie toelichting 3); en meer ruimte tussen de panelen en de oevers (zie toelichting 5.); Op deze en volgende pagina's wordt het definitieve inrichtingsplan gepresenteerd. In bijlage 1 is bovenstaande kaart in groot formaat weergegeven.

TOELICHTING INRICHTINGSPLAN

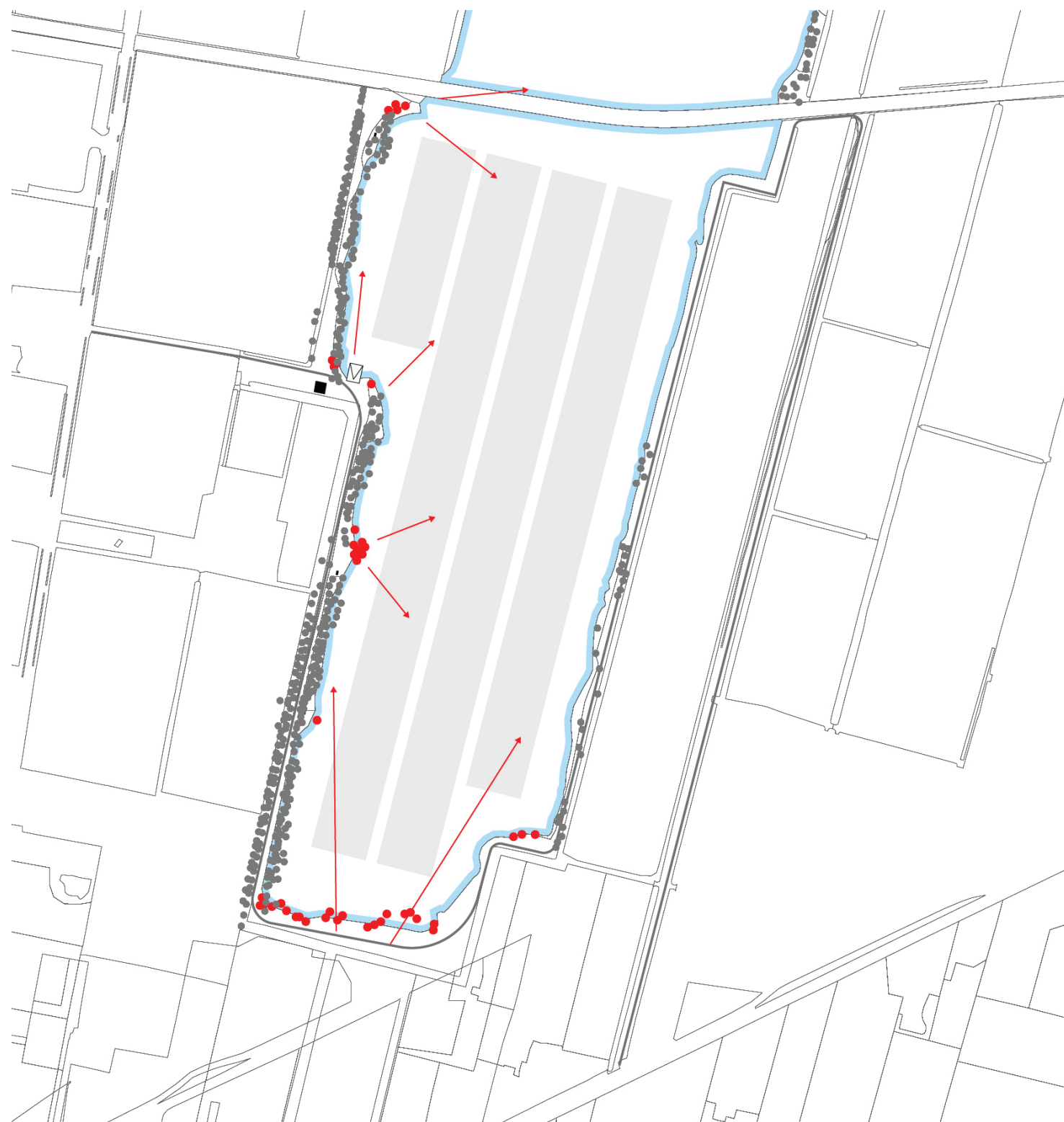
1. BEPLANTING VERWIJDEREN

Op een aantal locaties wordt beplanting verwijderd.

Aan de westzijde worden op een drietal plekken beplanting verwijderd. Dit wordt gedaan op drie locaties waar 'een natuur balkon' aanwezig is zodat de recreant een betere beleving en zicht op de plas heeft en er mogelijkheden ontstaan om te vissen.

Aan de zuidzijde wordt de beplanting verwijderd. Hiermee ontstaat er ruimte voor de aanleg van een natuurvriendelijke oever (zie toelichting elders).

Voor het verwijderen van de bomen wordt uiterlijk 6 weken voor aanvang van de werkzaamheden een kapmelding gedaan. Daarnaast worden ter compensatie nieuwe bomen aangeplant (zie toelichting elders).

2. HERINRICHTING NATUURVRIENDELIJKE OEVERS

Op twee locaties wordt geïnvesteerd in de oevers om de natuurwaarde te vergroten. Zo wordt aan provinciaal beleid voldaan. Zowel aan de oostzijde als aan de zuidzijde worden natuurvriendelijke oevers aangelegd of uitgebreid. Aan de oostoever is dit op een aantal locaties al gebeurd.

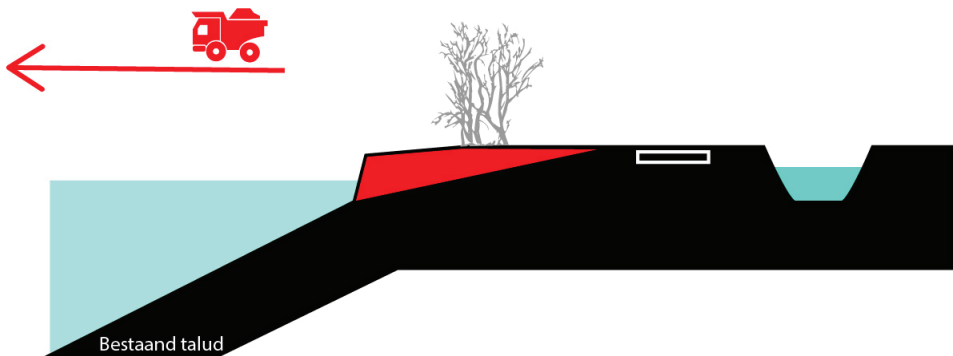
Huidige beschoeiing en natuurvriendelijke oever (oostzijde) wordt uitgebreid. De reeds spontaan gegroeide bomen en struiken blijven behouden.

Streefbeeld oeverbeplanting

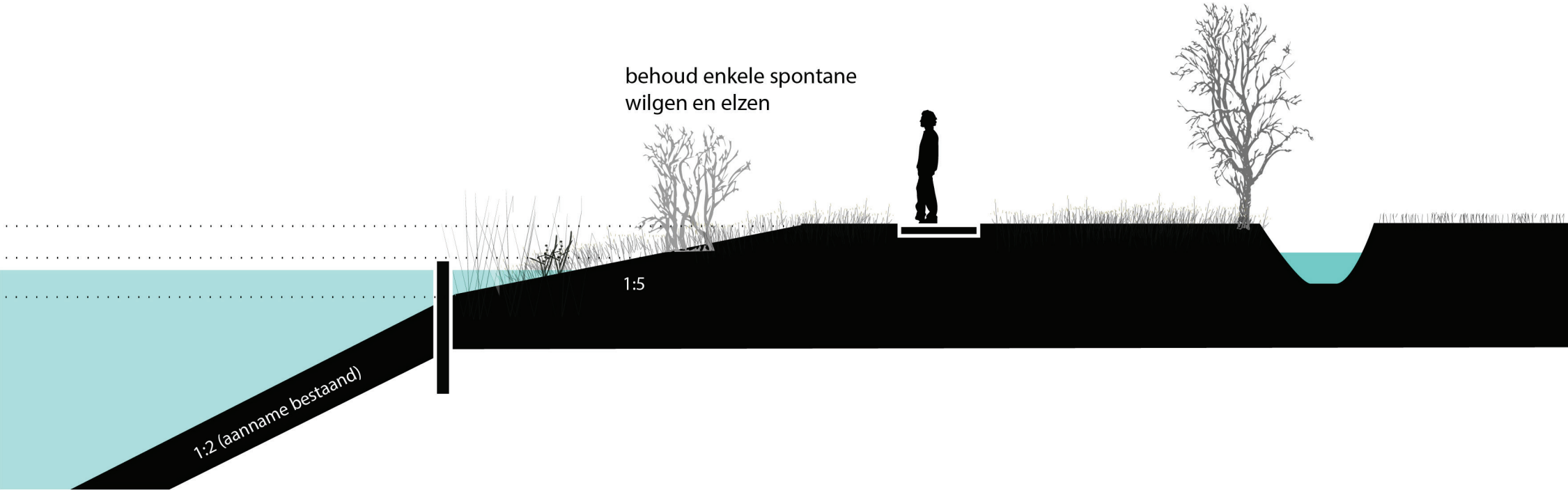

Oostelijke oever

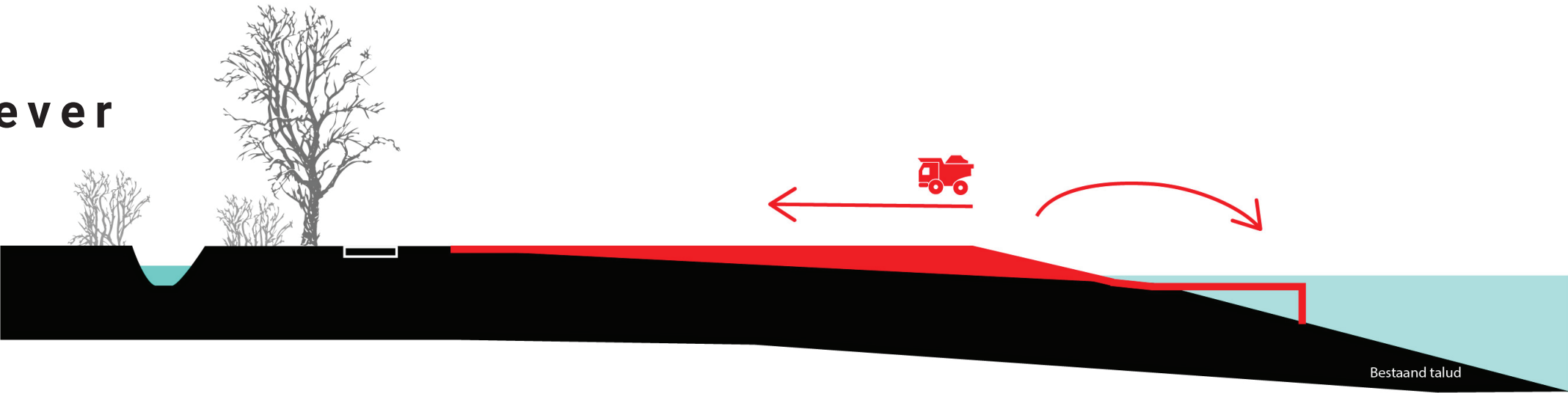
Principedoorsnede aanpassing oostelijke oever waarbij op de locaties waar voldoende ruimte is de oever landinwaards wordt verbreed. Dit omdat richting de plas verbreden niet mogelijk is i.v.m. het steile onderwatertalud.

terrestric zone
amphibic zone
aquatic zone

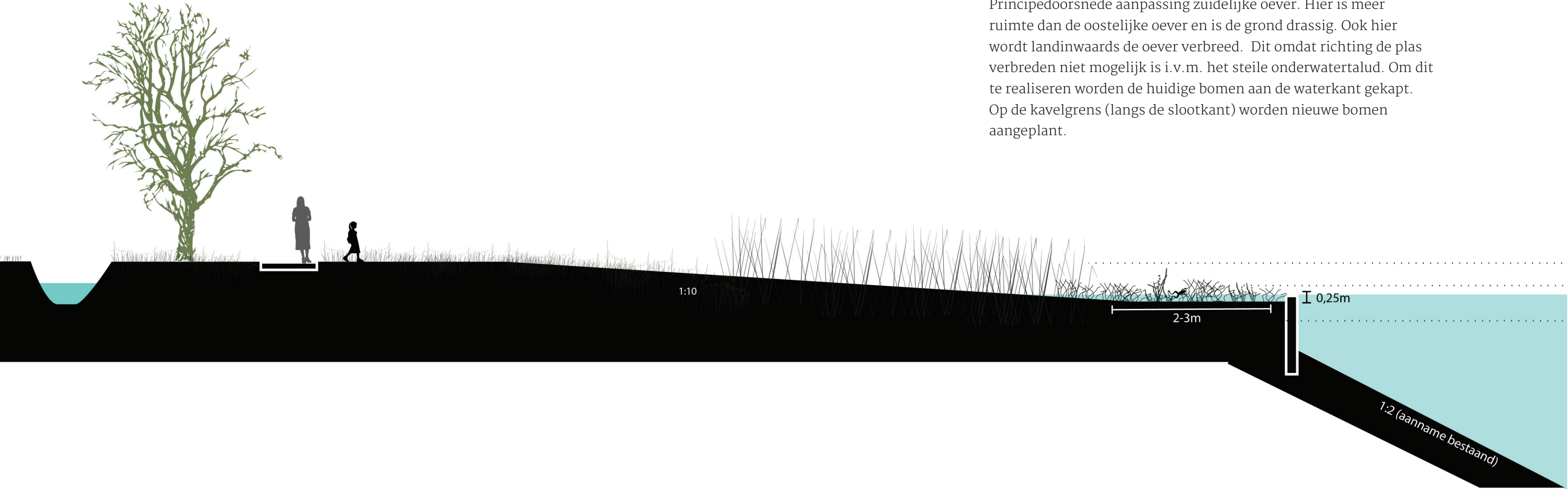

Detail taludaanpassing oostelijke oever waarbij een beschoeiing van hardhouten palen wordt aangebracht en de oever met een talud 1:5 landinwaards wordt verbreed. (Riet)oeevervegetatie ontwikkelt spontaan in de aangelegd plas-dras oever.

Zuidelijke oever

Principedoorsnede aanpassing zuidelijke oever. Hier is meer ruimte dan de oostelijke oever en is de grond drassig. Ook hier wordt landinwaarts de oever verbreed. Dit omdat richting de plas verbreden niet mogelijk is i.v.m. het steile onderwatertalud. Om dit te realiseren worden de huidige bomen aan de waterkant gekapt. Op de kavelgrens (langs de slootkant) worden nieuwe bomen aangeplant.

Detail taludaanpassing zuidelijke oever met plasdraszone. Hier is meer ruimte dan de oostelijke oever waardoor er een flauwer talud en een grotere plas-dras zone aangelegd kan worden. De beschoeiing van hardhouten palen voorkomt afkalving van de oever.

3. HERPLANTEN

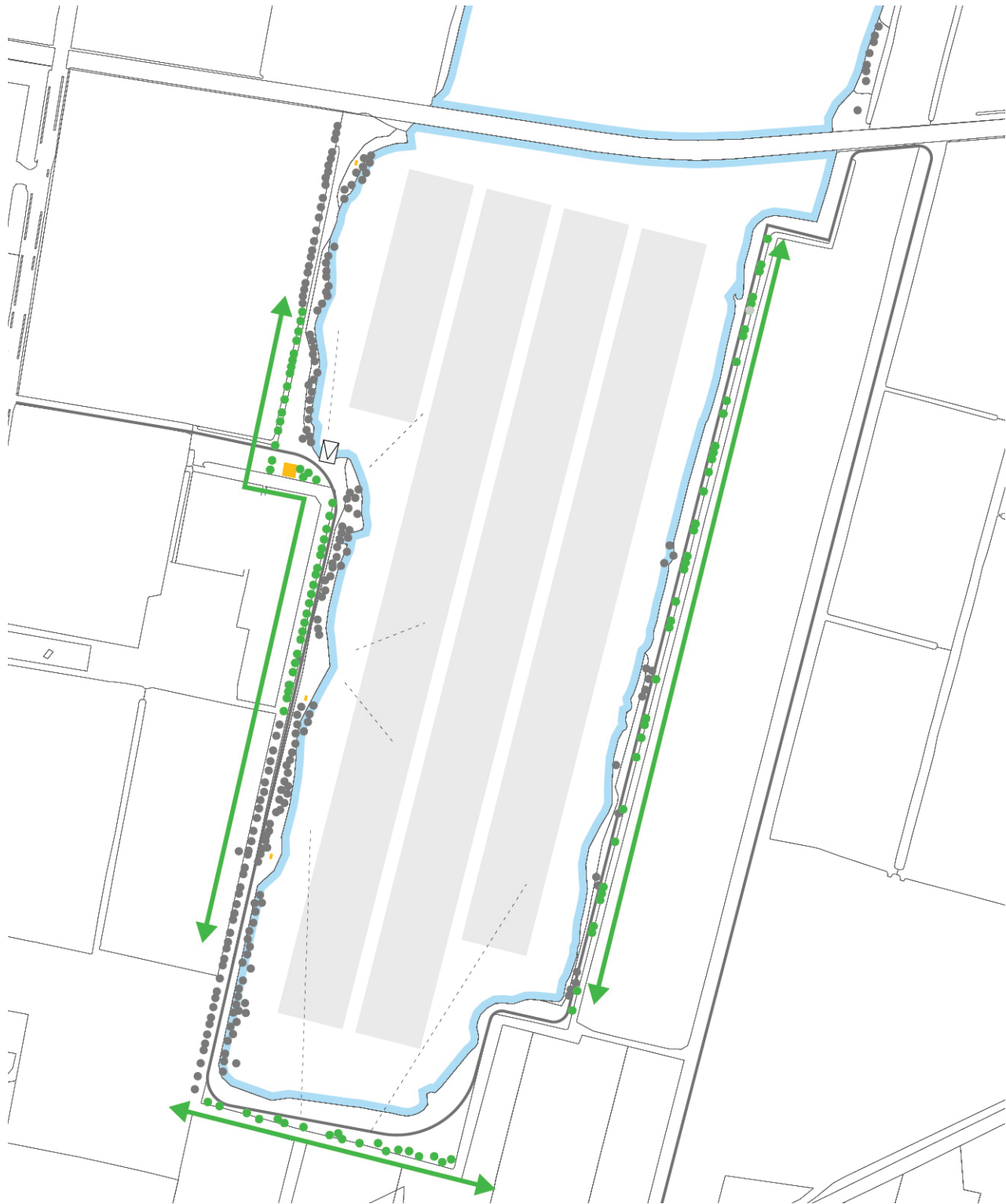
Zowel op de west-, zuid- als de oostzijde worden op de rand van de kavelscheidende sloot elzen aangeplant. Deze elzen benadrukken de ontginningslijnen van het kleinschalige hoogveenontginningslandschap.

Het streefbeeld is om een natuurlijk ogende singel aan te planten van clusters van elzen. Aan de westzijde staan op een aantal delen al elzensingels. De aanplant is aanvulling op deze bestaande elzensingels met behoud van de noodzakelijke ruimte voor het onderhoud van de sloot. Aan de zuidzijde worden op verzoek van omwonenden elzensingels teruggeplant op de rand van de sloot.

Het onderhoudsplan en detail beplantingsplan (op te stellen na toekenning van de SDE+ subsidie) zal hier verder op ingaan.

streefbeeld elzensingels: onregelmatig verspreidstaande elzen.

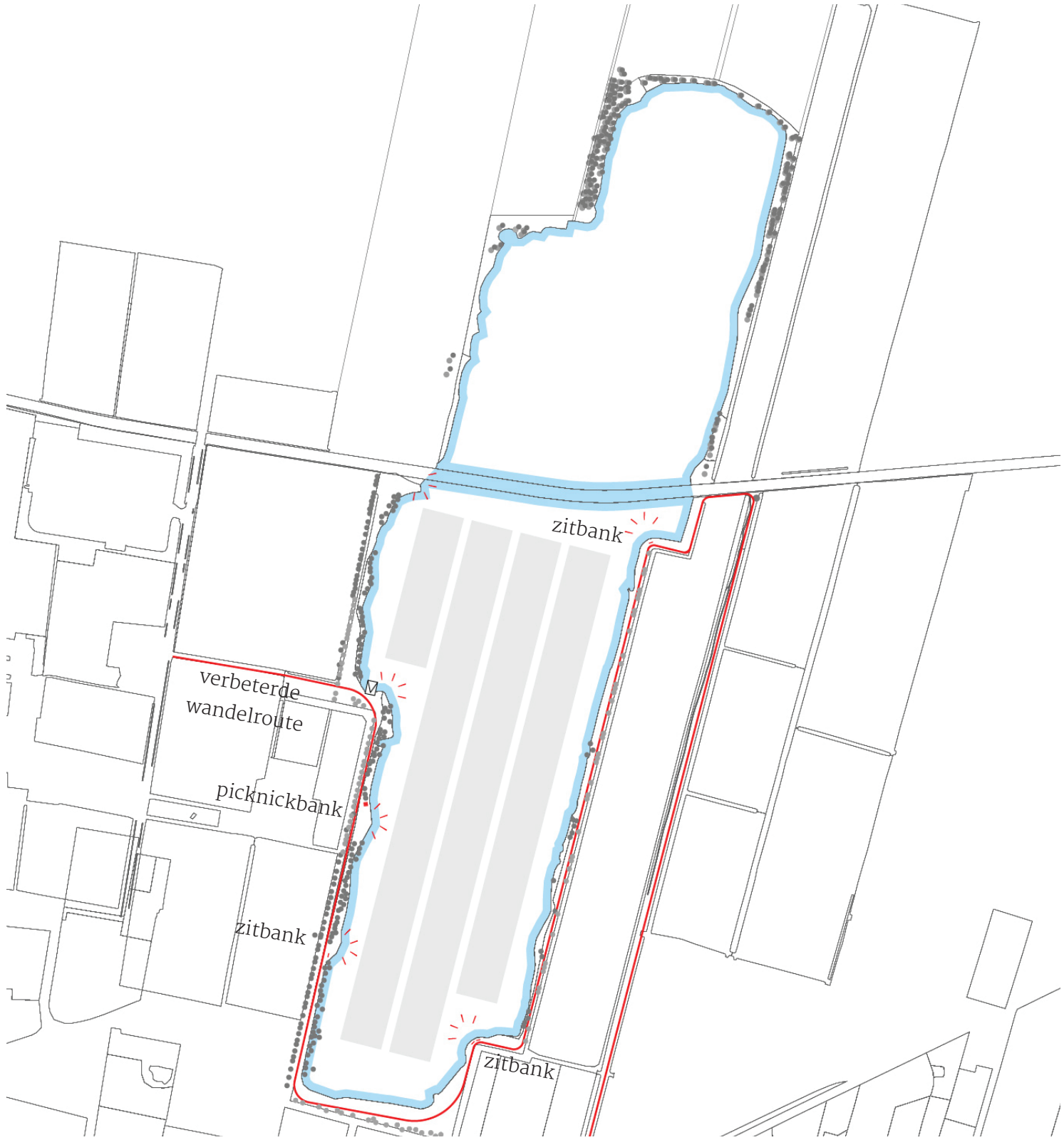

Aanplant van Alnus (geveerde spillen) op de west-, zuid- en oostzijde.

4. OPWAARDEREN WANDELPAD

Het bestaande onverharde wandelpad wordt voorzien van een halfverharding (bijvoorbeeld schelpenverharding, de exacte materiaalkeuze wordt in een later stadium gemaakt), zodat deze beter begaanbaar is. De bestaande bankjes worden teruggeplaatst op de ‘natuurlijke balkons’ en er worden extra banken en picknickbanken geplaatst.

Daarnaast wordt er een informatievoorziening geplaatst die meer informatie over het grootste drijvende zonnepark van Nederland verteld.

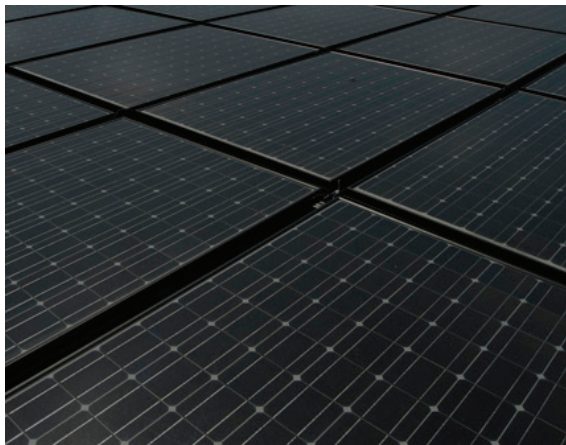

5. TECHNIEK

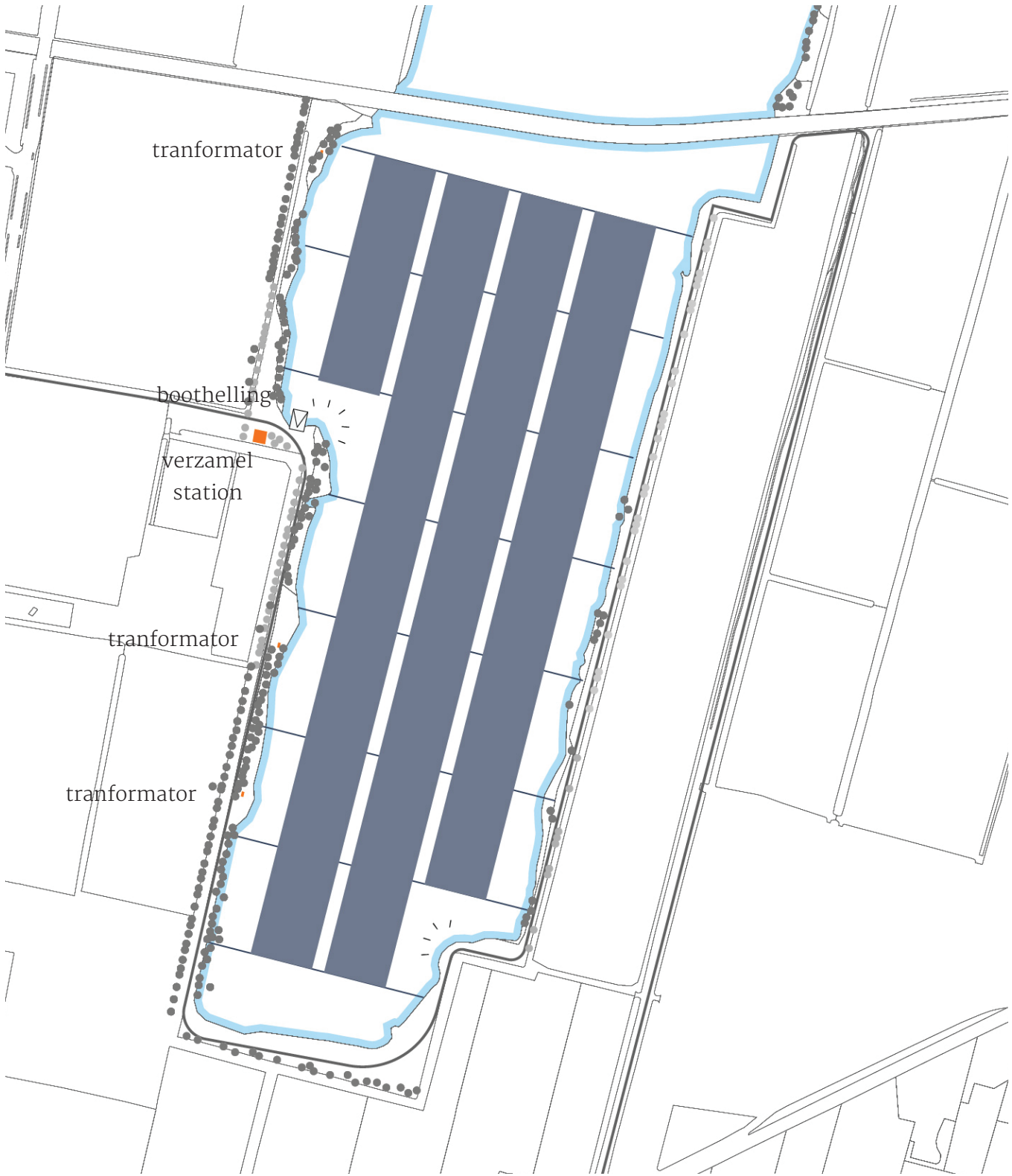
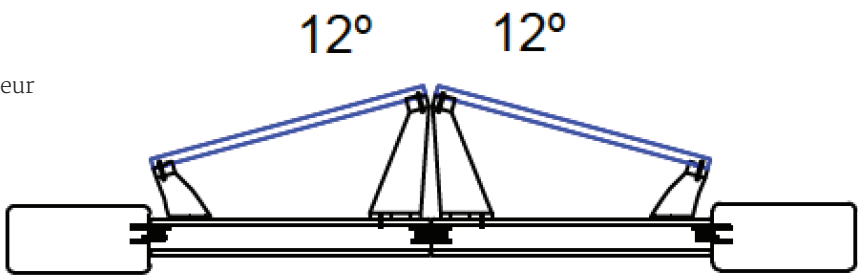
De panelen worden op een drijvende constructie geplaatst bestaande uit drijvers en een onderstel waarop het oost en west paneel worden geïnstalleerd. De drijver vormt een looppad tussen elke ‘dakje’ van panelen. De drijvers worden aan elkaar verbonden waarmee een drijvende ‘kwadranten’ van zonnepanelen ontstaat (ongeveer 50 meter breed). Met deze kwadranten worden de langgerekte drijvende stroken zoals aangegeven op de plankaart gemaakt. Tussen de stroken wordt 10 meter opgehouden bedoeld voor toegankelijkheid, instandhouding licht op het water en als verwijzing naar het ontginningslandschap. De kwadranten worden aan land in elkaar gezet, het water ingeschoven, met boten op de plek gelegd en verankerd aan de wal.

De panelen, de drijvers en constructie (en ook de techniekkasten op de kant) worden terughoudend in kleur (antraciet, RAL 7016) uitgevoerd zodat deze ten op zichte van het water zo min mogelijk opvallen. Ten behoeve van de werking van het zonnepark worden een drietal trafostations en een netwerk verzamelstation geplaatst aan de westzijde van het plangebied. Deze worden in de vegetatie ingebed. Voor onderhoud wordt een kleine boothelling aangelegd zodat er altijd een boot te water gelaten kan worden om onderhoud aan de panelen te verrichten.

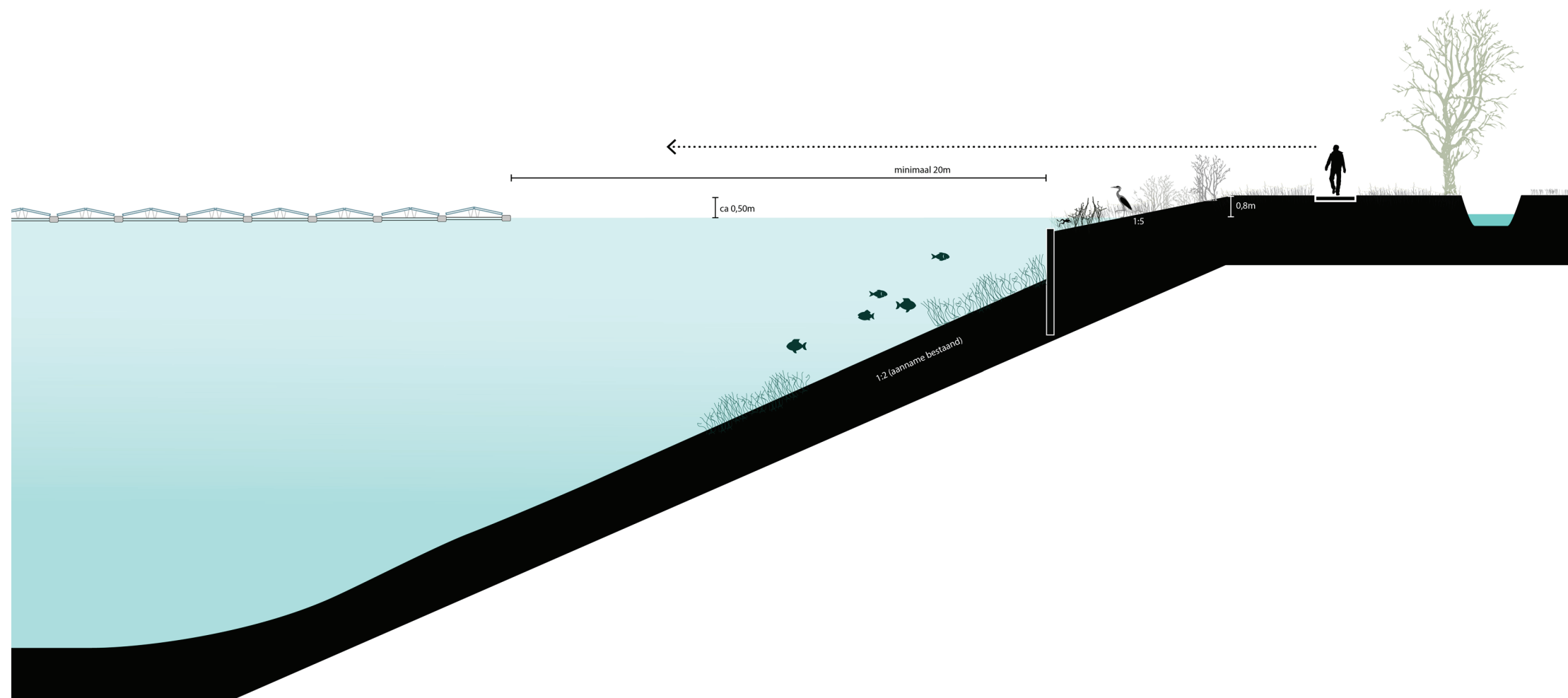
Zonnepanelen: De panelen worden randloos of met donkere rand uitgevoerd (zogenoeten all black panelen)

Drijvende onderdelen: antraciet kleur (RAL 7016)

Ruimtelijke beleving drijvende zonnepanelen

Er is gekozen voor de laagst mogelijke constructie en opstelling (oost-west) waardoor de drijvende zonnepanelen zeer lagen blijven en daarmee de visuele hinder geminimaliseerd wordt en de karakteristiek van de open plas behouden blijft.

De panelen liggen op 20 tot 40 meter uit de oever.

Ruimtelijke beleving transformatoren

Doorsnede westelijke oever met indicatie van een transformatorgebouw.
Het gebouw is ingebed in de oevervegetatie waardoor het grotendeels uit het zicht wegvalt.

De drie transformator en het verzamel netwerkgebouw worden aan de westelijke zijde van het projectgebied geplaatst. Het landschappelijke karakter van de westelijke oever van de plas dient er toe de transformators deels uit het zicht van wandelaars te houden. Ze zullen zo onopvallend mogelijk ingepast worden, dat betekent bij voorkeur zonder hekken, en rondom alleen hoogstnoodzakelijke delen van het terrein verharderen met grasbetonstenen. De drie transformators zijn van metaal, waarschijnlijk aluminium, en de kleur antracietgrijs, RAL 7016. Het verzamelstation met inloopmogelijkheid bestaat als mogelijk uit ongeverfd beton. De deuren, roosters en luiken worden antracietgrijs, RAL7016. Betondelen in het zicht voorzien met anti graffiti coating.

BIJLAGE 1: INRICHTINGSPLAN

Aantal modules: 42,800
 Piekvormogen van de module: 300Wp
 Piekvormogen van de installatie: 12,840,000Wp
 Nominiaal vermogen van de installatie:
 5x 2,000kW: 10,000,000Wn
 Totale oppervlakte: 15,49 hectare
 Oppervlakte onderstation: 100 m²

Datum	Omschrijving	N°..
2011/2017	REVISE	0
28/09/2018	REVISE	9

LEGENDA

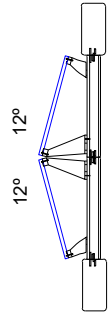
BESCHIKBAAR GEBIED OP DE PLAS

MODULES CANADIAN SOLAR:
ALL-BLACK CS6K-300MS 300wp

OMVORMERS: Schneider SMARTGEN
CS 2x2000kW

ONDERSTATION

DETAIL DRIJFSYSTEEM

LOCATIE

LOCALITE
53° 6'56.03"N 6°
10'23.61"E

PROJECTNAAM

UNL_2017_0034_LAKE OPSTERLAND VAN OORD_2

TITEL TEKENING:

ALGEMEEN OVERZICHT

ONTWORPEN DOOR:	TECHNISCHE CONTROLE DOOR:	SCHAAL: 1:5000
GCS/AOP		

Behoort bij besluit van B en W d.d. 1-10-2018
OV-2018- 4697
Teamleider Vergunning, W. Smit

J.W. Frisostraat 1
8933 BN Leeuwarden

administratie
(058) 233 79 30

e-mail
husenhiem@husenhiem.nl

www.husenhiem.nl

bank
NL48 BNGH 0285 0223 50

B en W van de gemeente :
Opsterland
Uw nummer : OV-2018-4697 d.d.: 30-5-2018
Adr.bouwpl. : zonnepark Lippe Gabrielpas kad. URT00 F 00315
te URETERP
Betreft bouwaanvraag van :
UNIVERGY NL B.V.

dossiernummer : W18OPS089-1
datum : 30-05-2018
behandeld door : G.Boschloo
conclusie : VOLDOET met opmerking

Geacht College,

Met deze brief reageren wij op uw adviesaanvraag.

Op grond van de ingediende gegevens is de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit van oordeel dat het plan, getoetst aan de door de gemeenteraad vastgestelde criteria, voldoet aan redelijke eisen van welstand.

De commissie gaat daarbij uit van mat uitgevoerde panelen in een donkere kleur zonder aluminiumkleurige omlijsting, zogeheten all-black panelen, en drijvers en overige onderdelen eveneens uitgevoerd in een donkere (donkergrijze) kleur.

Namens de commissie,

ir. G. Boschloo,
adviseur ruimtelijke kwaliteit

Zienswijzennota

Drijvend Zonnepark Lippe Gabriëlsplas bij Ureterp

Inhoud

<u>1.</u>	<u>Inleiding</u>	3
<u>2.</u>	<u>Waarom een drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas</u>	3
<u>3.</u>	<u>Ingediende zienswijzen en beantwoording</u>	3
3.1	Zienswijze 1	3
3.2	Zienswijze 2	4
3.3	Zienswijze 3	4
3.4	Zienswijze 4	26
3.5	Zienswijze 5	27
3.6	Zienswijze 6	28
3.7	Zienswijze 7	30

1. Inleiding

Door Univergy Solar B.V is een omgevingsvergunning aangevraagd voor een drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas bij Ureterp. De ontwerp-omgevingsvergunning en ontwerpverklaring van geen bedenkingen hebben van 28 juni 2018 tot en met 8 augustus 2018 ter inzage gelegen. Een ieder heeft de gelegenheid gehad tegen het voornemen een omgevingsvergunning te verlenen een zienswijze in te dienen. Zienswijzen die gericht zijn op ruimtelijke aspecten moeten ook gezien worden als zienswijze gericht tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen van de raad. Ook de raad dient daarom akkoord te geven aan deze zienswijzennota.

De zienswijzen in deze nota zijn vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming geanonimiseerd. Bij deze nota hoort een vertrouwelijke lijst waarop de indieners van de zienswijze staan vermeld. Deze is voor raadsleden in te zien bij de griffie.

2. Waarom een drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas

Op 15 november 2016 is door de gemeente Opsterland een ambitie document zonne-energie vastgesteld. Dit document is een uitwerking van de omgevingsvisie van Opsterland. Het benutten van zonne-energie is in opkomst. In een geschatte verdeling van stroom opgewekt door bedrijven en particulieren is de verwachting dat we een maximum in 2020 van 15 MW kunnen halen mits er ook zonnenvelden worden gerealiseerd. In het coalitieakkoord "Brêge nei de takomst" is de ambitie gesteld om in 2035 energieneutraal te zijn in Opsterland. De komende vier jaar wordt maximaal ingezet om 100 hectare aan zonneparken (gelijk aan 100.000 MWh) te kunnen realiseren. Het drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas past binnen deze ambitie.

3. Ingediende zienswijzen en beantwoording

3.1 Zienswijze 1

Opmerking 1

De Stichting geeft aan geen bezwaren te hebben tegen de aanleg van dit zonnepark. De Stichting heeft geen bezwaren tegen de aanleg van dit zonnepark, naar ons oordeel heeft dit plan geen invloed op de bestaande cultuurhistorie of archeologie.

We zijn zelfs content met het idee de oude ontginningsvaarten/sloten op te nemen in het plan. Maar is het mogelijk dat aan het begin van het wandelpad een informatiebord komt met uitleg over de lokale historie en dat de panelen zodanig liggen om de oude ontginningsloten tot uitdrukking te brengen? Als er geen uitleg bij komt zal het een bezoeker/wandelaar niet eens opvallen en zou het verspilde moeite zijn. Dat op dat bord ook uitleg komt over de geologie, dat het zand wat er uit is gehaald ooit is aangevoerd door de Eridanos gedurende vele miljoenen jaren, dat er barnsteen is gevonden met o.a. insecten uit de tijd dat deze regio nog in tropische zones lag.

Beantwoording gemeente:

Hier staat de initiatiefnemer positief tegenover en zal dit met de gemeente verder bespreken.

Opmerking 2

Dit is misschien geen onderwerp voor de Stichting maar er staat in het plan dat de energie gebruikt wordt voor het dorp. Het lijkt mij dat de industrie van Drachten dichterbij is en vast ook meer energie vraagt. Daarnaast mis ik een oplossing voor tijdelijk overschot in de opgewekte energie, een nieuwe ontwikkeling is het maken van waterstof. Een nieuwere generatie auto's heeft waarschijnlijk waterstof nodig als brandstof, is ook vele malen schoner dan de huidige generatie elektrische auto's. Onderzoeken geven ook aan dat de huidige elektrische auto vervuilerder is dan de nieuwste benzine auto's, dus een waterstof auto is de toekomst.

Beantwoording gemeente:

Alle door het zonnepark opgewekte energie wordt rechtstreeks aan het net van Liander geleverd. De uiteindelijke energiegebruikers kunnen daarmee zowel de bewoners van Ureterp zijn, maar ook de industrie van Drachten.

3.2 Zienswijze 2

Wij hebben als Hengelsportvereniging visrecht op de aangrenzende nieuwe Ureterpervaart waarvan een aanzienlijk deel van de visstand overwintert op de Lippe Gabriëlsplas. Nadelige effecten op de visstand kunnen ons in onze positie als visrechthebbende raken. In de plannen valt ons op dat er aan veel zaken aandacht geschonken is. Wat hierin, in onze ogen, ontbreekt is informatie over de waterkwaliteit. Een goed ecologisch evenwicht is essentieel voor de sportvisserij. Zonder een goede waterkwaliteit lopen de visbestanden grote risico's. Door de opstelling van de zonnepanelen over twee derde van de Lippe Gabriëlsplas maken we ons zorgen over het ontbreken van informatie over de wijze waarop de zonnepanelen invloed hebben. Door de bedekking van een groot gedeelte van het water is de vraag wat er gebeurt door de verminderde instraling van licht, regeninval en wind. Hierdoor komt er minder zuurstof in het water. Dit heeft gevolgen voor de planten, algen en vissen. In Nederland komt een plaatsing van zonnepanelen zoals voorgesteld in de plannen en voor zover ons bekend, niet voor. Hierdoor zijn er ook geen ervaringscijfers bekend zodat er geen voorbeelden zijn die inzicht geven in de gevolgen voor de waterkwaliteit. Om plannen zoals deze op een juiste wijze te kunnen uitvoeren dient er in onze optiek onderzoek gedaan te worden naar wat de effecten zijn op de waterkwaliteit in het algemeen en op de effecten voor de visbestanden in het bijzonder. Op grond van bovenstaande, verzoek ik u, om voordat u overgaat tot het verstrekken van een vergunning, aanvullend onderzoek te (laten) verrichten over de consequenties voor de waterkwaliteit en vanuit het perspectief van de sportvisserij in het bijzonder voor de visbestanden.

Beantwoording gemeente:

Door de initiatiefnemers voor het zonnepark is een watertoets aangevraagd bij het Wetterskip. Voor wat betreft de vissen is een ecologisch onderzoek uitgevoerd door bureau Waardenburg B.V. Wij mogen erop vertrouwen dat zij een deugdelijk ecologisch onderzoek (QuickScan) hebben uitgevoerd. Voor wat betreft de vissen wordt in het onderzoek opgemerkt dat het habitat van de Lippe Gabriëlsplas ongeschikt is voor beschermde vissoorten. Door Waardenburg wordt opgemerkt dat zuurstofloosheid met name optreedt in ondiep water. Daarnaast zijn er naar verwachting geen beschermde vissoorten in deze plas aanwezig. In Fryslân is alleen de grote modderkruiper als beschermde soort bekend en die vindt hier geen geschikt habitat. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde vissoorten. Daarbij komt dat de hele noordkant van de Lippe Gabriëlsplas open blijft en niet wordt gebruikt voor de zonnepanelen. Ook langs de oevers blijft voldoende ruimte over.

Daarnaast wordt nog opgemerkt; "Over het algemeen foerageren vissen zich bij grote diepe plassen met name in de oever of op de bodem. Dit wordt in dit geval niet belemmerd. De oeverzone is de zone tot een waterdiepte van 3 meter. De panelen liggen 20 tot 40 meter uit de oever. Het enige effect dat kan optreden is dat de algengroei in de plas wordt beperkt, door de schaduwwerking van de panelen. Aangezien echter de panelen zo worden opgesteld dat deze niet het hele wateroppervlak afdekken kan er wel zonlicht in het water komen. Tussen de stroken panelen wordt een afstand bewaard van 10 meter. Doordat maar 50% van de plas wordt bedekt met zonnepanelen zal er naar verwachting geen drastische afname van algengroei plaatsvinden en zal er voldoende voedsel zijn voor vissen. Naar verwachting is er geen negatieve invloed op de visstand.

3.3 Zienswijze 3

De reden voor het indienen van onze zienswijze is dat wij ernstig worden benadeeld door het voorgenomen plan voor het realiseren van het aangevraagde zonnepark.

Opmerking 1

Het plan is ter inzage gelegd op 27 juni 2018. Op 29 juni 2018 zijn wij op het gemeentehuis geweest om deze aanvraag in te zien. Voorafgaand aan ons bezoek hebben we gebeld met de gemeente om te vragen of de vergunning volledig inzichtelijk en aanwezig was. Ook hebben we gevraagd om een afspraak te maken voor het inzien van de stukken. Ons werd toen medegedeeld dat dit niet nodig was, en de stukken allemaal bij de balie beschikbaar waren. Bij ons bezoek viel op dat niet alle stukken aanwezig waren. Op blad 2 (ongenummerd) van het "ontwerpbesluit verlening van omgevingsvergunning" worden onder "documenten bij beschikking" vijftientig documenten benoemd die deel uit maken van de ontwerp vergunning. Deze vijftientig documenten waren niet

beschikbaar voor inzage, er lagen er slechts zeven. Het ontwerpbesluit OV-2018-4697 bevat 8 ongenummerde bladzijden, waarvan het laatste blad is genummerd als 3.3. Bij ons leeft dan ook de vraag of dit stuk compleet is. Bij navraag bij de baliemedewerker werd ons verzekerd dat dit alle stukken waren. Er werd ons bevestigd, tot twee maal toe, dat er geen stukken ontbraken en dat dit het gehele pakket was. De baliemedewerker kwam even later nog aanzetten met aanvullende stukken, maar dit bleken de stukken voor het park aan de Skieppeleane te betreffen. Ze voorzagen niet in de ontbrekende stukken van de Lippe Gabriëlsplas. Thuis gekomen hebben we via www.ruimtelijkeplannen.nl nog gezocht naar aanvullende stukken, maar ook hier ontbraken dezelfde stukken. Concreet betekent dit dat ons de mogelijkheid ontnomen is om de gehele aanvraag te kunnen beoordelen.

Beantwoording gemeente:

De stukken die genoemd worden bij de ontwerp-omgevingsvergunning zijn grotendeels technische tekeningen. In de regel worden deze stukken niet ter inzage gelegd. Deze stukken zijn echter wel opvraagbaar. In de Sa werd in de publicatie verwezen naar onze website waar de volledige publicatie te vinden was. Hier stond ook in dat u voor vragen terecht kunt bij het secretariaat ruimtelijke plannen.

Voor het overige wijzen wij u ook op artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) waarin de mogelijkheid beschreven wordt tot het later indienen van gegevens en bescheiden.

Bedoelde gegevens betreffen gegevens en bescheiden met betrekking tot de constructie en de installaties (schetsplan), voor zover het niet de hoofdlijn van de constructie, het constructieprincipe of de installaties betreft. Deze gegevens mogen altijd later worden aangeleverd (uiterlijk 3 weken voor aanvang van de betreffende bouwwerkzaamheden).

De formulering in de Mor is zo opgesteld dat het niet verplicht is om berekeningen aan te leveren. Veelal wordt namelijk van een (ontwerp) tekening duidelijk wat de hoofdlijn van de constructie dan wel het constructieprincipe is. Indien aanvullende informatie nodig is dan zal het bevoegd gezag dit aangeven. Door Univergy zijn wel alle tekeningen aangeleverd. Uit voorgaande volgt echter wel dat er geen verplichting is deze tekeningen tijdens de zienswijzetermijn terinzage te leggen.

De pagina genummerd als 3.3 is de ontwerpverklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad. Vanwege het verplicht publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl is de verklaring van geen bedenkingen achter de ontwerp-omgevingsvergunning gevoegd. Dit omdat beide stukken besluitdocumenten zijn. Wij zijn altijd bereid om een afspraak te maken om de stukken in te kunnen zien. Dat er gecommuniceerd zou zijn dat dit niet hoeft, is niet gangbaar bij de gemeente als het gaat om inzien van de stukken.

Opmerking 2

Op basis van de ter inzage gelegde stukken had de aanvraag moeten worden bestempeld als niet ontvankelijk en als niet realistisch haalbaar binnen de huidige wet- en regelgeving. Wat direct opvalt bij de inzage is dat wat wij reeds bij de inloopavonden constateerden, zich heeft doorgezet in de rest van het traject. De stukken zijn onjuist, onvolledig, met elkaar in tegenspraak en niet rijp voor een ontvankelijk verklaring. Dit, terwijl de gemeente Opsterland deze stukken wel als ontvankelijk heeft geaccepteerd en in procedure gebracht. We begrijpen de wens om iets te doen met milieu, maar we hadden graag gezien dat hierbij de noodzakelijke zorgvuldigheid in acht was genomen. Dit is ons bij het doornemen van de documenten niet gebleken. Het gevolg hiervan laat zich raden. Aan onze vraag op de beide inloopavonden om de procedure zorgvuldig te laten verlopen is geen gehoor gegeven.

Beantwoording gemeente:

De aanvraag omgevingsvergunning en ingediende stukken voldoen aan de eisen die hierover worden gesteld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht. Er is geen reden waarom wij de aanvraag niet-ontvankelijk zouden moeten verklaren.

Opmerking 3

Van de enige wel aanwezige tekening, welke niet op de "documenten bij beschikking" lijst is vermeld, genaamd: "drawing title: GENERAL LAYOUT", laatst gewijzigd op 13-06-2018 kan worden vermeldt dat de teksten niet in begrijpelijke taal is aangeleverd. Deze tekening is in het Engels aangeleverd, en niet in voor ons begrijpelijk Nederlands of Fries. Wat we hier wel uit kunnen halen is dat naast overige

werken er tevens een oppervlakte wordt bebouwd van 400 m². Hoe deze 400 m² wordt vergund en bebouwd is niet uit de stukken te halen. Ook staan er op deze tekeningen slechts indicaties vermeld. Wat verder opvalt is dat de aangegeven panelen, Jinko Solar JKM330P-72 niet zwart zijn, maar polykristallijn en zilver omrand. Dit strookt niet met de overige stukken en toezeggingen. Het bevreemdt ons dat dit door de gemeente Opsterland is geaccordeerd, immers, uit een welstandsoverleg blijkt dat er all-black panelen zouden worden toegepast.

Beantwoording gemeente:

Per abuis heeft een verouderde versie van het inrichtingsplan ter inzage gelegen. Om die reden heeft u de panelen gezien die in eerste instantie gekozen waren, maar na het gesprek met de Welstandscommissie zijn aangepast. De zonnepanelen die in het zonnepark worden toegepast zijn van het merk Canadian Solar en het type All-black CS6K-290, 295, 300 MS. Dit type is gekozen zodat deze ten opzichte van het water zo min mogelijk opvalt. Aanpassing van het type zonnepaneel leidt niet tot een wezenlijk verschil voor de ruimtelijke uitstraling en is daarmee niet in strijd met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Er is geen sprake van 400 vierkante meters aan bijgebouwen. Per abuis zijn de verkeerde afmetingen opgenomen in de technische tekening. Het MS station (onderstation) dat op de tekening staat ingetekend heeft een oppervlakte van 11,75 m², in plaats van 400 m². Voorafgaande aan de raadsvergadering hebben wij u de juiste tekening van het MS station en de indelingstekening toegestuurd.

Wat betreft de tekeningen in het Engels, artikel 4:5 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalt:

Indien de aanvraag of een van de daarbij behorende gegevens of bescheiden in een vreemde taal is gesteld en een vertaling daarvan voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking noodzakelijk is, kan het bestuursorgaan besluiten de aanvraag niet te behandelen, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn de aanvraag met een vertaling aan te vullen.

Voor de beoordeling van onderhavige aanvraag is het voor ons niet noodzakelijk dat de tekeningen in het Nederlands worden aangeleverd. De Awb bepaalt dat het bestuursorgaan kan besluiten een aanvraag niet te behandelen wanneer er geen tekening in de Nederlandse taal worden aangeleverd en daardoor geen goede beoordeling gegeven kan worden. De nadruk ligt echter op 'kan besluiten'. Hier ligt dan ook geen verplichting. In onderhavige aanvraag zijn de ingediende tekeningen voor ons voldoende gebleken om goede beoordeling van het plan te maken.

Opmerking 4

De watertoets is niet correct uitgevoerd, en kan zo niet worden geaccepteerd. Uit de stukken blijkt namelijk dat er wegen worden aangelegd, en een bouwkundige hellingbaan voor de aanleg en onderhoud van het park. Ook de vraag of er oppervlakte water wordt gegraven of gedempt, is het antwoord onjuist ingevuld. Immers, bij de nieuw te maken natuurlijke oevers wordt er wel degelijk gegraven en gedempt. Het hierbij behorende bodemonderzoek is niet aanwezig bij deze aanvraag. Ook de wijze waarop de verharding rondom het zonnepark wordt gerealiseerd, de afmeting en profilering hiervan, en met welke materialen is niet aangegeven.

Beantwoording gemeente:

De Watertoets is bij het Wetterskip Fryslân aangevraagd met alle daarvoor benodigde stukken. Het Wetterskip is akkoord gegaan met de aanvraag.

Een bodemonderzoek moet worden uitgevoerd indien er mensen langer dan 2 uur per dag in een bouwwerk verblijven. Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken en geen gebouwen waar mensen langer dan 2 uur verblijven. Voor het uitvoeren van het inrichtingsplan waar het gaat om het versterken van het wandelpad en de begroeiing is geen bodemonderzoek nodig. Deze gronden staan bij de provincie op de interactieve bodemkwaliteitskaart Fryslân aangegeven als geschikt voor de functies water en agrarisch.

Voor de half verharding van het wandelpad zijn de exacte afmetingen en materiaalkeuze in dit stadium nog niet vastgelegd. Het natuurlijke materiaal dat hiervoor zal worden gebruikt evenals de afmetingen van het pad en de profilering, zal voordat aan het aanleggen worden afgestemd met omwonenden.

Opmerking 5

In het verkenning kansen concept van 11 april 2018 wordt op ongenummerde bladzijde (volgens ons bladzijde 7) onderkent dat de betreffende locatie moet worden aangemerkt als natuur buiten NNN. In tegenstelling tot het onderschrift moet de natuurwaarde van de gehele plas worden behouden en zo mogelijk versterkt. Het niet respecteren van natuurwaarden is strijdig met het gemeentelijk beleid. Daarnaast geeft dit stuk ruimte aan 33.000 panelen (laatste bladzijde ongenummerd). Dat aantallen snel kunnen wijzigen bewijst de aanvraag. Daarin worden wisselend 41.000, 38.500 en 38.520 aangegeven. Dit is een verschil van meer dan 15%. Dit blinkt niet uit in een zorgvuldige voorbereiding, en biedt geen enkele garantie voor een correcte uitvoering.

Beantwoording

Zoals hiervoor ook genoemd heeft per abuis het verkeerde inrichtingsplan ter inzage gelegen. Bij de vaststelling zal het juiste inrichtingsplan ter inzage worden gelegd. Voorafgaand aan de raadsvergadering van 17 september 2018 hebben wij u het juiste inrichtingsplan toegestuurd. In het zonnepark zullen 38.520 zonnepanelen worden geplaatst. Het niet respecteren van natuurwaarden is niet in strijd met het gemeentelijk beleid. De gemeente heeft zich wat betreft omgaan met natuurwaarden te houden aan de Wet natuurbescherming. De Provincie Fryslân is hierin het bevoegd gezag om te controleren of gemeenten zich houden aan deze wet. De plannen zijn voorgelegd aan de provincie Fryslân. Door de provincie is aangegeven dat zij akkoord zijn met het voorliggende project voor een zonnepark.

Opmerking 6

De aanvraag omgevingsvergunning is getoetst aan de Wabo. De vergunning kan niet worden verleend omdat er niet wordt voldaan aan het bouwbesluit 2012. Zo ontbreken de nodige stukken, waaronder bodemonderzoek (sonderingen / uitgebreid grondonderzoek), constructie berekeningen funderings- en constructietekeningen en berekeningen in het algemeen. Ook de peilhoogten, afmetingen en locaties van de 400 vierkante meter aan bijgebouwen zijn niet aangetroffen.

Beantwoording Gemeente:

De aanvraag is getoetst aan alle aspecten van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, besluit omgevingsrecht en de regeling omgevingsrecht (Mor). Er is geen sprake van 400 vierkante meters aan bijgebouwen. Per abuis zijn de verkeerde afmetingen opgenomen in de technische tekeningen. Het MS station (onderstation) dat op de tekening staat ingetekend heeft een oppervlakte van 11,75 m², in plaats van 400 m². Op de tekening met maatvoering van het MS station zelf staan de afmetingen wel juist ingetekend. Op basis van deze tekening was het dan ook mogelijk een goede beoordeling te maken.

Een bodemonderzoek moet worden uitgevoerd indien er mensen langer dan 2 uur per dag in een bouwwerk verblijven. Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken en geen gebouwen waar mensen langer dan 2 uur verblijven. Voor het uitvoeren van het inrichtingsplan waar het gaat om het versterken van het wandelpad en de begroeiing is geen bodemonderzoek nodig. Deze gronden staan bij de provincie op de interactieve bodemkwaliteitskaart Fryslân aangegeven als geschikt voor de functies water en agrarisch.

Verder merken wij op dat in de omgevingsvergunning is opgenomen onder voorwaarden dat eventueel vrijkomende grond op de locatie moet worden verwerkt. Wanneer de grond niet hergebruikt wordt op de locatie, mag de grond, alleen voorzien van een kwaliteitsverklaring worden afgevoerd naar een andere geschikte locatie.

Opmerking 7

De aangeduide bestemming van de Lippe Gabriëlsplas is "agrarisch" en "water". De specifieke functieaanduiding "bedrijf - zandwinning" is niet terug te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl. Ook al zou deze functie wel bestaan, is deze functie uitgewerkt omdat de vergunningen zijn uitgenut en uitgewerkt op 19 maart 2011. De indruk wordt gewekt door de aanvrager dat deze locatie de bestemming industrie heeft. Dit is door Univergy op de inloopavonden aan omwonenden vertelt. Daarmee zou zowel volgens Univergy én Overmorgen eventuele protesten c.q. bezwaren op voorhand kansloos zijn. Wij hebben dit opgevat als stemmingmakerij.

Beantwoording gemeente:

De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan 'buitengebied' welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming 'water' met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. Dit staat ook als zodanig op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het juiste bestemmingsplan vindt u onder de identificatie: NL.IMRO.0086.BPBuitengebied-0302. Ingevolge het bestemmingsplan artikel 18.1 d. is het toegestaan op de betreffende gronden zand te winnen. Dit houdt inderdaad in dat er rekening mee moet worden gehouden dat de Lippe Gabriëlsplas nog steeds als zandwinningsplas gebruikt kan en mag worden.

Opmerking 8

Daarnaast wil de gemeente met een wijziging in het bestemmingsplan medewerking verlenen aan de uitvoering van een elektrisch productiebedrijf in het buitengebied. Er ligt geen afdoende flora- en fauna onderzoek (vleermuizen - vogels - amfibieën - zoogdieren - vissen etc.) aan deze beslissing ten grondslag. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland stelt hier de onderstaande 3 adviezen op:

- *Laat, wanneer beschermde soorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, altijd een nader onderzoek uitvoeren;*
- *Zijn beschermde soorten aanwezig en zijn er plannen om op korte termijn activiteiten te ontplooiën, vraag dan een ontheffing aan en stel het bestemmingsplan vast na het afgeven van de ontheffing;*
- *Zijn beschermde soorten aanwezig en zijn de plannen nog niet concreet (bijvoorbeeld bij het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid) beargumenteer in het bestemmingsplan dan goed dat het verkrijgen van een ontheffing in de lijn der verwachting ligt. Dit kan door het opnemen van mitigerende maatregelen in het plan en verwijzen naar de afgegeven ontheffingen in vergelijkbare situatie.*

In het plangebied zijn prooi-resten van roofvogels gevonden, blz. 30 van de ruimtelijke onderbouwing. Roofvogels zijn in hun natuurlijke habitat jaarrond beschermd. Hier moet opvolging aan worden gegeven.

Beantwoording gemeente:

Voor het onderzoek naar flora en fauna is de Wet natuurbescherming van toepassing. Het bevoegde gezag om toezicht te houden op juiste naleving van deze wet is de Provincie Fryslân. Een eerste natuuronderzoek bestaat in de regel uit het uitvoeren van een ecologische QuickScan. In deze QuickScan wordt het effect van de werkzaamheden die voortvloeien uit het plan of de wijziging beoordeeld op (mogelijk) aanwezige beschermde soorten (Flora- en faunawet) en beschermde gebieden (Natuurbeschermingswet en/of EHS) binnen de invloedssfeer van het plangebied. Wanneer geen effecten worden verwacht kan het bestemmingsplan worden vastgesteld of gewijzigd.

De uitgevoerde QuickScan door het bureau Waardenburg is op deugdelijke wijze uitgevoerd. Uit het onderzoek komen geen soorten naar voren die bijzondere bescherming genieten waardoor het plan niet kan worden gerealiseerd. Met de provincie is uitvoerig vooroverleg gehouden over de flora en fauna. De provincie heeft ingestemd met dit rapport.

Reactie Waardenburg over roofvogels: Enkel de nesten van roofvogels zijn jaarrond beschermd. Indien er sprake is van essentieel foerageergebied dan zijn er mogelijk effecten op de verblijfplaats. Echter de helft van de plas blijft nog beschikbaar voor roofvogels en de meeste roofvogels met een jaarrond beschermde nestplaats jagen niet in en op het water.

Opmerking 9

Zoals verderop in de stukken wordt vermeldt, zijn er maar liefst 3 mogelijke aantallen (hoeveelheden) panelen. Er worden elkaar tegensprekende typen en soorten panelen genoemd. Het aantal vierkante meters totaal drijvend oppervlak is dan ook niet te herleiden. Het kan niet zo zijn dat een toevallige initiatiefnemer alles naar eigen inzicht kan en mag gaan invullen na afgifte van de vergunning. Reeds op de eerste inloopavond is de initiatiefnemer hierop door ons geattendeerd. Hun reactie hierop was "Dat zien we later wel weer". Helaas was de gemeente hierbij niet aanwezig om hier kennis van te kunnen nemen.

Beantwoording gemeente:

Bij de eerste inloopavond was een ambtenaar van de gemeente aanwezig. De uitvoering van het project dient te worden uitgevoerd zoals is vastgelegd in alle stukken die behoren bij de te verlenen omgevingsvergunning. De gemeente ziet er ook op toe dat dit op juiste wijze wordt uitgevoerd.

Univergy mag hier niet zonder toestemming van de gemeente van afwijken. Zie hiervoor verder het antwoord genoemd onder opmerking 3.

Opmerking 10

Aan de door de gemeente gestelde voorwaarde voor medewerking aan de realisatie van zonneparken is niet voldaan. Er is onvoldoende overleg geweest met omwonenden en plaatselijk belang. Overleg met omwonenden valt niet onder een verplicht wettelijk kader en is daarmee niet juridisch afdwingbaar. Maar, op het moment dat de gemeente dit wel als voorwaarde stelt, dan zal hier wel aan moeten worden voldaan. Tijdens de beide inloopavonden zijn verkeerde, tegenstrijdige, onvolledige en onjuiste tekeningen gepresenteerd. Hiervan is op verzoek foto materiaal beschikbaar. Er is ons onder getuigen toegezegd dat voor aanvraag bouwvergunning met ons persoonlijk zou worden gesproken om de situatie ter plaatse te bekijken. Wij hebben niemand gezien of gehoord. Op de infoavonden werden de door ons aangegeven omissies weggewuifd.

Beantwoording Gemeente:

Door Univergy zijn samen met de vertegenwoordigers van Over Morgen, twee informatieavonden gehouden. Op de eerste informatieavond is een eerste presentatie gegeven over de plannen voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas. Belanghebbenden zijn in de gelegenheid geweest hier opmerkingen over te maken. Daarnaast is door de vertegenwoordigers overleg geweest met Plaatselijk belang van Ureterp. Op de tweede informatieavond is het aangepaste plan gepresenteerd. Naar het inzicht van de gemeente heeft de initiatiefnemer voldoende gedaan om belanghebbenden te informeren.

Opmerking 11

Hoewel de tekeningen in het Engels gesteld zijn, valt hieruit op te maken dat er gebouwen worden gerealiseerd van 400 vierkante meter. De hierbij behorende verplichte MPG hebben we niet aangetroffen bij de aanvraag. Dit betekent dat de aanvraag niet compleet, en daarmee niet ontvankelijk had moeten worden verklaard.

Beantwoording Gemeente:

Zie het antwoord onder opmerking 6. Het gaat om een gebouw met een oppervlakte van 11,75 m². Het gaat daarnaast niet om een kantoorgebouw of woongebouw. De MilieuPrestatie Gebouwen is dan ook niet van toepassing. Er is op grond hiervan geen sprake van het niet-ontvankelijk verklaren van de aanvraag voor omgevingsvergunning. Alhoewel dit niet verplicht is zijn door Univergy inmiddels tekeningen in het Nederlands aangeleverd. Zie hiervoor verder het antwoord gegeven op opmerking 6.

Opmerking 12

Er moet sprake zijn van een goede ruimtelijke onderbouwing. Volgens de gemeente is dit voldoende aangetoond, maar volgens ons is dit in het geheel niet aangetoond. Immers, naast de Gemeente stelt ook de provincie Fryslan hier eisen aan. Ook Univergy stelt in haar ruimtelijke onderbouwing op bladzijde 14 dat: "De verordening Romte Fryslan vormt geen belemmering voor het realiseren van het drijvend zonnepark". Wij kunnen ons hier niet in vinden, en wel om onderstaande redenen. Over de beoogde locatie op de Lippe Gabriëlsplas is onderstaande stuk tekst van toepassing. Dit stuk tekst is letterlijk uit de notitie Romte foar Sinne van de Provinciale Staten gehaald.

D Landelijk gebied enkelvoudig ruimtegebruik

- landbouwgebied (weiland, akker)
- natuur en water

- *Wij bieden geen ruimte voor solitaire zonneparken 'in het weiland', die niet aansluiten op stad of dorp of onderdeel zijn/worden van een uitbreidingslocatie van stad of dorp.*
- *Wij zien op het vasteland van Fryslan geen ruimte voor zonnepaneelopstellingen in bestaand natuurgebied of water met een natuurfunctie, zoals aangeduid in de Verordening Romte als 'Ecologische hoofdstructuur' of 'Natuur buiten de EHS'.*

- *Wij vinden een inruil van de natuurfunctie (inclusief de daarbij behorende recreatieve functie) van de natte en droge natuurgebieden, ten faveure van opstellingsruimte voor zonne-energie niet doelmatig.*
- *Uitzondering kan gemaakt worden voor een installatie met een functionele toepassing in het kader van het fysieke beheer en onderhoud van het natuurgebied zelf. Dat begrenst op voorhand de schaal van een opstelling. De opstelling moet inpasbaar zijn met behoud van de natuurwaarden en niet leiden tot significant areaalverlies van natuur. Kleinschaligheid staat voorop.*
- *Op de Waddeneilanden zal het niet altijd mogelijk blijken om opstellingen te realiseren binnen of aansluitend aan/nabij dorpsgebieden. Een zorgvuldig gekozen opstelling daarbuiten is op basis van een goede analyse en verantwoording van mogelijkheden, denkbaar. Een opstelling in natuurgebied heeft ook daar zeker niet de voorkeur ('nee, tenzij'), maar willen we niet op voorhand planologisch uitsluiten.*
- *Als uitzondering is op een solitaire locatie een tijdelijke icoonopstelling denkbaar. Dat vraagt om een hoog kwalitatief ruimtelijk plan, waarbij niet het vermogen en de functionaliteit, maar de kwaliteit voorop staat. Wij menen dat die tijdelijkheid dan wel planologisch geborgd moet zijn. Wij vragen in zo'n geval om betrokkenheid van de provincie bij de opstelling/inpassing.*

Gezien de bovenstaande raadgevende adviezen van de Provincie, is plaatsing van een dergelijk groot elektrisch productiebedrijf op de beoogde locatie op voorhand onmogelijk en kansloos. Ook de afstemming (welke te lezen is in Reactienota: Romte foar Sinne) staat nog vermeld dat grootte moet zijn afgestemd op de locatie. Bijvoorbeeld voor een dorp met 3.000-5.000 inwoners 1 a 2 hectare. Ureterp meet volgens Google 4.785 inwoners in 2017. Dat is heel wat anders dan de nu beoogde 10 hectare op de Lippe Gabriëlsplas (dit dan nog los gezien van het beoogde project aan de Skieppeleane). Onze conclusie is dat hier geen sprake is van inpassing bij een dorp, maar dat hier een Nieuwe Stedelijke Ontwikkeling (NSO) wordt gerealiseerd op en heel erg afgelegen natuurlijk buitengebied.

Daarnaast stelt de 'Wijziging Verordening Romte Fryslan 2014' (laatst gewijzigd 20-03-2018) het volgende:

Artikel 9.4 Opstellingen voor zonne-energie

Na artikel 9.4.1 lid 4 wordt een nieuw lid 5 toegevoegd dat als volgt komt te luiden:

In afwijking van het bepaalde in artikel 9.4.1 lid 1 kan een opstelling voor zonne- energie worden toegestaan op gronden die zijn bestemd of eerder zijn bestemd voor zandwinning, mits deze geen onderdeel uitmaken van ecologische hoofdstructuur op de van deze verordening deel uitmakende kaart Natuur en de opstelling voor zonne- energie geen onevenredige afbreuk doet aan de natuurlijke waarden van het gebied;

Met dit artikel maakt de Provincie Fryslan een verruiming mogelijk ten opzichte van haar eerdere standpunt aangaande zonneparken. In het nieuwe lid 5 wordt hier gesteld dat een opstelling van zonne-energie kan worden toegestaan op een oude zandwinningslocatie wanneer deze géén onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur en het géén onevenredige afbreuk doet aan de natuurlijke waarden van het gebied. De Lippe Gabriëlsplas is al minimaal 7 jaar onderdeel van de ecologische verbinding tussen "de Drait" en "it Aid Djip". Daarnaast zijn hier wel degelijk grote natuurwaarden aanwezig, en maakt het gebied onderdeel uit van "Natuur buiten EHS" of tegenwoordig NNN waarmee de natuurlijke waarden van het gebied worden bevestigd en onderstreept. Natuur buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000-gebieden is van belang in het kader van internationale en Europese biodiversiteitsverplichtingen. In het bestuursakkoord 'natuur' is vastgelegd dat het Rijk verantwoordelijk is voor het voldoen aan Europese verplichtingen (biodiversiteitsdoelen) buiten de EHS en buiten Nature 2000-gebieden. Dit artikel biedt dan ook géén ruimte voor plaatsing van een zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas.

Beantwoording gemeente:

Op 20 maart 2018 is door de provincie een wijziging van de verordening Romte Fryslan 2014 doorgevoerd. Het betreft onder anderen een wijziging (artikel 9.4.1 lid 5) voor wat betreft de locatie van zonneparken. Nieuw is dat de zonneparken nu ook worden toegestaan in voormalige zandwinningsgebieden. Voorwaarde is dat de opstelling voor zonne-energie geen onevenredige afbreuk doet aan de natuurlijke waarden van het gebied en de gronden/ water geen onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.

Het gebied waar de Lippe Gabriëlsplas zich bevindt maakt geen onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur (EHS, nu het Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Het gebied wordt heel duidelijk aangemerkt als natuur buiten de EHS of NNN. In dergelijke gebieden zijn meer ontwikkelingsmogelijkheden. Een ecologische verbinding tussen “de Drait” en “it Aid Djip” is niet hetzelfde als de EHS of NNN. In die zin is er dan ook geen strijdigheid met de provinciale verordening.

Daarbij is voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas onderzoek gedaan in de vorm van een QuickScan flora en fauna. Uit de QuickScan flora en fauna blijkt dat er geen sprake is van onevenredige afbreuk aan de natuurwaarden in dit gebied. Voorwaarde is ook dat de provincie akkoord is met de plannen. Met de provincie is uitvoerig overleg geweest in de vorm van de Sinnetafel Fryslân. Opmerkingen die in dit overleg en daarna zijn gemaakt zijn verwerkt in de plannen voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas. De provincie heeft uiteindelijk aangegeven akkoord te gaan met de plannen.

Wanneer bij het realiseren van het park blijkt dat nader onderzoek toch noodzakelijk is zal dat alsnog worden uitgevoerd. Dit zal ook zodanig worden opgenomen in de omgevingsvergunning

Opmerking 13

De Gemeente heeft in haar Ambitiedocument op Zonne-energie een aantal mogelijke locaties laten onderzoeken door stedenbouwkundig bureau RHO en zij hebben een aantal mogelijke locaties aangewezen. Deze zijn opgenomen in het Ambitiedocument Zonneenergie - Uitwerking omgevingsvisie (met status Definitief, en datum 15-11-2016), en door de gemeenteraad geaccordeerd. Stedenbouwkundig Adviesbureau RHO heeft hierbij de Lippe Gabriëlsplas bewust niet betrokken als potentiële locatie. In dit document worden een aantal mogelijke plaatsingen genoemd, die wij hieronder citeren:

- *Afvalstortterreinen;*
- *Vervuilde grond;*
- *Randzones bij wegen;*
- *Zandwinput.*

Onderstaande foto illustreert de schoonheid van de natuur op de Lippe Gabriëlsplas. Hier is geen sprake meer van een zandwinning, dit omdat alle oude vergunning zijn uitgewerkt. In Fryslân zijn talloze voorbeelden van oude uitnuttingen van ondergrond, zandplassen en veenaufgravingen waarvan niemand zich zal afvragen of deze natuurgebieden mogen worden vervreemd. Eigendomsverhouding maakt hierbij geen verschil. Zoals u kunt zien heeft de natuur hier zich de afgelopen 7 jaar schitterend ontwikkeld. Met de “Merskerheide” is dit één van de slechts twee aanwezige natuurwandelgebieden die Ureterp rijk is. Wij kennen geen mensen die voor hun plezier en natuurbeleving rond een industriële stroomopwekking gaan wandelen.

(De foto is niet overgenomen omdat de foto door kopiëren en plakken niet meer van een goede kwaliteit is)

Beantwoording gemeente:

Zie hiervoor de beantwoording onder opmerking 7. De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan ‘buitengebied’ welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming ‘water’ met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. De oevers rond de Lippe Gabriëlsplas zullen worden versterkt zoals opgenomen in het inrichtingsplan. Hierdoor kan de natuur rond de plas zich positief ontwikkelen. Zie voor verdere beantwoording onder opmerking 14.

Opmerking 14

Op de inloopavond was een goedgekeurd ambitiedocument niet aanwezig. Het werd echter wel foutief geciteerd, door te stellen dat de Lippe Gabriëlsplas daar wel onderdeel van zou uitmaken. Dit hebben wij als misleidend opgevat. Onze opmerkingen hierover werden weggewuifd en ontstreden door Univergy.

Beantwoording gemeente:

De Lippe Gabriëlsplas is in het ambitiedocument niet opgenomen als geschikte plaats voor het plaatsen van zonnepanelen. Dit had te maken met het beleid van de provincie waar ten tijde van het tot standkomen van het ambitiedocument van Opsterland nog geen mogelijkheid was voor het

realiseren van zonneparken op (voormalige) zandwinputten. De gemeente heeft beleidsvrijheid om af te wijken van beleid mits dit goed gemotiveerd wordt. Motivering is onder andere dat de provincie de verordening Romte heeft aangepast waardoor het realiseren van zonneparken op zandwinputten wel in beeld komt. Mede met het oog op het coalitieakkoord van ons huidige college voor de komende vier jaar, zal een nieuw ambtiedocument worden opgesteld waarin een verruiming van de mogelijkheden voor het realiseren van zonneparken wordt opgenomen.

Opmerking 15

Het produceren van stroom valt voor ieders begrip onder een industriële activiteit. De enige uitzondering hierop zou kunnen zijn het kleinschalig opwekken van stroom voor eigen gebruik. Het hier bedoelde park is a priori bedoeld om snel geld te maken met de geboden mogelijkheid van SDE+ subsidie voor het produceren van een mega hoeveelheid (13MW) aan stroom. Deze geproduceerde hoeveelheid is dermate groot dat hier zeker sprake is van een industriële vorm en omvang van opwekking. Wij kunnen dan ook niet anders concluderen dan dat het hier sprake is van een Nieuwe Stedelijke Ontwikkeling (NSO). De Ladder van Duurzame Verstedelijking vind hier ook wat van.

Plannen die voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO) zijn Ladderplichtig, ongeacht of zij binnen of buiten bestaand stedelijk gebied liggen. Artikel 1.1.1, eerste lid sub i van het Bro geeft de volgende definitie voor een stedelijke ontwikkeling: 'Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocatie of andere stedelijke voorzieningen'. Het plan voor een elektrisch productiebedrijf aan de Lippe Gabriëlsplas is zeker aan te merken als 'andere stedelijke voorziening'. Hiermee is voor dit plan een toets nodig aan de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Hierbij gaat de aanvrager voorbij aan de wetgeving, en heeft de toetsende partij zich niet aan de wet gehouden. Immers, de ladder is niet gevolgd, en niet eens benoemd in de verklaring van geen bedenkingen.

Beantwoording gemeente:

In de nota van toelichting bij artikel 3.1.6, tweede lid, onder a, van het Bro staat, dat dit lid provinciale en gemeentelijke overheden verplicht om nieuwe stedelijke ontwikkelingen af te stemmen op de geconstateerde actuele behoefte en de wijze waarop in die behoefte wordt voorzien ook regionaal af te stemmen. Op deze wijze wordt over- en ondercapaciteit zoveel mogelijk voorkomen. Ten aanzien van het tweede lid, onder b, staat in de nota van toelichting dat wordt gezien of binnen bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien door middel van herstructurering, transformatie of anderszins. Onderdeel hiervan is dat wordt gekeken of leegstaande verstedelijkingsruimte door het treffen van kwalitatieve maatregelen in de behoefte kan voorzien. In de nota van toelichting staat voorts dat de minister van Infrastructuur en Milieu op 14 november 2011 aan de Tweede Kamer heeft toegezegd om andere overheden te ondersteunen bij het in de praktijk brengen van de ladder voor duurzame verstedelijking, door op het moment van inwerkingtreding van de ladder aan gemeenten en provincies een handreiking beschikbaar te stellen. De handreiking is in oktober 2012 vastgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In de handreiking is het toepassingsbereik van artikel 3.1.6, tweede lid, nader omschreven. Hierin staat dat onder het begrip "overige stedelijke voorzieningen" wordt verstaan: accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure. Een zonnepark valt niet onder deze overige stedelijke voorzieningen.

Gelet op de nota van toelichting en de strekking van de regeling die gericht is op het tegengaan van leegstand is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van oordeel dat een windpark geen stedelijke ontwikkeling is als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, in samenhang met artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro. Zie hiervoor een uitspraak van de Raad van State op 16 maart 2016¹.

Gelet op deze uitspraak mag ervan worden uitgegaan dat ook de aanleg van een zonnepark tevens geen stedelijke ontwikkeling is als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, in samenhang met artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro.

Opmerking 16

Het betreft hier een particuliere industriële installatie, en geen NUTS voorziening (waarmee het algemene belang zou zijn gediend), met alleen het winstoogmerk voor een buitenlandse investeerder. Nota bene mogelijk gemaakt door een 50% Nederlandse SDE+ subsidie. Aanvrager heeft ook aangegeven geen enkel belang te hebben bij dit elektrisch productiebedrijf, alleen bij de SDE+

¹ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken-in-uitspraken/tekst-uitspraak.html?id=87062>

subsidie. De geldelijke drijfveer is dan ook de enige drijfveer voor deze aanvraag. Indien dit anders was geweest, had de aanvrager nagedacht over opslag van de opgewekte energie om te worden gebruikt op momenten dat dit écht nodig is.

Beantwoording gemeente:

In het kader van het klimaatakkoord en het bereiken van volledige opwek van duurzame energie is het van belang dat er naar mogelijkheden wordt gezocht om deze doelstelling te kunnen halen. Elk initiatief voor een zonnepark draagt daar aan bij. Dat het hier gaat om een van oorsprong buitenlands bedrijf doet daar niet aan af. Dat een bedrijf winst maakt is een hele normale gang van zaken. Ook Nederlandse bedrijven die zonneparken aanleggen maken winst. Niets staat in de weg om ook ruimte te geven aan buitenlandse bedrijven mee te werken aan het halen van het klimaatakkoord.

Naar de mogelijkheid om energie op te slaan in batterijen is nog veel onderzoek gaande. Hier zijn veel voor en nadelen te noemen. In particuliere huishoudens zijn hier al meer mogelijkheden. Momenteel functioneert het elektriciteitsnetwerk als opslag. In particuliere huishoudens zijn hier al meer mogelijkheden. Het niet opslaan van opgewekte energie vormt echter geen reden om niet aan dit zonnepark mee te werken. Als dat een motivering zou zijn, zouden veel zonneparken en andere vormen van duurzame opwek van energie niet van de grond komen.

De gemeente verplicht de ontwikkelende partij om enerzijds financiële participatie mogelijk te maken. Hiermee kan iedereen profiteren van deze ontwikkeling. Anderzijds gaat de ontwikkelaar een aantal omgevingsaspecten verbeteren (wandelpad, picknicktafels, natuurvriendelijke oevers etc...). Deze verbeteringen kunnen worden gedaan als gevolg van de ontwikkeling van dit zonnepark en komen ten goede aan de gemeente en haar bewoners.

Opmerking 17

Er is niet onderzocht of bedrijfsgebouwen/vlakke daken oplossingen konden bieden voor Ureterp. Saillant detail: de dag na de 2e inloopavond deelt de gemachtigde van de aanvrager van OverMorgen, een artikel op de site van OverMorgen. Hij vertelt ons hier het volgende: Zon op daken: verlies de voordelen en de potentie niet uit het oog! Hij laat ons middels dat artikel weten dat we vooral de potentie van de daken niet moeten vergeten. Het artikel is bijgevoegd als bijlage A. Naast het feit dat hiermee geen natuur verloren gaat, wordt de energie daar ook nog eens opgewekt waar er ook daadwerkelijk behoefte aan is, overdag. Kennelijk is de gemachtigde van de aanvrager ervan overtuigd dat in dit soort aanvragen niet gekozen is voor de beste oplossing. Met de plaatsing van dit artikel wordt de geloofwaardigheid van deze aanvraag ernstig in diskrediet gebracht. Hier wordt immers natuur opgeofferd, terwijl de mogelijkheden van de platte daken niet zijn onderzocht. In het plan wordt dan ook volledig voorbijgegaan aan de wel degelijk aanwezige opties voor plaatsing op platte daken.

Beantwoording gemeente:

Het is aan bedrijven zelf om te bepalen of zij zonnepanelen op hun dak willen plaatsen. Hier geldt hetzelfde voor particuliere huishoudens. Het zou mooi zijn wanneer de daken van bedrijfsgebouwen vol gelegd konden worden met zonnepanelen. De gemeente is van deze daken echter geen eigenaar en kan dit bij bedrijven net als bij woningeigenaren dan ook niet afdwingen. Daar komt bij dat veel daken constructief niet geschikt zijn voor de plaatsing van zonnepanelen. Bij de totstandkoming van een nieuw ambitiedocument van de gemeente Opsterland zal echter ook gekeken worden naar de realisatie van zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen. Alleen het leggen van daken met zonnepanelen is niet voldoende om de klimaatdoelstelling die Nederland heeft en daarmee ook de gemeente Opsterland te bereiken.

Opmerking 18

Tijdens een gesprek op de 1e inloop avond werd duidelijk dat Univergy vindt dat deze locatie minder geschikt is, maar andere locaties al door een andere kaper (door twee regionale concurrenten) voor hun neus waren weggekaapt. De voormalige zandwinputten van Van der Wiel afslag A7-Nij Beets en de A7 - Frieschepalen zijn veel beter geschikt in verband met ligging, afwezigheid van omwonenden, natuur- en ecologische waarden. Hier zijn wel de benodigde vergunningen voor bedrijfsmatige activiteiten aanwezig. Ook zijn deze plekken niet open verbonden met de Friese wateren, en bij calamiteiten goed bereikbaar. Daarnaast wordt de locatie A7-Frieschepalen momenteel opgevuld met vervuilde grond, dus van negatieve milieuaspecten is hier zeker geen sprake mochten daar zonnepanelen geplaatst worden. De Gemeente heeft in 2014 nog een wandelpad geopend (na een jarenlange lobby door Plaatselijk Belang) voor openstelling van het gebied voor recreatief gebruik wat

de natuurwaarde van dit gebied verder onderstreept. Door deze nu geplande maatregel wordt dit in één keer teniet gedaan.

Beantwoording gemeente:

Het wandelpad langs de Lippe Gabriëlsplas geeft geen meerwaarde aan de natuur rond de plas. Wel aan de belevingsmogelijkheden van de aanwezige natuur. Daarnaast zal door de ontwikkelaar de natuur rond de Lippe Gabriëlsplas worden versterkt.

De locatie A7-Frieschepalen ligt niet in de gemeente Opsterland. Daar gaan wij dan ook niet op in. De zandwinput bij Nij Beets langs de A7 is een minder geschikte locatie voor een zonnepark. Dit gebied ligt in tegenstelling tot de Lippe Gabriëlsplas wel in directe nabijheid van Natura2000 gebied en ligt ten noorden van een ganzenfoeragegebied. Wat betreft deze gebieden zal een uitgebreider onderzoek naar de flora en fauna nodig zijn voor medewerking kan worden verleend. Het is dus niet per definitie zo dat deze plas beter geschikt is dan de Lippe Gabriëlsplas. Ook het feit dat er nog een vergunning ligt voor zandwinning doet daar niet aan af. Immers ook de Lippe Gabriëlsplas kan en mag nog als zandwinput gebruikt worden.

Opmerking 19

Dat we nu deze zienswijze moeten inleveren, was niet nodig geweest. Doordat er voor gekozen is om 7 kalenderdagen voor indiening van de aanvraag Omgevingsvergunning voor het eerst contact te zoeken met de omwonenden, is alle vorm van meedenken en tijdige inspraak onmogelijk en zinloos gemaakt. Hiermee hebben Univergy en de gemeente het zichzelf onmogelijk gemaakt om naar inhoudelijke argumenten te luisteren. Naast het late tijdstip van de inloopavonden, werd apert onjuiste informatie verstrekt. We hebben hier de aanvragers op gewezen en toch werd deze stijl doorgezet. Op deze avonden bleek dat het verzet van direct omwonenden groot is. Ook werd tijdens de inloopavonden gesteld dat maximaal 60 tot 65% van het oppervlakte van de zuidelijke plas zou worden afgedekt. Uit de tekeningen blijkt dat eerder 90% wordt afgedekt, wederom een foutieve voorlichting.

Beantwoording gemeente:

Het staat aanvragers van een omgevingsvergunning vrij deze aanvraag in te dienen wanneer zij dat willen. Het is niet noodzakelijk al eerder te communiceren met omwonenden en andere belanghebbenden. Het informeren van omwonenden en draagvlak creëren maakt onderdeel uit van de procedure voor een omgevingsvergunning. In veel gevallen gebeurt dit voordat een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt ingediend. Dit is omdat er leges worden gerekend voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Wanneer een initiatiefnemer eerst wil weten of een plan haalbaar is, dient deze eerst een principeverzoek in. Dit is echter geen wettelijke verplichting. Univergy heeft wel een principeverzoek ingediend waar het college in principe mee akkoord is gegaan op 24 april 2018.

Univergy heeft op heldere wijze hun plannen gepresenteerd aan omwonenden en belanghebbenden. Ons is uit het bestuderen van de tekeningen niet gebleken dat meer dan 90% van het oppervlakte bedekt zou zijn. De zonnepanelen zullen het zuidelijk deel van de plas met 53% bedekken, te weten 9,93 hectare op een plas (het zuidelijke gedeelte) van in totaal 18,63 hectare.

Opmerking 20

Met het toestaan van de aanleg van een groot elektrisch productiebedrijf op deze locatie wordt dit water aan de toegankelijkheid voor natuur- en water liefhebbende recreanten definitief afgesloten. Wanneer hier toestemming wordt verleend, wordt de weg opengesteld om alle Friese wateren te voorzien van zonnepanelen indien de eigenaar van het water dit wenst. Dit lijkt ons een zeer slechte ontwikkeling. De Fluessen en Oudegaasterbrekken zijn ook ontstaan als winlocaties. Ofschoon veenafgraving daar niet meer is toegestaan (net als zandwinning op de Lippe Gabriëlsplas niet meer is toegestaan), houdt dit niet in dat de grondeigenaar er een zonnepark mag bouwen, en hiermee mag onttrekken aan de watersport. We kunnen ons niet voorstellen dat een kanovaarder of visser hier blij van wordt. Voor ons is nu helder dat, mocht dit plan doorgaan, onze kinderen hier nooit zullen kunnen spelevaren met een kano of roeibootje.

Beantwoording gemeente:

Door de zandwinning in de Lippe Gabriëlsplas is de plas op sommige plekken meer dan 20 meter diep. In het water is veel puin gestort dat ook op verschillende plekken boven de wateroppervlakte

uitkomt. Daarnaast is er sprake van draaikolken in het water. De plas is van origine geen recreatie plas. Door de diepte en het gestorte puin is het levensgevaarlijk de plas als recreatie-plas te gebruiken.

Door de provincie Fryslân wordt alleen medewerking verleend aan drijvende zonneparken op voormalige zandwinningsputten en heel nadrukkelijk niet op alle andere van nature ontstane plassen.

Opmerking 21

De tekening spreekt over een hellingshoek van de zonnepanelen van 12 graden. Los van de schittering van de panelen naar de omliggende woningen wordt in de ecologische QuickScan niets vermeldt over de gevolgen voor de foeragerende vogels, onder andere de door ons geconstateerde boeren- en gierzwaluwen. Zowel roofvogels als zwaluwen jagen op zicht. Een beproefde manier om vogels weg te jagen is door schittering te gebruiken. Het spiegelende effect van slechts 4 CD schijfjes volstaat hiervoor om vogelsoorten blijvend weg te jagen.

Beantwoording gemeente:

De panelen zijn voorzien van anti-reflectiecoating en zullen daarmee geen schittering veroorzaken die hinderlijk is voor mens of dier.

Opmerking 22

De aanwezigheid van een kalvermesterij, gaswinnings- en behandelingslocatie, als ook een kippenboer wordt op pagina 27 van de ruimtelijke onderbouwing niet benoemd. Er wordt gesproken over een elektriciteit-distributie bedrijf, maar het betreft een elektriciteit- productiebedrijf.

Beantwoording gemeente:

De VNG heeft richtafstanden waaraan bij een nieuwe ontwikkeling moet worden voldaan. De realisatie van een ontwikkeling mag de ontwikkeling van naastgelegen bedrijven niet in de weg staan. De realisatie van een drijvend zonnepark zorgt niet voor beperkingen in de uitoefening of mogelijke uitbreiding van naastgelegen bedrijven. Daarom worden deze bedrijven ook niet specifiek in de ruimtelijke onderbouwing genoemd. Om te bepalen welke richtafstanden van toepassing zijn, mag een zonnepark waar elektriciteit wordt geproduceerd, gelijk gesteld worden met een elektriciteit-distributiebedrijf (netbeheerder). Dit staat ook in de ruimtelijke onderbouwing als zodanig genoemd.

Opmerking 23

Ten behoeve van dit soort plannen dient er rekening te worden gehouden met ondergrondse kabels en planologisch relevante leidingen. In de bodem van het plangebied zijn ondergrondse leiding tracés vergund. Op bladzijde 27 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geconcludeerd dat het aspect "bedrijven en milieuzonering" de ontwikkeling niet in de weg staat. Voor zover wij kunnen nagaan is hier geen rekenschap mee gehouden. De combinatie van gas en stroom is bij leidingbreuk of storingen een significant risico. Een V&G plan ontwerpfase, waarin de risico's afdoende worden onderkend en voorzien van beheersmaatregelen hebben wij niet aangetroffen. Dit lijkt ons niet juist.

Beantwoording Gemeente:

Bij de realisatie moet altijd rekening gehouden worden met kabels en leidingen. De leidingen die er liggen vormen echter geen beperking voor de realisatie van een drijvend zonnepark en bijbehorend transformatiehuisje. Wanneer ergens gebouwd wordt dient altijd een klic melding gedaan te worden. In de omgevingsvergunning is opgenomen dat voor de uitvoering contact moet zijn met afdeling Vergunningverlening van de gemeente Opsterland. Het is niet noodzakelijk dit in de ruimtelijke onderbouwing te noemen. Voor wat betreft de gasleidingen is contact geweest met de NAM en de Gasunie. Bij de uitvoering van het plan wordt rekening gehouden met de genoemde maatregelen door deze bedrijven, zoals genoemd in de ruimtelijke onderbouwing.

Opmerking 24

Plan specifiek 6.9, blz. 32 Reeds tijdens de voorfase is niet gebleken dat transport leidingen zijn beschermd middels dragline schotten.

Grond af- en aanvoeren is volgens bladzijde 28 van de ruimtelijke onderbouwing niet aan de orde, maar dit is feitelijk onjuist, immers in de rest van de stukken wordt gesproken over infrastructurele werkzaamheden. Er worden taluds gemaakt, verhardingen aangebracht, hellingen gegraven en gestort enzovoort. Tevens staat dat er géén verontreiniging bekend is, terwijl in de stukken verder

staat dat er puin is aangetroffen. Gelet op de huidige wet- en regelgeving is puin in grond van voor 1996 per definitie asbest verdacht. Hier wordt in het plan geen rekenschap mee gehouden.

Beantwoording gemeente:

Met de Gasunie en NAM vindt overleg plaats over de eventuele aan te brengen extra voorzieningen. Verder merken wij op dat in de omgevingsvergunning is opgenomen onder voorwaarden dat eventueel vrijkomende grond op de locatie moet worden verwerkt. Wanneer de grond niet hergebruikt wordt op de locatie, mag de grond, alleen voorzien van een kwaliteitsverklaring worden afgevoerd naar een andere geschikte locatie.

Opmerking 25

De aanleg van bouwwegen is voor de aanleg fase wel degelijk van toepassing, maar niet voldoende benoemd op bladzijde 28 van de ruimtelijke onderbouwing. De wijze waarop materialen worden aangevoerd is op geen enkele wijze beschreven of getekend. Door de vele te verwachten transportbewegingen zal de huidige aanwezige kleinschalige infra niet voldoende zijn. Het aanleggen van puinbanen in de natuur zal niet bijdragen aan de versterking van de natuurwaarden. Uit niets blijkt ook dat de gemeente schadeloos wordt gesteld voor schade aan wegen en bermen.

Beantwoording gemeente:

Het aanleggen van bouwwegen vormt geen onderdeel van de planologische procedure. Dit gaat slechts over de uitvoering van tijdelijke werkzaamheden die nodig zijn om het drijvend zonnepark te realiseren. Dit maakt dan ook geen onderdeel uit van de ruimtelijke onderbouwing. In de omgevingsvergunning wordt genoemd dat voor de uitvoering van de bouwwerkzaamheden overleg moet plaatsvinden met de afdeling OWO-VTH Gorredijk. De gemeente ziet er op toe dat de aanleg op juiste en geschikte wijze geschiedt.

Opmerking 26

Univergy stelt dat met de verharding van het pad, ook het pad veel toegankelijker gemaakt gaat worden. Om het voor de recreanten aantrekkelijk te maken willen ze alle bomen aan de zuid- en oostzijde van het water verwijderen, en de bomen aan de westkant sterk verdunnen. Ons inziens wordt dit slechts gedaan om de opbrengst van de panelen te maximaliseren. Op de westkant worden dan jonge essen terug geplant, omdat deze zo mooi in het coulissen landschap zouden passen. Het pad is nu, mits de wandelaar goed schoeisel aanheeft, goed te belopen. Vanuit onze achtertuin is het goed zichtbaar dat van dit pad toch veelvuldig gebruik wordt gemaakt, ondanks beweringen van Univergy dat er nu niet gebruik van wordt gemaakt.

Ook is het ons volstrekt onduidelijk voor wie dit nieuwe wandelpad wordt aangelegd. Op dit moment is er veel natuurschoon te bewonderen waaronder een paar zwanen met 6 jongen, en een ganzen familie met jongen om maar een klein gedeelte van de Flora en Fauna aan te halen. Na de ingreep is de beschutting waar deze soorten gebruik van maken niet langer aanwezig. Ook is het niet aannemelijk dat omwonenden en natuurliefhebbers voor hun plezier een rondje rond een industrieel zonnepark gaan maken, waar dit voorheen prachtige natuur was. Hieronder treft u een facebook post van een willekeurige bezoeker die onder de indruk is geraakt van schoonheid van de plas en hier zijn rust kon vinden.

(Vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming wordt de facebook post niet opgenomen in deze zienswijzennota)

Beantwoording gemeente:

Er wordt geen nieuw wandelpad aangelegd. Het bestaande onverharde wandelpad wordt voorzien van een half verharding zodat deze beter begaanbaar is. Hiervoor zal natuurlijke materiaal worden gebruikt. De half verharding van het pad sluit aan bij het natuurlijke beeld en vergroot de toegankelijkheid. Daarmee wordt bedoeld dat het gebied beter toegankelijk wordt ook in natte tijden en voor rolstoelers en mindervalide, wandelaars of hardlopers. Daarbij is een enkele individuele indruk geen reden niet mee te werken aan het drijvend zonnepark.

Aan de zuidzijde van het plangebied worden bestaande bomen gekapt. Dit heeft twee redenen: het realiseren van openheid in de lengte richting van de verkaveling en het verschaffen van ruimte voor de aanleg van een ecologische oever. Uit de reacties is gebleken dat het kappen van deze bomen niet wenselijk is, onder andere omdat deze bestaande bomen het zicht op de panelen wegnemen voor

bewoners aan De Feart. Het is echter technisch niet mogelijk de ecologische oevers aan te leggen in de plas en de aanwezige bomen te sparen. Om tegemoet te komen aan de wens om de zonnepanelen te camoufleren - gezien vanuit de woningen aan de Feart - wordt het plan gewijzigd door een elzensingel aan te planten op de kavel scheidende sloot ten zuiden van de plas. Hierdoor zal de openheid in de lengterichting van de verkaveling niet meer worden vergroot.

Opmerking 27

Univergy heeft voor de aanvraag alleen een ecologische QuickScan laten uitvoeren. Voor een dergelijk grote ingreep kan niet met een QuickScan worden volstaan. Hiervoor zou een jaar rond ecologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden. Bij het doorlezen van de ecologische QuickScan, opgesteld door bureau Waardenburg, viel op dat er veel soorten gemist zijn tijdens deze QuickScan. Waaronder een aantal op de rode lijst staande soorten. Daarnaast is in het geheel voorbij gegaan aan de invloed van zonlicht op het leven in water.

In Brabant is bijvoorbeeld door een onderzoeker, onderzoek gedaan naar het leven in diepe plassen. Deze gaf mij aan dat daar geen onderzoek was gedaan naar het afdekken van water, maar dat dit wel degelijk grote invloed kan hebben. De bevindingen zijn opgetekend in het rapport van STOWA "Heldere kijk op diepe plassen". Hierin is de ecologie in diepe plassen uitgelegd. Hiervan is helemaal niets terug te vinden in het door Bureau Waardenburg opgestelde rapportje. Het effect van de panelen op de ecologie hangt af van de hoeveelheid en grootte van de panelen in relatie tot de grootte van de plas en de hoeveelheid voedingsstoffen etc. In dit geval wordt bijna de gehele zuidzijde bedekt. Dit zal zeker een negatief effect op het systeem hebben doordat ze licht wegvangen voor algengroei waardoor het voedselweb drastisch verandert.

Beantwoording Gemeente:

Zie voor de QuickScan flora en fauna het antwoord onder opmerking 8. Op dit moment is er weinig bekend over de invloed van zonnepanelen op diep water. Er kan jaren onderzoek nodig zijn om wetenschappelijk te kunnen aantonen wat eventuele invloeden kunnen zijn. Het enkele feit dat dit niet bekend is, houdt niet in dat geen medewerking verleend kan en mag worden. Ook voor zonnenvelden op agrarische gronden is nog niet bekend wat de invloeden op deze gronden zijn. Het genoemde rapport van STOWA geeft hier ook geen uitsluitsel over. Daarbij heeft dit rapport in het kader van de aanleg van een drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas geen juridische status.

Opmerking van Waardenburg: Uit de QuickScan is gebleken dat nader onderzoek niet noodzakelijk is. Een QuickScan is dan ook voldoende. De rode lijst soorten zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming en worden daarom niet behandeld. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Univergy zal op twee locaties investeren in de oevers om de natuurwaarde te vergroten. Zowel aan de oostzijde als aan de zuidzijde worden natuurvriendelijke oevers aangelegd of uitgebreid. Er zal geen afbreuk worden gedaan aan de huidige natuurwaarden. De ingreep zal geen schade veroorzaken dat moet worden gemitigeerd of gecompenseerd. Door extra maatregelen, waaronder natuurvriendelijke oevers, kan een netto winst optreden voor belangrijke natuurwaarden.

Opmerking 28

Door de laatste zuigactie in 2011 is de locatie via een doorgaande open verbinding reeds 7 jaar aangesloten op zowel rivier "De Drait" als op rivier "It Alddijp". Hierdoor is de plas een wezenlijk onderdeel van deze ecologische hoofdstructuur geworden en betreft het hier open water, en allang geen ex zandwinput meer. Daarnaast is deze vergunning volledig uitgenut zoals eerder gemeld, en kan hier dus ook niet meer zand gewonnen worden.

Beantwoording gemeente:

Voor de beantwoording zie het antwoord genoemd onder opmerking 12.

Opmerking 29

Verder is er nergens melding van de aanwezige vleermuizen gemaakt, of andere soorten als de sperwer, havik, zwaluwen, ringslang, snoekbaars en paling.

Ook mogelijke alternatieven en uitwijkmogelijkheden voor flora en fauna werden in de stukken voorgedragen. Zo werd de actieve zandwinning bij Nij Beets, het Bergumermeer, de Leijen, de Alde Feanen en het Sneekermere benoemd als uitwijkplaatsen. Door de afstand valt ons inziens het Sneekermere af als alternatief. Het Bergumermeer is door de opwarming van het water door industrie niet geschikt. De Leijen is te ondiep en vriest in de winter dicht en in de zomer is hier volop blauwalg

en botulisme aanwezig. Ook de Alde Feanen zijn door de ondiepte gemakkelijk bevroren in de winter. Nij Beets is door de actieve zandwinning en het niet aanwezig zijn van beschuttingen niet een alternatief. De Lippe Gabriëlsplas is juist door de beschutte ligging tussen de boomwallen rondom een perfecte plaats voor het wildleven. Bij wind uit het zuidwesten (heersende windrichting) geeft de nu nog aanwezige boomwal maximale schutting. Bij een draaiende wind is er op de overkant van de plas een zelfde situatie mogelijk. Daarnaast vriest deze plas door de diepte nooit dicht, wat de plas zeer geschikt maakt voor de hier overwinterende Toendra Rietgans.

Beantwoording gemeente:

Zie hiervoor de beantwoording onder opmerking 8. De plassen die in de nabijheid van Ureterp liggen bieden voldoende uitwijk mogelijkheid voor de ganzen en andere water vogels. Het onderzoek uitgevoerd door Waardenburg is deugdelijk tot stand gekomen. E is ons geen onderzoek bekend die ingaat tegen de uitkomsten van dit onderzoek door Waardenburg.

Beantwoording Waardenburg:

Overwinterende ganzen zijn niet beschermd behalve als ze in een nabijgelegen natura2000 gebied zijn aangewezen als doelsoort. Dit wordt ook in het rapport uitvoerig behandeld. Indien de afstand tot het Sneekmeer te ver is, dan is de afstand van het plangebied naar Natura2000 gebied ook te ver. Ze zijn dan ook niet beschermd onder de Wet natuurbescherming. Wel geldt ook voor ganzen de zorgplicht zoals hiervoor al een keer is genoemd.

Opmerking 30

Univergy heeft voor deze beoogde locatie geen M.E.R. laten opstellen, terwijl dit bij dergelijke werken vereist is. Zeker omdat dit een energieopwekking op zeer grote schaal betreft op een kwetsbare locatie, en door het afdekken van water een wijziging wordt aangebracht in de leefomstandigheden boven, op, in en onder het water. Effecten hiervan op al het leven is niet bekend of verder onderzocht zoals hier boven reeds omschreven. Lange termijn effecten van schaduw op de plas en het effect op de visstand door verandering in de algensamenstelling in het water is dus ook niet inzichtelijk gemaakt. Het betreft hier weliswaar een voormalig zandwinlocatie, maar dit is niet een solitaire plas. De wateren maken deel uit van de ecologische waterstructuur. Wij missen in de aanvraag van Univergy dan ook elke verwijzing hiernaar. Daarnaast staan er behoorlijke fouten in de door Univergy gedane watertoets zoals eerder reeds vermeldt. De gemeente wil, naar eigen zeggen, de natuurwaarden waar mogelijk versterken. Door medewerking te verlenen aan dit plan wordt juist een enorme afbreuk gedaan aan de voorzichtige opbouw en herstel van de natuurwaarden op de Lippe Gabriëlsplas. Zo is er een vogel kijk hut aan de zuidzijde die zal verdwijnen bij doorgang van de plannen. Ook het nu aanwezige wildleven dat van de vele boomwallen gebruik maakt, zal hier onder lijden. De verscheidene nestelplaatsen en roestplaatsen voor de diverse aanwezige roofvogels in de bomen rondom de plas (waarvoor een kap op de planning staat) zullen verdwijnen. Ook de overwinterende toendra rietgans is nergens benoemd in het stuk.

Beantwoording gemeente:

Omdat wij bij de beoordeling van dit verzoek niet zeker wisten of er een MER-beoordeling moest worden aangevraagd hebben wij deze vraag voorgelegd aan Rijkswaterstaat via kenniscentrum InfoMil. Rijkswaterstaat oordeelt:

De aanleg van een zonnepark is doorgaans geen MER-plichtige activiteit. Categorie D22.1 van bijlage II van de Europese MER richtlijn is niet van toepassing omdat het hier over warmtekrachtcentrales gaat die elektriciteit, stoom en warm water produceren. Een installatie dat alleen elektriciteit produceert (zoals een zonnepark/-weide) valt niet onder deze categorie. Hierdoor gelden er dus geen verplichtingen op grond van de MER-wetgeving.

Beantwoording Waardenburg:

Er zijn tijdens de QuickScan geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Echter was op het moment van het onderzoek nog niet geheel duidelijk welke bomen gekapt zullen worden. In het onderzoeksrapport wordt genoemd dat op het moment dat duidelijk is welke bomen er gekapt worden er een nader onderzoek naar beschermde natuurwaarden in deze bomen moet plaatsvinden. Dit wordt dus nog meegenomen in een nader onderzoek. De toendra rietgans valt onder de ganzen en daar worden uitwijkmogelijkheden voor genoemd. Daarbij wordt niet elke soort apart genoemd, maar wordt deze als groep beschreven in het rapport.

Opmerking 31

De welstandstoets is in de kleine commissie geweest op 30-05-2018. De kleine commissie stelt na afloop van deze sessie dat het plan voldoet aan de redelijke eisen van welstand. Echter, onduidelijk is waaraan getoetst is, omdat er nog een bestemmingsplan wijziging dient te worden opgesteld, aangevraagd, ter inzage aangeboden en geaccordeerd te worden. Daarom is beoordeling op dat moment nog niet mogelijk. Door te verklaren dat het plan voldoet aan de redelijke eisen van Welstand wordt hier volledig aan voorbij gegaan. Ook had dit plan, zeker vanwege de complexiteit, behandeld moeten worden door de Centrale Adviescommissie. Dit stelt "Hus en Hiem" ook op de eigen website. Complexiteit.

Omdat dit plan zeer complex is, denk hierbij aan water, oevers en landschappelijke inpassing in een kwetsbaar natuurgebied, heeft dit plan een forse landschappelijke impact. Toetsing door een of meerdere stedenbouwkundigen van welstand in de grote commissie was hier op zijn plaats geweest. Dat kan dan ook alleen indien de casus aan de grote commissie is voorgelegd. In deze procedure zijn er kennelijk 2 vergissingen begaan. Het plan is complex in plaats van enkelvoudig. Het plan had sowieso niet beoordeeld mogen worden door welstand, omdat het niet strookt met het vigerende bestemmingsplan. Pas nadat de bestemming eventueel is gewijzigd, kan welstand hier zich hierover uitspreken. Het plan kan, gelet op de omvang, locatie en impact van 100.000 m² en 400 m² vaste bebouwing op de wal, (welke nog niet uitgewerkt is), onmogelijk als niet complex worden bestempeld. Conclusie: Het plan had niet op deze wijze door welstand mogen worden getoetst en geaccordeerd. Pagina

Antwoord gemeente:

Per abuis zijn de verkeerde afmetingen opgenomen in de technische tekeningen. Het MS station (onderstation) dat op de tekening staat ingetekend heeft een oppervlakte van 11,75 m², in plaats van 400 m². Voorafgaande aan de oriënterende raadsvergadering van 17 september 2018 hebben wij u de juiste tekening van het MS station toegestuurd.

De beoordeling door welstand is niet afhankelijk van het feit of er nog wel of niet een wijziging van het bestemmingsplan moet worden opgesteld. In dit geval gaat het om een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.12 lid 1 onder a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Door de welstandscmissie wordt getoetst op grond van de welstandsnota die door het college van burgemeester en wethouders van Opsterland is vastgesteld. De grote van de commissie is niet bepalend of er een juist besluit door de welstandscmissie is genomen. De commissie had voldoende stukken om een goede beoordeling te kunnen maken. Op advies van de commissie worden de panelen en drijvers met een donkere kleur (donkergrijs/zwart) gerealiseerd.

Opmerking 32

Op 8 juni 2018 heeft er in Ureterp een kleine brand gewoed in de zonnepalen op een dak. Mocht dit gebeuren op het water, kan de brandweer er in het geheel niet bij komen om dit te blussen. De Veiligheidsregio Fryslân doet momenteel uitgebreid onderzoek naar het brandgevaar en oorzaken van brand in PV panelen en omvormers. Dit vanwege het onverklaarbare hoge aantallen van branden in dit soort systemen. Door de onbereikbaarheid van het gebied voor groot materieel, de ligging in en op het water, de grootte en afmetingen van de installaties, de chemische samenstelling, de halfgeleiders die in zonnepalen verwerkt en de grote hoeveelheden PAK's die brandend kunststof uitstoot, ontstaat er dan een oncontroleerbare brand. Dit levert daarmee dan een zeer gevaarlijke situatie op. Elektrobranden op water zijn nog nooit geblust, dit leidt tot een extreem groot risico. De beredding na brand in een diep water is uitermate kostbaar, afgezien van de ecologische schade die dit met zich meebrengt. Daarnaast kan dit grote gevolgen hebben voor de omwonenden. In het plan is dit niet benoemd, en daarom is hier kennelijk op geen enkele manier rekening mee gehouden en een belangrijk risico gemist.

Beantwoording gemeente:

Hierover is contact geweest met de brandweer Fryslân.

Vanuit de brandweer gezien is een brand in een zonnepaneel een uitdaging vooral omdat er stroom op blijft staan. Elektrocutie is hierbij een gevaar. Bijkomend nadeel is dat een gebouw waar zonnepanelen op bevestigd zijn betrokken raakt bij brand met als gevolg meer schade. Ten aanzien van het gememoreerde incident is er door de brandweer geen onderzoek verricht naar de oorzaak van de brand. Er is niet vast te stellen of een zonnepaneel zelfstandig in brand is geraakt of betrokken is geraakt bij een brand die elders in het gebouw is ontstaan.

Ten aanzien van de vergunningsaanvraag van een zonnepark in een waterplas geldt dat ten aanzien van uitbreiding van brand er geen gevaar is voor uitbreiding van een brand (naar gebouwen). De brandweer zal, met in kader van de eigen veiligheid (elektrocute) terughoudend zijn met blussing. Er is echter geen sprake van een groot risico. De brandweer is ten aanzien van de bestrijding van een dergelijke brand bekend met de eventuele gevaren en kan daar goed op inspringen. Voor de brandweer is er dan ook geen aanleiding, vanwege brandgevaar, afwijzend te zijn tegen een drijvend zonnepark.

Opmerking 33

Een zonneproject op Ameland levert grote problemen op voor de elektra-infrastructuur in Dokkum. Op een half bewolkte dag, waarbij de wolken in korte tijd voor de zon wegtrekken en de zonnepalen snel opschakelen naar vol vermogen ontstaan piekspanningen in het stroomnetwerk. Dit heeft grote gevolgen voor gevoelige elektronica in de buurt specifiek, en energie/bedrijfszekerheid over een groot gebied in het algemeen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gas installaties die afhankelijk zijn van elektronische beveiligingen, of een naastgelegen kippenboer of kalvermesterij waar met gevoelige apparatuur gewerkt wordt. Hier zijn nog legio andere voorbeelden bij te bedenken. Spanningsdippen leveren grote problemen op.

Beantwoording gemeente:

Dit is in deze situatie niet van toepassing. Opgewekte energie wordt uitsluitend en direct geleverd aan het openbare elektriciteitsnetwerk van, in dit geval Liander. Liander beschikt over voorzieningen om piekspanningen te neutraliseren.

Opmerking 34

De externe veiligheid wordt schromelijk onderschat. Het betreft hier een beoogde productielocatie voor stroom, en dit gelegen op water. Dat dit niet tot risico's kan leiden voor personen kunnen wij niet begrijpen. Basis les één voor stroom: combineer dit niet met water. Elektrocute is een onomkeerbaar proces. De stelling dat er zich geen personen kunnen bevinden, moet worden verworpen, het betreft hier een vrij toegankelijk gebied. Door een initiatief nemer die zetelt in Spanje, en een postbus heeft in Amsterdam, kan geen enkele praktische veiligheidsgarantie worden afgegeven die daadwerkelijk bijdraagt aan de praktische veiligheid.

Beantwoording gemeente:

Alle kabels alsmede het platform zijn voorzien van isolatie waardoor geen elektrische velden ontstaan onder de panelen. De opgewekte elektriciteit zal niet in of door het water lopen.

De Lippe Gabriëlsplas is in principe privéterrein en daarmee niet vrij toegankelijk. Er is echter voor gekozen door de initiatiefnemer (en toekomstige eigenaar) om de toegankelijkheid van het gebied te behouden. De veiligheid zal worden gewaarborgd door camerabewaking, welke conform privacy wetgeving zal worden toegepast en een detectiesignaal afgeeft aan een nog nader te bepalen bewakingsbedrijf indien afwijkende activiteiten plaatsvinden op het zonnepark.

Opmerking 35

Bij het omzetten van gelijkstroom naar wisselspanning ontstaat een hoogfrequent veld. Hierbij wordt zogenaamde "dirty electricity" aangemaakt die het net in vloeit. Deze 'smerige elektriciteit' zorgt voor vervelende zaken als stuk gaan van elektrische apparaten, maar kan ook gevolgen hebben voor mensen die hier gevoelig voor zijn. Om deze reden is het ook gek dat Univergy een picknickplek situeert pal naast een omvormer. Ook de achtergelegen kalvermesterij zou hier nadelige gevolgen van kunnen ondervinden. Dit hele probleem wordt niet benoemd of onderkend waar dan ook in de onderhavige stukken.

Beantwoording gemeente:

Wij zijn niet bekend met wetenschappelijke onderzoeken die dergelijke risico's staven. Alle toegepaste kabels zijn conform de gestelde NEN normen. Alle kabels zijn geïsoleerd en conform de gestelde wettelijke eisen.

Opmerking 36

Pulsvissen is verboden. Maar onderzoek laat wel zien dat er onder PV panelen elektrische velden ontstaan. Vissen zijn hier erg gevoelig voor. Een recent voorbeeld is een beek die onder stroom kwam

te staan, waardoor veel vissen plotseling stierven. Hier is voor dit plan geen onderzoek naar gedaan, of zijn er in het plan maatregelen in voorzien.

Beantwoording Gemeente:

Alle kabels alsmede het platform zijn voorzien van isolatie waardoor geen elektrische velden ontstaan onder de panelen. De stroom zal niet in of door het water lopen.

Opmerking 37

Ik heb op dit moment 2 opgroeiende kinderen, en een derde is onderweg. Ik wil zorgen dat mijn jonge kinderen veilig kunnen wonen. Bij een middenspanningsnet (wat deze 41000 / 38500 / 38520 zonnepanelen gezamenlijk zijn) is de RVO een onderzoek naar TenneT gestart over de invloed van KV lijnen. Gelijksstroom levert hoogfrequente velden op. Dirty Electricity wordt veroorzaakt door de spanning van gelijk naar wisselstroom te brengen door middel van omvormers. Elektrische en magnetische velden, infrarood straling plus de gevolgen van microgolven zijn niet getoetst op bebouwing in de directe omgeving.

Beantwoording gemeente:

Er is geen wetenschappelijk onderzoek beschikbaar dat vaststelt dat elektrische en magnetische velden, infraroodstraling en microgolven in de context van een zonnepark op water negatieve gevolgen hebben voor mens en natuur. Alle gebruikte (elektrische) materialen voldoen aan de gestelde NEN normen.

Opmerking 38

Doordat mijn achtertuin op 138 meter van het nieuw te realiseren park ligt, heb ik mijn vragen bij de privacy. Ik kan mij zo voorstellen dat op dergelijke parken een bewaking plaats gaat vinden middels camera's. Dit om de bedrijfszekerheid te bewaken en bij eventuele ongevallen of molest snel te kunnen handelen. Aan de andere kant zou ik het erg vervelend vinden als dit ertoe bijdraagt dat ik in de gaten word gehouden in mijn eigen achtertuin. Volgens Univergy wordt dit park nu en in de toekomst niet bewaakt. Pas als de stroomvoorziening weg valt, ondernemen ze actie is ons gezegd op de inloopavond. Hoe dit gestalte gaat krijgen blijft voor ons een groot vraagteken.

Beantwoording gemeente:

De Lippe Gabriëlsplas is in principe privéterrein en daarmee niet vrij toegankelijk. Er is echter voor gekozen door de initiatiefnemer om de toegankelijkheid van het gebied te behouden. De veiligheid zal worden gewaarborgd door camerabewaking, welke conform privacywetgeving zal worden toegepast en een detectiesignaal afgeeft aan een nog nader te bepalen bewakingsbedrijf indien afwijkende activiteiten plaatsvinden op het zonnepark. Beveiligingscamera's zullen gericht staan op het voor de initiatiefnemer van belang zijnde zonnepark. Omliggende huizen behoren daar logischerwijs niet toe.

Opmerking 39

De systeemkeuze in Fryslân is nog niet gemaakt. Door nu alleen maar in te zetten op zonne- energie wordt op het verkeerde paard gewed. Weddenschappen lopen vaak verkeerd af. De verliezer in dit geval is het milieu voorop en de inwoners van Opsterland als goede tweede. Immers, de opgewerkte energie op het beoogde elektrisch productiebedrijf zal niet door u en mij worden afgenomen. Als ik 's avonds na mijn werk thuis kom is de zon onder, maar moet ik nog wel eten maken, wassen, strijken, afwassen, mijn huis verwarmen etc. Zolang energieopslag niet integraal in dit plan is meegenomen lijkt dit een redelijk onbezonnen plan, en getuigt dit van weinig visie en verantwoordelijkheidsgevoel voor de lange termijn.

Opsterland kiest er nu voor om in zeer hoog tempo veel zonneparken mogelijk te maken, zon niet te kijken naar andere vormen van duurzaamheid, als bijvoorbeeld geothermie, wind, warmtepompen, opwek op vraaglocaties, isolatie stimulerende maatregelen, energie coaching etc. wordt er volledig voorbijgegaan aan het feit dat je eerst de vraag moet indammen, voordat je naar de opwek van de energie gaat kijken. Mij is altijd geleerd dat voordat je gaat installeren, je eerst moet isoleren. Van deze visie is in het geheel niets zichtbaar in het Opsterlands beleid. Ook is de afstemming van vraag en aanbod van stroom op de piekuren hier volledig gemist. Géén afname en een hoge productie zonder buffering.

Invulling van het algemeen belang zou zijn het besparen van gas door het beperken van de vraag. Nu wordt er, door invulling aan het plan te geven, gegaan voor individueel belang van een buitenlandse durfinvesteerder. Ook is het maar de vraag of deze zonneparken werkelijk bijdragen aan de

verduurzaming van de BV Nederland. Dit is ronduit discutabel, doordat de grote pieken en dalen (welke ontstaan bij een in-continue stroom opwekking) worden opgevangen door het opstoken van kolen- en gascentrales.

Beantwoording gemeente:

Er ligt een klimaatakkoord waar ook Nederland en dus ook de gemeente Opsterland aan bij draagt. We hebben met z'n allen een doel te bereiken. De netbeheerders zijn verantwoordelijk voor het transport van de stroom en het leveren van stroom wanneer er te weinig zonlicht is of te weinig wind. Op dit moment wordt er nog te weinig groene stroom opgewekt waardoor nog te vaak een beroep moet worden gedaan op stroom opgewekt door kolencentrales. Wereldwijd wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid voor de opslag van energie. Hier zijn echter nog geen maatwerk/ standaard oplossingen voor gevonden. We moeten samen een klimaatdoel bereiken. Vandaar dat ook de gemeente Opsterland de ambitie heeft om toe te werken naar een klimaat neutrale gemeente. Het drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas draagt daaraan bij. Het is onmogelijk om energieopslag integraal op te nemen in de plannen voor realisatie van zonneparken. Het is voor de verbetering van het klimaat dan ook niet acceptabel om op deze oplossing te wachten. Andere acties (w.o. isoleren, warmtepompen) kunnen worden opgepakt door o.a de individuele burgers. Het is voor de verbetering van het klimaat dan ook niet acceptabel om op deze oplossing te wachten.

Opmerking 40

Een houdbaar en degelijk plan staat of valt met de kwaliteit van de initiatiefnemer. In dit geval moeten hier wel vraagtekens bij geplaatst worden. Kapstok BV's zijn er in Nederland al meer dan voldoende. Met welke BV doet u zaken? Op het in de aanvraag genoemde adres staan maar liefst een 20-tal Solar BV's gevestigd. Dit roept de schijn op van plof-BV's. Op het moment dat het misgaat door één onvoorziene omstandigheid blijft de Gemeente Opsterland met de financiële strop zitten. Vestigingsdatum van deze kerstboom BV's is: 24 januari 2018! Op het zelfde adres is de aanvrager Univergy NL opgericht op 4 september 2017, met een gestort kapitaal op 24-11-2017 van slechts € 3.000,-. Nergens is aangetoond dat het onderhavige plan op lange termijn op geen enkele garantie kan rekenen. De aanvraag wordt gedaan door een buitenlandse investeerder die naar eigen zeggen op de infoavonden gaat voor het snel binnenhalen van de Nederlandse SDE+ subsidie. Weliswaar met een Nederlands kantoor, maar met Spaans/Japanse roots. Bij onverlet wanpresteren / calamiteiten zal op een kantoor in Amsterdam weinig zekerheden zijn op te halen voor de gemeente Opsterland. Daarnaast betaalt dit type investeerder in Nederland nauwelijks belasting. Daar staat helaas wel tegenover dat daardoor de Nederlandse staat extra heffingen oplegt aan uw beide regionale woningbouwverenigingen. Om deze belastingontwijking door multinationals te compenseren, is de ATAD regeling ingevoerd. Deze ATAD gaat ten koste van investeringsruimte van woningcorporaties terwijl de lastenverzwaring wordt versterkt. Dit wordt door de vereniging van Friese gemeenten, ook namens de gemeente Opsterland, onderschreven en onderkend op 9-5-2018 (Bron: VFG

Beantwoording gemeente:

Univergy is een bedrijf dat wereldwijd projecten heeft in het aanleggen van zonneparken. Het bedrijf heeft hier dan ook veel ervaring mee. Het gestort kapitaal toont aan dat Univergy Nederland een echte onderneming is en geen leeg bedrijf. Het zegt niets over de financiële positie van een bedrijf. Wij mogen er dan ook vanuit gaan dat wij te maken hebben met een legitiem bedrijf dat capabel genoeg is voor de realisatie van het onderhavige project.

Over de Europese Anti Tax Avoidance Directive (ATAD) regeling het volgende. De Europese Commissie heeft, in het kader van het bestrijden van belastingontwijking, een richtlijnvoorstel gepubliceerd, te weten ATAD1 en 2. Deze richtlijnen moeten door de lidstaten worden geïmplementeerd in hun nationale wetgeving. Begin juli 2017 heeft Nederland een conceptwetsvoorstel gepubliceerd waarover publieke consultatie heeft plaatsgevonden. De verwachting is dat medio september 2018 het wetsvoorstel zal worden ingediend bij de Tweede Kamer.

De ATAD1 schrijft voor dat Nederland een vijftal maatregelen tegen de ontwijking van vennootschapsbelasting moet nemen:

- a. beperking van de aftrekbaarheid van rente in de vorm van een earningsstrippingregeling;
- b. regeling voor exitheffingen;
- c. algemene antimisbruikbepaling;

- d. regel voor gecontroleerde buitenlandse vennootschappen en vaste inrichtingen;
- e. een maatregel tegen hybride mismatches (hybride entiteiten en hybride financiering).

Onderdeel a heeft met name betrekking op woningcorporaties en onder deel d kan van toepassing zijn op Univergy. Het is dan ook niet juist geconcludeerd dat, om deze belastingontwijking door multinationals te compenseren, dit gevolgen heeft voor de woningcorporaties.

Opmerking 41

Uit niets blijkt dat er overeenstemming is met de netbeheerder. Ergo: er is op de beide inloopavonden gesproken over Enexis als netbeheerder. Dit had Alliander moeten zijn. Dit getuigt niet van zorgvuldigheid en hieruit blijkt ook dat er geen overleg over de haalbaarheid, mogelijkheid, tijdsplanning en complicaties is geweest. Tevens blijkt uit de stukken niet dat de hierbij behorende kosten volgens een overeenkomst van exploitatie voor rekening komen voor de ontwikkelaar, en dat de gemeente wordt gevrijwaard van aansprakelijkstelling van derden. De exploitatiebijlage wordt nergens genoemd.

Beantwoording gemeente:

De netbeheerder in het gebied is Liander. Univergy heeft reeds een offerte ontvangen van Liander om de aansluiting te realiseren.

Wanneer er een bestemmingsplan, wijzigingsplan of omgevingsvergunning wordt vastgesteld of verleend, dan kan het zijn dat er een exploitatieplan moet worden vastgesteld. Artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt in welke gevallen er een exploitatieplan moet worden vastgesteld. Het aanleggen van een zonnepark wordt in dit betreffende artikel niet genoemd. Dit houdt concreet in dat er geen exploitatieplan hoeft worden vastgesteld en ook daarbij ook geen anterieure overeenkomst hoeft worden afgesloten. Met Univergy wordt wel een planovereenkomst afgesloten waarin heldere afspraken worden gemaakt over de eventueel te maken kosten, planschade etc.... Er zijn met dit plan geen financiële risico's voor de gemeente.

Opmerking 42

Op de inloop avond werd gemeld dat niet bekend is hoe lang het park gaat liggen. Ook uit de vergunningsstukken alsook de Verklaring van Geen Bedenkingen blijkt hier niets uit. De SDE+ subsidie (voor de ontwikkelaar de pijler achter het project) loopt maximaal 16 jaar. In vage bewoordingen werd gezegd dat het dan nog wel een paar jaar kon liggen, maar dat 30 jaar ook mogelijk was. Over de verwijdering van het park, de opruimplicht, de natuurverzorgingsplicht etc. werd geen enkele opmerking gemaakt. De kosten voor het opruimen van de complete en complexe installatie is nergens geborgd. Ook het onderhoud zou door de partijen worden uitgevoerd die het nu ook al doen, zo verzekerde Overmorgen ons op de tweede inloopavond. Bij navraag in de buurt blijkt dat hier niets voor is geregeld. Het komt er dus op neer dat na aanleg het plan zoals geschetst is, maximaal 2 jaar zichtbaar blijft, waarna het volledig aan zijn lot wordt overgelaten. Hiervan is niets terug te vinden in de stukken. Geen einddatum, geen financiële onderbouwing niets. Het komt er dan op neer dat de inwoners van Opsterland voor de kosten opdraaien van het onderhoud, beheer, en sloop of schade herstel veroorzaakt door deze elektrische installatie. Let op! PV panelen worden bestempeld als het toekomstige asbest!

Beantwoording gemeente:

De vergunning die wordt verleend is geen tijdelijke vergunning. Er is dan ook geen einddatum opgenomen. Wel bestaat de mogelijkheid voor de gemeente om de vergunning in te trekken. De subsidie wordt toegekend voor een periode van 15 jaar. Dit ter beoordeling van het RVO. Door de bouwer van het park zal tevens een 'operation & maintenance (O&M) contract worden gesloten met Univergy. Hierin is het onderhoud van het systeem gedurende de werking afgedekt. Aan het einde van de levensduur zal de ontwikkelaar ervoor zorgdragen dat het park wordt opgeruimd op haar kosten.

Opmerking 43

Op grond van de grex-wetgeving (1-7-2008), hieraan is de plankostenregeling 2017 toegevoegd, dient de gemeente de rekenmethodiek te volgen van alle plankosten inclusief de begeleiding die bij de particuliere ontwikkelaar in rekening gebracht moeten worden. Bij particuliere ontwikkelingen, waarbij sprake is van een bouwplan, dient de gemeente een overeenkomst te sluiten. Op bladzijde 33 van de ruimtelijke onderbouwing wordt een exploitatieplan als facultatief weergegeven. Vóór het opstarten van een procedure dient duidelijk te zijn dat initiatief nemer de door de gemeente te maken kosten voor haar rekening neemt. Dit is niet in overeenstemming met de zinssnede dat de procedure kosten

voor de omgevingsvergunning middels gemeentelijke leges kosten op de aanvrager worden verhaald. Het is niet gebleken dat de verplichte rekenmethodiek voor aanvang is geaccordeerd, terwijl het plan wel in behandeling is genomen.

Beantwoording gemeente:

Zie ook de beantwoording van opmerking 41. De Grexwet is niet van toepassing op de aanleg van een zonnepark. Met Univergy wordt een planovereenkomst afgesloten waarin gemaakte afspraken worden vastgelegd en het verhalen van eventuele aanvragen om een tegemoetkoming in planschade wordt geregeld.

Opmerking 44

Door de stroom over de schutting van de netbeheerder te gooien, zonder buffervoorziening, neemt Univergy hier bewust een groot risico. Het probleem werd onderkend, maar afgedaan als het probleem van de netbeheerder. Tegelijkertijd heeft de netbeheerder laten weten de pieken die ontstaan door het nu versneld aanleggen van grote zonneparken niet tijdig te kunnen oplossen. Deze periode kan tot 2 a 3 jaar oplopen. Zelfs PV projecten voor 13 woningen zorgen al voor een vertraging van een jaar! Naast het kale probleem van te weinig capaciteit, worden zij getroffen door overmacht en manco aan deskundig personeel om snel te kunnen schakelen. Zie bijlage B: artikel LC. Het algemeen belang wordt hier door de ontwikkelaar bewust buiten beschouwing gelaten. De maatschappelijke zorgplicht voor een schoon, storingsvrij stroomnet is door de initiatiefnemer bewust buiten beschouwing gelaten. Er is in het geheel geen paragraaf over opgenomen. Alleen het directe eigen economisch gewin wordt voor ogen gehouden. De netbeheerder wordt in deze casus opgezadeld met extreem hoge kosten die voor rekening horen te komen bij de ontwikkelaar. In de praktijk worden deze lasten op de overige burgers afgewenteld.

Beantwoording gemeente:

De stroom die wordt opgewekt in het zonnepark wordt geleverd aan het net van Liander. De volledige kosten van aansluiting en beheer (aangaande hoogspanningszijde) zijn voor rekening van de Univergy. Voor deze aansluiting is reeds een offerte van Liander ontvangen.

Opmerking 45

Door de beoogde plaatsing van 41.000 / 38.500 / 38.520 (het precieze aantal is ons niet helder, overal in de vergunning worden verschillende aantallen genoemd) zonnepanelen (vertaald betekend dit rond 100.000 m2 afgedekt water op de zuidkant van de plas, afhankelijk van de keuze van de drijvers en de exacte hoeveelheid panelen), is vanuit onze woning geen druppel water meer te zien, alleen zonnepanelen of kunststof drijvers. Wat daar ook niet aan bijdraagt is de in het plan voorgestelde kappen van alle bomen rond de plas aan de zuid- en oostkant.

Doordat mijn achtertuin op circa 138 meter van het nieuw te realiseren elektro opwekinstallatie ligt, heb ik mijn vragen bij de privacy. Ik kan mij zo voorstellen dat op dergelijke installaties een bewaking plaats gaat vinden middels camera's. Ik zou het vervelend vinden als dit ertoe bijdraagt dat ik in de gaten word gehouden in mijn eigen achtertuin. Overmorgen heeft toegezegd geen camera's op dit park op te nemen, maar dit staat nergens vastgelegd.

De gemeente heeft als voorwaarde een landschappelijk inpassing gevraagd en hier is Univergy mee aan de slag gegaan. Een voortvloeisel uit dit plan, namelijk het volledig kaalslaan door middel van kappen van bomen aan de zuidzijde en de oostzijde (voor ons de zuidzijde de zichtzijde), en het sterk verdunnen van de bomenrij aan de westzijde levert dit extra geluidshinder van het verkeer over de A7 op in onze tuinen aan de Feart. Door de kap van bomen rond de plas zal het geluid dat van de A7 komt verder dragen. De bomen die hier nu staan zijn een natuurlijke barrière voor het geluid van deze drukke verkeersader. Over water transporteert geluid nu eenmaal sneller. Hierover wordt nergens in het plan gesproken, maar is een wezenlijk gevolg van de ingreep.

In de zomer van 2017 heb ik een bouwvergunning aangevraagd als vervangende woning voor de Feart 115 te Ureterp. Op 27-7-2017 is deze vergund. Op nadrukkelijk advies van Welstand, en in samenwerking met de gemeente Opsterland is mijn woning maximaal terug gerooid, richting het achtergelegen water (de Lippe Gabriëlsplas) om beter in de ruimte te passen. Onze investeringskosten zijn door de gemeente geraamd op € 299.367,75. De hierbij behorende leges van

€ 8.872,- zijn door ons voldaan. Ook heb ik rekening gehouden met de bijkomende kosten van deze actie, te weten:

- Een veel langere oprit met bijbehorende fundering a € 17.500,-extra
- Veel meer erfverharding a € 20.000,- extra
- Een veel langer NUTS tracé op de kavel, a € 15.000,-extra.

Deze extra te maken kosten heb ik toen voor lief genomen, tenslotte doe je alles voor het mooiste uitzicht van Ureterp. Tijdens deze procedure is nooit gesproken over een mogelijke bestemmingsplan wijziging in onze directe omgeving. Dit terwijl Univergy stelt in het Friesch Dagblad vanaf begin 2017 met de gemeente in gesprek te zijn over deze locatie. Ook op de eerste infoavond heeft Overmorgen en de aanvrager Univergy verklaard reeds in het vroege voorjaar maar toch zeker voor april van 2017 met de gemeente met dit plan bezig te zijn. Het is navrant en onkies dat de gemeente ons in ons vergunningstraject voor de nieuwbouw van onze woning hier niet op heeft geattendeerd. Dit neigt naar onbehoorlijk bestuur. Nota bene ben ik verplicht geweest om mijn nieuw te bouwen woning zo ver naar achter te rooien dat ik nu het "optimale" uitzicht krijg op de elektro productie locatie. Het is des te wranger dat juist deze binnenplanse afwijking niet in een keer door Welstand kon worden beoordeeld. Mijn aanvraag moest zelfs worden beoordeeld door de kantoor commissie. Deze misser kan nooit worden goedge maakt met een reguliere te verstrekken planschade vergoeding.

Naast de extra kosten, zal door het realiseren van een elektriciteitsproductie bedrijf op 138 meter vanaf de achtergevel van mijn nieuwe woning, de waarde bij gereedkoming van de nieuwbouw veel lager uitpakken. Het verschil tussen naast een prachtig stuk natuur wonen of naast een industriële locatie laat zich raden. Zoals eerder gememoreerd kan dit niet met een normale planschade regeling worden gecompenseerd. De waardedaling van de natuur is sowieso niet in geld uit te drukken.

Wij vragen ons sterk af of wij nu door moeten gaan met de bouw van onze nieuwe woning. In het kader van risico beperkend handelen lijkt ons deze vraag zeer gerechtvaardigd.

Beantwoording gemeente:

Onder opmerking 7 hebben wij het volgende beantwoord:

De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan 'buitengebied' welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming 'water' met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. Dit staat ook zodanig op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het juiste bestemmingsplan vindt u onder de identificatie: NL.IMRO.0086.BPBuitengebied-0302. Ingevolge het bestemmingsplan artikel 18.1 d. is het toegestaan op de betreffende gronden zand te winnen. Dit houdt inderdaad in dat er rekening mee moet worden gehouden dat de Lippe Gabriëlsplas nog steeds als zandwinningsplas gebruikt kan worden.

Toen u het perceel met woning aan de Feart kocht waren de gronden van de Lippe Gabriëlsplas nog steeds mede bestemd voor bedrijf-zandwinning. U diende bij de koop er al rekening mee te houden dat er mogelijk weer gebruik van deze bestemming gemaakt kan worden. Dit kan ook aan de kant van de Lippe Gabriëlsplas die bij uw achtertuin ligt. In 2017 zijn er met Univergy verkennende gesprekken geweest over een eventueel aan te leggen zonnepark. Mogelijk is dit bij de collega's van vergunningverlening destijds niet bekend geweest. Desalniettemin diende u er wel rekening mee te houden dat de plas weer als zandwinningsplas in gebruik had mogen worden genomen. Een koper van een woning doet er goed aan voor de koop te informeren bij de gemeente wat de bestemming van de omgeving van het te kopen perceel is en wat er op grond van die bestemming mogelijk is.

Zorgen t.a.v. geluidshinder door kappen van bomen: per abuis heeft een verouderde versie van het inrichtingsplan ter inzage gelegen. In het definitieve inrichtingsplan worden minder bomen gekapt dan u mogelijk in de kanskaart heeft gezien. Aan de westzijde worden op een drietal plekken beplanting verwijderd. Dit wordt gedaan op drie locaties waar 'een natuur balkon' aanwezig is. De verwachting is dat het kappen van de bomen geen verschil in geluidshinder vanaf de A7 (geluid uit noordwestelijke richting) zal veroorzaken. Bomen houden in dit verband slechts beperkt geluid tegen.

Opmerking 46

Op alle fronten schiet de aanvraag tekort. Met de beste wil van de wereld is de bereidwilligheid van de gemeente Opsterland om mee te werken aan dit plan, niet te begrijpen. Wat we wel begrijpen is dat de

druk van de provincie om zo snel mogelijk energie neutraal te willen zijn hoog is. Maar dat gaat op deze manier niet lukken. Een groene ambitie is te prijzen, maar om hiervoor kwetsbare natuur definitief op te offeren, terwijl de gevolgen van een dergelijke ingreep niet te overzien zijn, is te kort door de bocht. Dit wordt nota bene bevestigd door de gemachtigde van deze aanvraag.

Vooraf door een opeenstapeling van vormfouten en het foutief interpreteren van uitgangspunten en geldende regelgeving, lijkt het naar onze bescheiden mening dat deze aanvraag als niet haalbaar moet worden bestempeld.

Ik verzoek het college en de raad dan ook om niet in te stemmen met de aanvraag van de omgevingsvergunning voor dit zonnepark en de daarbij behorende vrijstellingen, vergunningen, bestemmingsplanwijzigingen en toestemmingen. Ook verzoek ik de gemeenteraad om de verklaring van geen bedenkingen niet af te geven.

Beantwoording gemeente:

Zoals uit de beantwoording van de verschillende opmerking valt op te maken handelt de gemeente conform wetgeving en is de aanvraag in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht ontvankelijk. De provincie Fryslân heeft na uitgebreid vooroverleg toestemming gegeven met het oog op het inrichtingsplan en het onderzoek naar de flora en fauna. Tijdens de ter inzage termijn heeft per abuis een verkeerd inrichtingsplan ter inzage gelegen. Ook was er een tekening van het transformatiehuisje met verkeerde afmetingen. Het juiste inrichtingsplan en juiste tekening van het transformatiehuisje zijn reeds naar u toegestuurd.

Naar aanleiding van uw zienswijze zal het inrichtingsplan nog iets worden aangepast. De aanpassing houdt in dat aan de zuidkant nieuwe elzen geplant zullen worden waardoor er voor de bewoners aan de zuidkant minder zicht op het zonnepark zal zijn.

3.4 Zienswijze 4

Opmerking 1

In het document "ruimtelijke onderbouwing" wordt op bladzijde 23 geschreven dat de bomensingel aan de zuidzijde wordt verwijderd om de ontginningsstructuur te benadrukken.

Het gevolg is dat we vanaf de Feart geheel vrij zicht krijgen op een enorme glasplaat, met ook mogelijke ongewenste schitteringen. Wat de ook meermalen genoemde wijkindeling betreft, sinds de aanleg van deze zandafgraving heeft zich een fantastisch mooi landschap ontwikkeld, zonder noemenswaardige bemoeienis van de mens. De wijkindeling zoals de provincie die voor ogen heeft is in feite achterhaald omdat in het gebied veel meer boomwallen in de afgelopen eeuw zijn aangelegd cq spontaan zijn gegroeid die evenwijdig aan de feart lopen. Kap je de bomenrij op de zuidelijke oever dan zou je strikt genomen veel meer boomwallen moeten kappen.

De oever zal best uit veel gestort puin kunnen bestaan, maar dat geldt voor bijna alle oevers. Het moet toch mogelijk zijn om deze zuidelijke oever richting het water te verbeteren. In de voorlichting in de Wier werd gesteld dat de zuidelijke bomenrij ook gekapt moet worden omdat de plas op die plek wordt vergroot richting de feart. Voor een beetje architect moet het toch mogelijk zijn een iets andere oplossing te bedenken die recht zal doen aan bezwaren van de omwonenden.

Beantwoording gemeente:

Voor wat betreft de schitteringen; de panelen zijn voorzien van anti-reflectiecoating en zullen daarmee geen schittering veroorzaken die hinderlijk is voor mens of dier.

Het is terecht opgemerkt dat door het weghalen van bomen meer zicht aan de zuidkant ontstaat op het zonnepark. Het inrichtingsplan zal worden aangepast in die zin dat er aan de zuidkant ook elzen geplant worden.

Opmerking 2

Ons tweede bezwaar betreft het verbeteren van het huidige wandelpad. Dit gaat veel geld kosten en we vragen ons af of toeristen en bezoekers zitten te wachten op een wandeling rond een glazen plaat. In het begin zal het zonnepark nieuwsgierigen trekken, maar wij verwachten niet dat deze bezoekers vaak zullen terugkomen. In de buurt zijn dan mooiere en ook meer toegankelijke wandelgebieden te bezoeken.

Beantwoording gemeente:

De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan 'buitengebied' welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming 'water' met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. Op grond van de huidige bestemming is het nog steeds mogelijk om zand te winnen uit de plas. De oevers zijn van slechte kwaliteit. Univergy geeft in het inrichtingsplan aan deze oevers natuurvriendelijk te maken. Hierdoor kan de flora en fauna in het gebied verbeteren. De Lippe Gabriëlsplas is in principe privéterrein en daarmee niet vrij toegankelijk. Er is echter voor gekozen door de initiatiefnemer (en toekomstige eigenaar) om de toegankelijkheid van het gebied te behouden. Daarnaast is het zo dat de inrichting van het gebied waar het wandelpad onderdeel van uitmaakt bedoeld is voor een lokaal ommetje en niet als doel heeft zich te ontwikkelen tot toeristische bestemming.

Opmerking 3

In het document "ruimtelijke onderbouwing" wordt op bladzijde 22 genoemd dat onderzocht zal worden of het wandelpad met 2 bruggen kan worden doorgetrokken aan de noordzijde van de plas. Wij zouden graag zien dat deze optie dwingend wordt, immers dan alleen heeft U de mogelijkheid een fantastisch wandelgebied aan te leggen, waarbij bezoekers ten volle kunnen genieten van de natuur. Door het geld dat vrijkomt door het huidige wandelpad niet aan te pakken zou een groot deel van het nieuwe wandelpad kunnen worden gefinancierd.

Antwoord gemeente:

Met Univery wordt een planovereenkomst afgesloten waarin de volgende tekst is opgenomen: *Univergy verplicht zich te onderzoeken hoe bruggen over de Fryskepeallenfeart zullen worden aangelegd, waardoor het wandelpad langs de plas ook aan de noordkant doorgetrokken kan worden. De uitkomsten van dit onderzoek dienen uiterlijk een jaar na verlening van de omgevingsvergunning aan de gemeente bekend te worden gemaakt.*

Een en ander is mede afhankelijk van de subsidie die het Rijk geeft voor de aanleg van het zonnepark. Dat is niet op voorhand al bekend. Het is uiteindelijk aan Univergy om te bepalen of de aanleg van de bruggen financieel haalbaar is. Dit moet wel door Univergy onderbouwd worden aan het college.

3.5 Zienswijze 5

Wij zijn het niet eens met het besluit, omdat:

Er meerdere onzekerheden zijn. De technische tekeningen zijn zeer summier en het is erg onduidelijk wat in het plan beschreven staat. Ook wordt er niets genoemd over de gevaren van stroom en water. Aangezien we vier kinderen hebben die regelmatig rond de Libbe Gabriëlsplas spelen. Dit baart ons veel zorgen. Dan hebben wij het nog niet over de mensen die daar wandelen en/of vissen. Ook is het plan een aantasting van de mooie natuur. Op 30 augustus 2014 is er een natuurlijk wandelpad geopend. Op deze manier is toen het mooie stukje Ureterp voor ons, als omwonenden, en voor de natuurliefhebbers toegankelijk gemaakt. Met dit besluit wordt de natuur zo aangetast, dat het geen natuurlijk wandelpad meer zal zijn. Dat vinden wij ook een reden om het niet eens te zijn met het besluit. We lezen in het plan dat met name de zuid- oostkant van de Libbe Gabriëlsplas de bebossing verwijderd zal worden. Dat is de kant waar wij het mooie uitzicht vanuit de tuin hebben. Dus dat zal betekenen dat ons uitzicht verpest zal worden met zonnepanelen. En daar komt nog bij dat het geluid van de snelweg A7, door het kappen van de bomen, vermeerderen zal. Op basis van deze argumenten verzoeken wij u te beslissen dat de omgevingsvergunning niet wordt verleend. Tevens sluiten wij ons aan bij de bezwaarschriften van onze buurtbewoners aan de Feart/ Lipomwyk/ Schansweg.

Beantwoording gemeente:

De stukken die genoemd worden bij de ontwerp-omgevingsvergunning zijn grotendeels technische tekeningen. In de regel worden deze stukken niet ter inzage gelegd. Deze stukken zijn echter wel opvraagbaar. In de Sa werd in de publicatie verwezen naar onze website waar de volledige publicatie te vinden was. Hier stond ook in dat u voor vragen terecht kunt bij het secretariaat ruimtelijke plannen.

Voor het overige wijzen wij u ook op artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) waarin de mogelijkheid beschreven wordt tot het later indienen van gegevens en bescheiden.

Bedoelde gegevens betreffen gegevens en bescheiden met betrekking tot de constructie en de installaties (schetsplan), voor zover het niet de hoofdlijn van de constructie, het constructieprincipe of de installaties betreft. Deze gegevens mogen altijd later worden aangeleverd (uiterlijk 3 weken voor aanvang van de betreffende bouwwerkzaamheden).

De formulering in de Mor is zo opgesteld dat het niet verplicht is om berekeningen aan te leveren. Veelal wordt namelijk van een (ontwerp) tekening duidelijk wat de hoofdlijn van de constructie dan wel het constructieprincipe is. Indien aanvullende informatie nodig is dan zal het bevoegd gezag dit aangeven. Hieruit volgt tevens dat er ook geen verplichting is deze tekeningen tijdens de zienswijzetermijn ter inzage te leggen.

De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan 'buitengebied' welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming 'water' met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. Op grond van de huidige bestemming is het nog steeds mogelijk om zand te winnen uit de plas. De oevers zijn van slechte kwaliteit. Univergy geeft in het inrichtingsplan aan deze oevers natuurvriendelijk te maken. Hierdoor kan de flora en fauna in het gebied verbeteren.

Daarnaast is de Lippe Gabriëlsplas geen geschikte plas voor recreatie. Er is veel puin gestort wat hier en daar ook boven de waterspiegel zichtbaar is. Daarnaast zijn er door de diepte van 20 meter en de stroming, gevaarlijke draaikolken in het water.

Het is terecht opgemerkt dat door het weghalen van bomen meer zicht aan de zuidkant ontstaat op het zonnepark. Het inrichtingsplan zal worden aangepast in die zin dat er aan de zuidkant ook Elzen geplant worden.

3.6 Zienswijze 6

De afgelopen weken hebben de stukken m.b.t. "Drijvend zonnepark Libbe Gabriëlsplas, gemeente Opsterland" ter inzage gelegen. Het bestuur van Plaatselijk Belang Ureterp heeft de stukken kritisch doorgenomen en wij hebben ons verbaasd over een aantal genoemde punten in de stukken. Bij deze willen wij u erop attenderen dat wij niet akkoord gaan met de plannen zoals deze zijn aangeboden bij u. Nadere toelichting staat in deze brief.

Opmerking 1

In het gehele document missen wij de manier waarop de drijvende panelen verankerd gaan worden. Als de verankering op het land plaatsvindt heeft dit gevolgen voor de wandelaars en vissers. Wij hebben onze twijfels bij de verankering in het water, vanwege de diepte op bepaalde plaatsen. De manier van verankering dient voor vergunningverlening bekend gemaakt te worden.

Beantwoording gemeente:

Bij de stukken zit een afbeelding van de verankering van de drijvende zonnepanelen. Voor de raadsvergadering hebben wij u dit stuk toegestuurd. Deze verankering is door Univergy tijdig, dat wil zeggen, voordat het ontwerp ter inzage ging, bij ons aangeleverd. Deze stukken zijn niet ter inzage gelegd maar waren op verzoek wel in te zien op het gemeentehuis. De verankering heeft beperkte gevolgen voor wandelaars en vissers.

Opmerking 2

In het stuk staat niets vermeld over wat er met de zonnepanelen gaat gebeuren na de levensduur. Dit dient vóór vergunningverlening duidelijk te zijn.

Beantwoording gemeente:

De vergunning wordt verleend op grond van artikel 2.12 lid 1 onder a, onder 3º van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het gaat hier niet om een tijdelijke omgevingsvergunning. Bij deze omgevingsvergunning is dan ook geen einddatum aan de orde. Door de bouwer van het park zal tevens een 'operation & maintenance (O&M) contract worden gesloten met Univergy. Hierin is het onderhoud van het systeem gedurende de werking afgedekt. Aan het einde van de levensduur zal de ontwikkelaar ervoor zorgdragen dat het park wordt opgeruimd op haar kosten.

Opmerking 3

Tevens staat er niets vermeld over het onderhoud rondom de plas, waar o.a. het wandelpad valt. Dit dient vóór vergunningverlening beschreven te zijn.

Beantwoording gemeente:

Het is geen juiste aanname dat het onderhoud van het pad voor de vergunningverlening beschreven dient te zijn. Met de beoogde investering in het wandelpad heeft de initiatiefnemer belang bij goed onderhoud van het pad. Voor het onderhoud van het wandelpad zal worden gesproken met lokale partijen die hier uitvoering aan kunnen geven. Daarbij wordt onder andere gekeken of er kan worden samengewerkt met een lokale sociale werkplaats. Dit wordt ook in de af te sluiten planovereenkomst vastgelegd.

Opmerking 4

Op pagina 7, 2.3 Beschrijving Plan staat in de derde alinea dat "Het recreatieve wandelpad blijft behouden". Ons is toegezegd dat het huidige natuur wandelpad verhard gaat worden zodat ook rolstoelers en minder valide mensen gebruik kunnen maken van het wandelpad. Dit dient te worden gesteld in de vergunningsverlening.

Beantwoording gemeente:

De uitvoering van het zonnepark met daarbij de verbeteringen aan het wandelpad en natuur zijn opgenomen in het inrichtingsplan. In de omgevingsvergunning is een voorwaardelijke verplichting opgenomen dat dit inrichtingsplan ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Ook wordt er een planovereenkomst afgesloten waarin dit is opgenomen.

Opmerking 5

Op pagina 7, 2.3 Beschrijving Plan staat tevens in de derde alinea "waar mogelijk worden visplekken gecreëerd". Ook hierbij geldt dat ons is toegezegd dat er visplekken gecreëerd gaan worden. Dit dient te worden gesteld in de vergunningsverlening.

Beantwoording gemeente:

Voor de vissteigers geldt dat Univergy deze zal aanleggen wanneer meer duidelijkheid ontstaat over de hoogte van de te verkrijgen subsidie en de opbrengsten van het park. Juridisch is het niet mogelijk de aanleg van deze vissteigers als harde eis op te nemen in de omgevingsvergunning. Dit zou inhouden dat de gemeente misbruik maakt van haar macht.

Door de gemeente zal een nieuw ambitedocument worden opgesteld mede op basis van het nieuwe coalitieakkoord, waarin de wijze van participatie en compensatie beter wordt beschreven. Dit document kan dan de basis zijn om participatie en compensatie in de toekomst nog beter te kunnen afdwingen.

Opmerking 6

Op pagina 22, 5.4 Landschappelijke inpassingsplan, Recreatieve functie, staat dat "Onderzocht wordt of het wandelpad door twee bruggen doorgetrokken kan worden aan de noordzijde van de plas." Dit is inderdaad aangegeven door Over Morgen op verzoek van de vissers en ons. Op de manier waarop het in het document staat is het zeer onwaarschijnlijk dat dit ook daadwerkelijk uitgevoerd gaat worden. Hiervoor in de plaats willen wij graag dat de Gemeente dit als eis opneemt in de vergunningverlening.

Beantwoording gemeente:

Ook hier geldt dat wij dit niet als eis mogen opnemen in de omgevingsvergunning. Dit is, omdat er onvoldoende juridische basis is, om dit te mogen afdwingen.

Met Univergy wordt een planovereenkomst afgesloten waarin de volgende tekst is opgenomen: *Univergy verplicht zich te onderzoeken hoe bruggen over de Fryskepeallenfeart zullen worden aangelegd, waardoor het wandelpad langs de plas ook aan de noordkant doorgetrokken kan worden. De uitkomsten van dit onderzoek dienen uiterlijk een jaar na verlening van de omgevingsvergunning aan de gemeente bekend te worden gemaakt.*

Een en ander is mede afhankelijk van de subsidie die het Rijk geeft voor de aanleg van het zonnepark. Dat is niet op voorhand al bekend. Het is uiteindelijk aan Univergy om te bepalen of de

aanleg van de bruggen financieel haalbaar is. Dit moet door Univergy wel onderbouwd worden aan het college.

Opmerking 7

Op pagina 23, 5.4 Landschappelijk inpassingsplan, Natuur c.q. Ecologie, staat dat "De bomensingel aan de zuidoever wordt verwijderd om de ontginningsstructuur te benadrukken." Dit verbaast ons; op de inloopavonden is er niet aangegeven dat er bomen gekapt zouden worden. Wij zijn het dan ook niet eens met het kappen van bomen aan de zuidkant, mede gelet op het feit dat omwonenden hierdoor ongevraagd uitzicht op de zonnepanelen krijgen. Graag dit punt uit de vergunningsaanvraag halen.

Beantwoording gemeente:

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen worden aan de zuidkant van de plas ook elzen geplant waardoor er voor omwonenden minder zicht zal zijn op het zonnepark.

Opmerking 8

Op het Ontwerpbesluit verlenen van de omgevingsvergunning voor het realiseren van een drijvend zonnepark Lippe Gabriëlsplas Ureterp, besluitnummer OV-2018-4697 hebben wij bezwaar tegen het voorgestelde plan op het punt "Voorwaarden voor medewerking aan de realisatie van zonneparken". In uw principebesluit van 24 april 2018 staat dat u een aantal voorwaarden stelt om mee te werken aan het zonnepark. Twee daarvan zijn het participeren van omwonenden en het creëren van draagvlak. U stelt dat er voldoende overleg is geweest. U baseert dit puur op het aantal overleggen. Wij zien de punten die tijdens de informatieavonden en het gesprek met ons naar voren zijn gebracht niet terug in de plannen, zie hierboven genoemde punten.

De wijze van participatie door Crowd Funding is voor u voldoende antwoord op uw gestelde voorwaarden. Wij vinden dit erg mager, immers Crowd Funding is slechts voorbehouden aan een paar bemiddelde inwoners van de Gemeente Opsterland. Wij zien graag als eis dat alle inwoners van Ureterp profijt hebben van het zonnepark. Immers offeren wij als dorp een prachtig mooi stuk natuurgebied op. Ons voorstel is om Univergy NL verplicht te stellen om MFC De Wier te voorzien van zonnepanelen. Hier hebben alle inwoners van Ureterp profijt van.

Beantwoording gemeente:

In de planovereenkomst die met Univergy wordt afgesloten, worden gemaakte afspraken zoals participatie vastgelegd. Op dit moment is er geen juridische basis waarop wij meer van deze partij mogen verwachten. In een nieuw op te stellen ambitiesdocument worden de ambities uit het coalitieakkoord opgenomen en zal meer aandacht besteed worden aan het daadwerkelijk afdwingen van participatie.

Op basis van het huidige beleid wordt door Univergy al veel gedaan ter compensatie en participatie. Ook hier geldt dat meer afdwingen dan nu al wordt afgesproken juridisch niet houdbaar is. Dit houdt in dat wij Univergy niet verplicht kunnen stellen om MFC De Wier te voorzien van zonnepanelen.

3.7 Zienswijze 7

Opmerking 1

De plannen voor de zonnepanelen op de Lippe Gabriëlsplas passen binnen de ambitie van de gemeente t.a.v. de energietransitie. Dat deze transitie nodig is begrijpen we allemaal, ook de indieners van deze zienswijze. Door de komst van dit zonnepark en die aan de Skiepeleane (die in deze zienswijze buiten beschouwing wordt gelaten), vinden wij als omwonenden wel dat Ureterp (een dorp met 4865 inwoners (Jan. 2015)) erg zwaar wordt belast met deze nieuwe vorm van energieopwekking. De verhouding is totaal zoek. Bij een bewonersaantal van 5000 inwoners past een oppervlakte van 1 è 2 ha.

Beantwoording gemeente:

De komende jaren zal ook gewerkt worden aan zonneparken bij de andere dorpen binnen de gemeente Opsterland. Dit aantal is nodig om de klimaatdoelstelling te halen.

Opmerking 2

In de naaste omgeving van Ureterp ligt de Merskerheide, het enige natuurgebied dat ons dorp kent en een geliefd wandelgebied is. Een korte wandeling voor de plaatselijke bevolking. Daarnaast is een ommetje mogelijk om de zandwinput: een landschapselement water met natuurwaarden. Naast de enkele oude paden die voor een wandeling gebruikt kunnen worden, zijn beide genoemde gebieden de enige waardevolle elementen waar gewandeld kan worden. Mensen die voor de eerste keer het pad bij de Lippe Gabriëlsplas hebben gelopen, zijn verrast door het mooie stille terrein en het levendige wateroppervlakte. "Wat een heerlijke rustige plek om te lopen en om tot rust te komen". Juist de wateroppervlakte geeft rust en is waardevol voor het terrein. Bij rustig weer, alsook bij storm, wanneer het water behoorlijk te keer kan gaan. Door de komst van het zonnepark gaat de Lippe Gabriëlsplas als wandelgebied met natuur- en belevingswaarden verloren, ondanks het feit dat er nieuwe ecologische oevers gepland staan.

Beantwoording gemeente:

De gronden waar het drijvend zonnepark zal komen hebben ingevolge het bestemmingsplan 'buitengebied' welke is vastgesteld op 30 juni 2014 de bestemming 'water' met specifieke vorm van bedrijf – zandwinning. Deze bestemming geldt ook voor de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas en tevens voor de gronden waar het huidige wandelpad gelegen is. Dit staat ook als zodanig op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het juiste bestemmingsplan vindt u onder de identificatie: NL.IMRO.0086.BPBuitengebied-0302. Ingevolge het bestemmingsplan artikel 18.1 d. is het toegestaan op de betreffende gronden zand te winnen.

Door Univergy zal de natuur rond de Lippe Gabriëlsplas worden versterkt waardoor en ten opzichte van de natuur een verbetering zal plaatsvinden.

Opmerking 3

Daarnaast willen we graag het volgende onder uw aandacht brengen. Waarom moet een zonnepanelenpark in het landelijk gebied worden gevestigd. De laatste jaren wordt er steeds meer van het landelijke gebied afgeknabbeld. Het staat al ontzettend onder druk door allerlei maatschappelijke ontwikkelingen. Waarom niet de locatie van het zonnepark verplaatsten naar een industrieel c.q. bedrijvenpark. Daar past een economische bedrijvigheid zoals een zonneparken volgens ons dus niet in het landelijk gebied. Wij vinden de keuze voor de Lippe Gabriëlsplas zeer ondoelmatig.

Beantwoording gemeente:

Om de klimaat-doelstelling te halen is het niet voldoende alleen te kijken naar bedrijvenparken. Daar komt bij dat de gemeente in de meeste gevallen geen eigenaar is van de gronden van de bedrijven. Het volleggen van de daken van bedrijven is zeer discutabel omdat lang niet alle daken van bedrijven daarvoor constructief geschikt zijn. Het is tevens aan de bedrijven zelf om mee te willen werken aan het realiseren van zonnepanelen op gronden van hun bedrijf.

Opmerking 4

De laatste tijd gaan er steeds meer stemmen op om bij de aanleg van parken met zonnepanelen uit te gaan van een dubbelfunctie. Te denken valt daarbij aan een grootschalige parkeerruimte waarboven zonnepanelen worden aangelegd. Ook daken van woningen, boerderijen en bedrijven komen daarvoor in aanmerking. Bij de realisatie van onderhavig plan is van deze dubbelfunctie totaal geen sprake. De functie 'water' gaat verloren, alsook de nevenfunctie 'natuur'.

Ook vragen we ons af of het bestaande netwerk de geleverde stroom wel kan verwerken. Liander heeft dan wel een aansluitplicht, maar dat betekent niet dat er ook een afnameplicht is. Wij vragen dan ook het college en de raad eerst hierover deze problematiek duidelijkheid te krijgen en te verschaffen alvorens akkoord te gaan met het besluit.

Beantwoording gemeente:

Het uitgaan van een dubbelfunctie kan zeker een optie zijn. Hierbij geldt echter hetzelfde als onder opmerking 3 ook is genoemd. De gemeente is in veel gevallen geen eigenaar en deze dubbelfunctie zal niet voldoende zijn om de klimaatdoelstelling te bereiken. Door het college zal een nieuw ambitiedocument voor de opwekking van energie worden opgesteld waarbij ook naar mogelijke andere vormen van zonne-energie zal worden gekeken. Dit naar aanleiding van het coalitie-akkoord.

Opmerking 5

De zonnepanelen worden geplaatst op een landschappelijk element dat in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'water' is aangegeven met de bedrijfsaanduiding 'Zandwinning' (www.ruimtelijkeplannen.nl). In de QuickScan Natuur, opgesteld door bureau Waardenburg, wordt de plas genoemd als water met natuurlijke waarden en dat de zandwininput deel uit maakt van Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur. Deze natuurwaarden liggen o.a. in het feit dat er in de winterperiode vele duizenden ganzen, waaronder vele Rietganzen, (zie achtergrondinformatie in bijlage 3 over de Rietgans) komen overnachten. Deze ganzensoort heeft een beschermde status. Het overnachten van deze ganzen in de winterperiode is een ontwikkeling van de laatste 2 tot 3 jaar, die zeer toe te juichen is. De gehele Lippe Gabriëlpas is uitermate geschikt, door de huidige inrichting, als overnachtingsplek voor ganzen. Aan het zuidelijk deel staat op de westoever beplanting die beschutting geeft bij westelijke wind en op het noordelijk deel is die beplanting op de oostoever te vinden. Deze geeft bij oostelijke wind beschutting, zodat de ganzen al naar gelang de windrichting kunnen kiezen in welk gedeelte ze willen overnachten. Bij het wegvallen van het zuidelijk deel van de plas is het overnachtingsgebied dus niet meer geschikt. 1 Helaas is de LippeGabriëlpas geen Natura-2000 gebied. Deze gebieden hebben een beschermde waarde voor overwinterende/overnachtende ganzen. Hierbij valt echter op te merken dat ganzen niet weten welk gebied is aangewezen als Natura-2000 gebied en als zodanig bescherming geniet.

Ganzen gaan af op hun instinct bij het zoeken van een geschikt overnachtingsgebied in de winterperiode. Bij het doorgaan van de plannen voor de aanleg van zonnepanelen is het helaas erg spijtig voor de ganzen, die de komende winter hun overnachtingsgebied als bezet gebied vinden. Ze zijn dan gedwongen om op zoek te gaan naar andere gebieden. Einde verhaal dus voor de overwinterende ganzen. Alternatieve gebieden staan ook als zodanig benoemd in de QuickScan. Deze alternatieve wateren zijn ons inziens niet geschikt.

- de Leyen niet omdat die te ondiep is en bij vorst bevroest;
- Het Burgumer Mar, deels bezet door zonnepanelen;
- Het Sneekerveer, waarvan de afstand te ver is;
- De grote en kleine Wielen zijn te ondiep en,
- De Alde Feanen, te druk door o.a. beroepsvaarten te ondiep.

Daar komt bij dat door de diepte van wel 20 meter de LippeGabriëlpas in een strenge vorstperiode in het midden niet bevroest, waardoor de ganzen, ook bij strenge vorst, de plas kunnen blijven gebruiken, waarbij ze dus de hele oppervlakte nodig hebben. Het overnachten geldt trouwens ook voor andere watervogels zoals verschillende eenden soorten, smienten en de hier overwinterende nonnetjes, (waarneming Koert Schollen, Bakkeveen).

In het beleidsnotitie 'RomtefoarSinne' (2014) wordt gesteld dat in bestaand natuurgebied of water met een natuurfunctie, zoals aangeduid in de Verordening Romte als 'Ecologische hoofdstructuur' of 'Natuur buiten de EHS' dat inruil van natuurfuncties (inclusief de daarbij behorende recreatieve functie) als opstellingsruimte voor zonne-energie, ongewenst is en als niet doelmatig wordt aangemerkt.

In de Verordening 'RomtefoarFrysIsn' is in maart 2018 een aanvulling opgesteld voor plaatsing van zonnepanelen op voormalige zandwinplassen. De provincie stelt echter als voorwaarde dat de zonnepanelen geen afbreuk mogen doen aan de natuurlijke waarden van het gebied. Om dat aan te tonen is er een QuickScan voor de natuur opgesteld. Gezien het bovenstaande gaan wij echter niet akkoord met de conclusies van deze QuickScan. Ons inziens doet plaatsing van zonnepanelen wel degelijk afbreuk aan de natuurlijke waarden van de Lippe Gabriëlpas.

Daarnaast is nog te weinig bekend van de invloed van de komst van zonnepanelen op grote wateroppervlakten op het (diepe) waterleven.

Het Nederlands Instituut voor Ecologie van de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen, (het NIOO-KNAW), doet onderzoek naar de ecologie van diepe waterplassen, maar heeft tot nu toe daarin het effect van de plaatsing van zonnepanelen nog niet meegenomen. Dat de plaatsing van zonnepanelen op wateroppervlakten effecten zal hebben op het gehele ecosysteem is hoogstwaarschijnlijk. Effecten hangen o.a. af van de totale oppervlakte van de panelen t.o.v. de grootte van de plas en de hoeveelheid voedingstoffen. Een positief effect zou kunnen zijn dat er door plaatsing van substraten mosselgroei kan ontstaan.

Een negatief aspect is echter dat het weggevangen zonlicht effect zal hebben op o.a. de groei van algen en micro-organismen waardoor het gehele voedselweb verstoord wordt. Dit zijn allemaal aannames en er is nog heel veel onduidelijkheid. Naar het effect van plaatsing van zonnepanelen op water zal nog nader onderzoek uitgevoerd moeten worden, waarmee o.a. Deltaris in Rotterdam zich

mee bezig houdt. Ook is er bij het Engelse 'Centre for Ecology and Hydrology' onderzoek gaande op dit gebied. Er zijn echter nog geen resultaten bekend.

Bij deze vragen wij dan ook het college van B en W en de Raad met nadruk om eerst de resultaten van deze onderzoeken af te wachten, alvorens instemming te verlenen met de ingediende plannen. In die tussentijd willen wij het College en de Raad nadrukkelijk vragen zich te richten op andere mogelijkheden voor het plaatsten van zonnepanelen. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan een samenwerking met bedrijven. Hier zijn voldoende daken aanwezig die zich uitstekend lenen voor zonnepanelen. Een proactieve opstelling hierin van de gemeente zou tot mooie resultaten kunnen leiden. Daarnaast zou het ons inziens ook de moeite lonen om, eventueel samen met bewoners, naar andere, meer logische locaties te gaan zoeken.

Beantwoording gemeente:

Op 20 maart 2018 is door de provincie een wijziging van de verordening Romte Fryslân 2014 doorgevoerd. Het betreft onder anderen een wijziging (artikel 9.4.1 lid 5) voor wat betreft de locatie van zonneparken. Nieuw is dat de zonneparken nu ook worden toegestaan in voormalige zandwinningsgebieden. Voorwaarde is dat de opstelling voor zonne-energie geen onevenredige afbreuk doet aan de natuurlijke waarden van het gebied en de gronden/ water geen onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.

Het gebied waar de Lippe Gabriëlsplas zich bevindt maakt in tegenstelling tot wat u schrijft geen onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur (EHS, nu het Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Het gebied wordt heel duidelijk aangemerkt als natuur buiten de EHS of NNN. In dergelijke gebieden zijn meer ontwikkelingsmogelijkheden dan binnen de EHS. In die zin is er dan ook geen strijdigheid met de provinciale verordening.

Daarbij is voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas onderzoek gedaan in de vorm van een QuickScan flora en fauna. Uit de QuickScan flora en fauna blijkt dat er geen sprake is van onevenredige afbreuk aan de natuurwaarden in dit gebied. Voorwaarde is ook dat de provincie akkoord is met de plannen. Met de provincie is uitvoerig overleg geweest in de vorm van de Sinnetafel Fryslân. Opmerkingen die in dit overleg en daarna zijn gemaakt zijn verwerkt in de plannen voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas. De provincie heeft aangegeven akkoord te gaan met de plannen.

De plassen die in de nabijheid van Ureterp liggen bieden wel degelijk voldoende uitwijk mogelijkheid voor de ganzen en andere water vogels.

Beantwoording Waardenburg:

Overwinterende ganzen zijn niet beschermd behalve als ze in een nabijgelegen natura2000 gebied zijn aangewezen als doelsoort. Dit wordt ook in het rapport uitvoerig behandeld. Indien de afstand tot het Sneekmeer te ver is, dan is de afstand van het plangebied naar Natura2000 gebied ook te ver. Ze zijn dan ook niet beschermd onder de Wet natuurbescherming. Wel geldt ook voor ganzen de zorgplicht zoals hiervoor al een keer is genoemd.

Opmerking 6

Bij de afronding van de laatste inrichtingswerkzaamheden in 2010 is de oostoever van het zuidelijk deel van de plas opnieuw ingericht met een gedeeltelijke aflopende oever. Dit begint zich nu, 8 jaar na dato, goed te ontwikkelen. De eerste lisdodden hebben zich er gevestigd alsook de gele plomp. Ook ontwikkelen struikvormers, zoals de wilg, zich goed. Deze zijn een geschikte de broed- en schuilgelegenheid voor verschillende zang- en rietvogels. De rust van de afgelopen jaren heeft de natuurontwikkeling van de oostelijke oeverzone goed gedaan. Door de komst van de zonnepanelen ontstaat er weer onrust in het gebied. Deze oeverzone zal weer opnieuw ingericht worden, waardoor de huidige ontwikkelingen weer teniet worden gedaan. Ook wanneer de oever de huidige inrichting mocht behouden, gaat de verkregen rust verloren.

Beantwoording gemeente:

Door Univergy zullen de oevers langs de Lippe Gabriëlsplas nog beter worden ingericht waardoor de natuur zich hier verder positief kan ontwikkelen. Uit het ecologisch onderzoek blijkt niet dat door de komst van het drijvend zonnepark meer onrust in het gebied zal ontstaan. Eerder is het zo dat door de versterking en verbetering van de oevers er een beter habitat voor vogels waaronder ook rietvogels ontstaat.

Opmerking 7

Het huidige wandelpad is tot stand gekomen nadat de laatste werkzaamheden ongeveer 8 jaar geleden waren afgerond. Hierover waren voorafgaande aan de werkzaamheden afspraken met Plaatselijk Belang gemaakt. Realisatie van dit pad had echter veel voeten in aarde. Gesprekken hierover duurden 7 jaar. In 2014 werd met de onthulling van het informatiebord door wethouder Kooistra en door de voorzitter van Plaatselijk Belang deze wandelroute van 4,8 km geopend. Onderweg is het prima genieten van de vele vogels en andere natuur die het gebied uniek maakt voor de omgeving. (Citaat Waldnet 30 augustus 2014).

In plaats van het bestaande pad op natuurlijke ondergrond zijn de plannen nu om er een half verhard natuurpad aan te leggen. Wij hebben daarover de volgende bezwaren:

- *Een halfverhard natuurpad is in tegenstrijd met elkaar. Een natuurpad is ons inziens een pad op en met een natuurlijke ondergrond. Natuurlijk kan dat dan wel eens modderig zijn, maar het gebied leent zich dan ook niet voor wandelaars met naaldhakken. En waarvan kan de wandelaar dan genieten? Van de zonnepanelen die er zijn gelegd. Het gehele zicht over het water dat een onderdeel is van de natuur wordt weggenomen. De beleving van een waterplas bij allerlei weersomstandigheden gaat verloren en dien ten gevolge dus ook de waardevolle beleving van een wandeling om de plas. Bij de plas wordt nu gevist, alsook in het nabijgelegen kanaal. Om vissen bij de plas te bevorderen is toegezegd dat er enkele vissteigers zullen worden aangelegd. Hierover is nog veel onduidelijk, want het inrichtingsplan geeft daarover geen duidelijkheid.*

Beantwoording gemeente:

Er is in het ontwerp voor gekozen om de ecologische waarde en de functionaliteit ten behoeve van recreatie te versterken (verharding wandelpad, rustplekken en vissteigers). De half verharding van het pad sluit aan bij het natuurlijke beeld en vergroot de toegankelijkheid. Daarmee wordt bedoeld dat het gebied beter toegankelijk wordt ook in natte tijden en voor rolstoelers en mindervalide mensen, wandelaars of hardlopers. Daarnaast is het zo dat de inrichting van het gebied waar het verharde wandelpad onderdeel van uitmaakt bedoeld is voor een lokaal ommetje en niet als doel heeft zich te ontwikkelen tot toeristische bestemming.

Opmerking 8

In de Ruimtelijke onderbouwing (blz. 23) is te lezen dat de bomen op de zuidoever worden gekapt. Deze staan haaks op de ontginningslijn en moeten plaats maken voor een aflopende oever. Met de ontwikkeling van deze natuurvriendelijke oever zou meer ecologische kwaliteit worden gerealiseerd. Maar wie zegt dat! De bomen die er nu staan zijn ook van ecologische waarde, maar op een ander vlak. De enen waarde wordt met de andere vergeleken en dat is als peren met appels vergelijken! Wij maken dan ook bezwaar tegen deze werkwijze, ook omdat door het kappen van deze bomen de bewoners van de Feart vrij uitzicht krijgen over de zonnepanelen en daar zitten ze niet op te wachten. Daarnaast zullen er langs de oostelijke grenssloot groepjes elzen worden geplant. Dit omdat het de ontginningsstructuur versterkt. Echter door het extensief beheer van deze sloot is er een hele rijke oever- en slootvegetatie ontstaan. Planten zoals de zwanenbloem, waterranonkel, groot blaasjeskruid, waterweegbree, wilgenroosje, glidkruid, pijlkruid, wolfspoet, moerasandoorn en nagelkruid vormen een zeer rijke bio diverse begroeiing waar veel insecten en vlinders op af komen. Sleutelen aan de inrichting van deze sloot om de ontginningsstructuur te versterken, gaat ten koste van ontwikkelde biodiversiteit. Tegen deze ingreep maken wij dan ook bezwaar.

Beantwoording gemeente:

De genoemde soorten zijn niet beschermd, er is dan ook geen grond om de ontwikkeling niet door te laten gaan. De bestaande ecologische oevers worden gehandhaafd en bij de realisatie van de installaties zo veel mogelijk onaangetast gelaten. De oevers worden juist uitgebreid. In de technische uitwerking van het plan wordt dit nauwkeuriger uitgewerkt. Datzelfde geldt voor de slootkant: er worden groepen elzen aangeplant waardoor niet de volledige slootoever wordt aangetast. Ook hier zal bij de technische uitwerking en realisatie zorgvuldigheid in acht worden genomen en op basis van veldobservaties nauwkeuriger worden bepaald.

Opmerking 9

Zoals wettelijk is vastgelegd is er voorafgaande aan het vaststellen van het besluit een inzageprocedure van 6 weken. Op de ter inzage hebben we echter de volgende aanmerkingen:

- *De ter inzage gelegde stukken zijn op de website van de gemeente Opsterland zeer slecht te vinden. De bezoeker moet eerst vele, in eerste instantie onlogisch lijkende stappen, ondernemen alvorens de plannen te kunnen openen. Met een duidelijke vermelding van dit pad bij de bekendmaking zou de gemeente de burger tegemoet komen.*

• De stukken liggen ook ter inzage op de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl. Het instructiefilmpje is hierbij erg duidelijk, maar wanneer een gebied geen postcode heeft, zoals bij de Lippe Gabriélpas, wordt het al moeilijker.

De betreffende stukken geven deels een goed beeld van de plannen, maar wanneer het op details aankomt, wordt het onduidelijk. Hiervan is de volgende alinea een voorbeeld.

Op de inloopavond zijn vissteigers toegezegd, maar waar komen die? Op het inrichtingsplan zijn op twee locaties "wooden decks" ingetekend en daarbij zijn ze ook nog eens "optional". Moeten we daaruit opmaken dat dit vissteigers zijn en dat het nog niet zeker is? Ook zijn dicht daarbij de "indication location transformer" gepland. Houdt dat in dat de transformers dicht bij de vissteigers komen? En houdt "indication location" in dat de aangegeven locatie op het inrichtingsplan een indicatie is en dat ze ook nog op ander plekken kunnen komen? Kortom onduidelijkheid ten over, wat veroorzaakt en versterkt wordt doordat in vele bijlagen Engels de voertaal is. De legenda is dan wel bij enkele bijlagen in het Nederlands, maar toch schept gebruik van twee talen verwarring en onduidelijkheid. Daarnaast schept het bij de bewonersonbegrip dat het College van B en W hieraan meewerkt. Wanneer er stukken ter inzage worden gelegd zou het ons inziens duidelijker zijn dat die in het Nederlands zijn geschreven.

Beantwoording gemeente:

Het is terecht opgemerkt dat de publicatie op de website moeilijk te vinden is. Wij zijn echter ten allen tijde bereid om u op een goede manier inzicht te geven van de stukken. Dit kan door op het gemeentehuis langs te komen maar ook door telefonisch contact op te nemen.

Ook is het terecht opgemerkt dat de landelijke website [ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl) niet voldoende overzicht geeft om makkelijk plannen te kunnen vinden wanneer je daar niet dagelijks mee werkt. Wij zijn ook hier ten allen tijde bereid hierin te helpen. Wij zijn verplicht de plannen op deze site te publiceren. Ook het elektronisch ter inzage leggen van de stukken gaat via deze website.

Wat betreft de tekeningen in het Engels. Artikel 4:5 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaalt:

Indien de aanvraag of een van de daarbij behorende gegevens of bescheiden in een vreemde taal is gesteld en een vertaling daarvan voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking noodzakelijk is, kan het bestuursorgaan besluiten de aanvraag niet te behandelen, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn de aanvraag met een vertaling aan te vullen.

Voor de beoordeling van onderhavige aanvraag is het voor ons niet noodzakelijk dat de tekeningen in het Nederlands worden aangeleverd. De Awb bepaalt dat het bestuursorgaan kan besluiten een aanvraag niet te behandelen. Hier ligt echter geen verplichting. In onderhavige aanvraag zijn de ingediende tekeningen voor ons voldoende om goede beoordeling van het plan te maken.

Voor de vissteigers geldt dat Univergy deze zal aanleggen wanneer meer duidelijkheid ontstaat over de hoogte van de te verkrijgen subsidie en de opbrengsten van het park. Juridisch is het niet mogelijk de aanleg van deze vissteigers als harde eis op te nemen in de omgevingsvergunning. Dit zou inhouden dat de gemeente haar toekomstige bevoegdheden niet op juiste wijze gebruikt.

Door de gemeente zal een nieuw ambitiesdocument worden opgesteld mede op basis van het nieuwe coalitieakkoord waarin de wijze van participatie en compensatie beter wordt beschreven. Dit document kan dan de basis zijn om participatie en compensatie in de toekomst beter te kunnen afdwingen.

De transformatorhuisjes aangegeven onder 'indication transformator' betreffen een aanwijzing van de locatie waar de transformatorhuisjes komen. Dit betreffen dus geen indicatieve aanwijzingen. Dit zijn de definitieve locaties waar deze transformatorhuisjes komen.

Opmerking 10

Verder blijkt dat er digitaal minder stukken ter inzage lagen dan, na navraag, in het gemeentehuis. Deze werkwijze schept wantrouwen. Is er wellicht iets dat niet in de openbaarheid mag komen? Een transparante opstelling in deze geeft meer inzicht voor de burger en op die manier kan er op een gelijkwaardige manier gecommuniceerd worden.

Beantwoording gemeente:

De stukken die genoemd worden bij de ontwerp-omgevingsvergunning zijn grotendeels technische tekeningen. In de regel worden deze stukken niet ter inzage gelegd. Deze stukken zijn echter wel opvraagbaar.

Artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) beschrijft ook de mogelijkheid later technische tekeningen te dienen.

Bedoelde gegevens betreffen gegevens en bescheiden met betrekking tot de constructie en de installaties (schetsplan), voor zover het niet de hoofdlijn van de constructie, het constructieprincipe of de installaties betreft. Deze gegevens mogen altijd later worden aangeleverd (uiterlijk 3 weken voor aanvang van de betreffende bouwwerkzaamheden).

De formulering in de Mor is zo opgesteld dat het niet verplicht is om berekeningen aan te leveren. Veelal wordt namelijk van een (ontwerp) tekening duidelijk wat de hoofdlijn van de constructie dan wel het constructieprincipe is. Indien aanvullende informatie nodig is dan zal het bevoegd gezag dit aangeven. Door Univergy zijn wel alle tekeningen aangeleverd. Uit voorgaande volgt wel dat er geen verplichting is deze tekeningen tijdens de zienswijzetermijn ter inzage te leggen.

Opmerking 11

Bij het lezen van de stukken blijkt dat er al sessies tussen verschillende partijen voorafgaande aan de ter inzage legging zijn geweest. Voor de betrokken partijen tot dan toe dus alle al in kunnen en kruiken. Burgerparticipatie houdt in dat de burger in een vroeg stadium de gelegenheid krijgt om mee te denken en om grootschalige projecten als deze mee te ontwikkelen. Wanneer het college streeft naar draagvlak bij de bevolking in dit soort grote ingrijpende projecten is deze vorm van inspraak en medezeggenschap een voorwaarde. De huidige werkwijze geeft alleen maar wrevel en werkt onbegrip en wantrouwen in de hand.

Beantwoording gemeente:

Door Univergy zijn samen met de vertegenwoordigers van Over Morgen, twee informatieavonden gehouden. Op de eerste informatieavond is een eerste presentatie gegeven over de plannen voor het zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas. Belanghebbenden zijn in de gelegenheid geweest hier opmerkingen over te maken. Daarnaast is door de vertegenwoordigers overleg geweest met Plaatselijk belang van Ureterp. Op de tweede informatieavond is het aangepaste plan gepresenteerd. Naar het inzicht van de gemeente heeft de initiatiefnemer voldoende gedaan om belanghebbenden te informeren. De eerste informatieavond heeft plaats gevonden voor de ter inzage legging. Door Univergy is voordat de omgevingsvergunning werd aangevraagd een principeverzoek ingediend. Door ons college is op 24 april 2018 hierover besloten in principe akkoord te gaan met de komst van een drijvend zonnepark op de Lippe Gabriëlsplas. Het informeren van omwonenden en andere belanghebbenden maakt onderdeel uit van de procedure voor een omgevingsvergunning.

Opmerking 12

Op 16 mei en 26 juni jl. zijn inloopbijeenkomsten georganiseerd. De aanwonenden kregen hiervoor een uitnodiging, wat gewaardeerd werd. Daarnaast zijn ze in de plaatselijke media aangekondigd. Doel hiervan om de mensen te informeren en met elkaar van gedachten te wisselen. Eventuele opmerkingen zouden meegenomen worden in de verdere planvorming. Het is echter te betreuren dat er met foto's enkele verkeerde voorstelling van zaken wordt gegeven. Het betreft het fotomateriaal dat ook is te vinden in het inrichtingsplan (blz. 12: Kansenskaart definitief). Dit inrichtingsplan dateert van 14 juni 2018, dus van na de eerste inloopbijeenkomst. Op de eerste avond zijn de mensen van Over Morgen attent gemaakt op een foute voorstelling van zaken, nl de volgende:

- *De 3e foto's van boven (inrichting natuurlijke oevers). De foto met het rode kruis is genomen aan de westoever. De ecologische oever wordt aan de oostoever aangelegd. Hierbij wordt gesuggereerd dat de westelijke oever dus ook een andere inrichting krijgt, wat dus niet het geval blijkt te zijn. Verkeerde voorstelling van zaken dus!*
- *De 4e foto's van boven (herstel van landschapsstructuren). De foto met het rode kruis geeft een tijdelijke situatie weer van puinbuiten. Ten tijde van de eerste inloopbijeenkomst waren deze puinbuiten al opgeruimd en was het veld geëgaliseerd en opnieuw ingezaaid. Dit is aan de mensen van Over Morgen gezegd, in de veronderstelling dat er andere foto's voor in de plaats zouden komen om de werkelijke situatie weer te geven. Dat was dus valse hoop! Met deze informatie is niets gedaan.*

- *Op de bijeenkomst is gevraagd naar de toegangswegen bij de werkzaamheden. De Lipomwyk is nl. maar een smal landbouwweggetje, wat veel en breed werkverkeer moeilijk kan dragen. Daarover is geen duidelijkheid aan de aanwezigen gegeven, wat ook de transparantie van het geheel niet bevordert.*

Beantwoording gemeente:

Op de kaarten van het inrichtingsplan is het correcte ontwerpvoorstel weergegeven. De kansenkaart is opgesteld als eerste stap om tot een definitief ontwerpvoorstel te komen. Tijdens inloopavonden zijn inderdaad opmerkingen gemaakt over de onjuistheid van de foto's die onderdeel uitmaakte van de kansenkaart. Deze vergissing in foto's is echter niet van invloed geweest op de uitwerking van het definitieve inrichtingsplan.

Het aanleggen van bouwwegen vormt geen onderdeel van de planologische procedure. Dit gaat slechts over de uitvoering van tijdelijke werkzaamheden die nodig zijn om het drijvend zonnepark te realiseren. In de omgevingsvergunning wordt genoemd dat voor de uitvoering van de bouwwerkzaamheden overleg moet plaatsvinden met de afdeling OWO-VTH Gorredijk. De gemeente ziet er op toe dat de aanleg op juiste en geschikte wijze geschiedt. Tijdens de werkzaamheden bent u in de mogelijkheid bij deze afdeling eventuele klachten over de uitvoering in te dienen.

Opmerking 13

In de ruimtelijke onderbouwing (par 7.2 blz. 33) wordt gesproken over financiële participatie in het project voor de bewoners van Ureterp c.q. gemeente Opsterland. Dit in de vorm van Crowd Funding. De propositie hiervan wordt pas opgesteld nadat de SDE - subsidie en vreemd vermogen is verkregen. Dus nadat het hele plan is goedgekeurd door de gemeenteraad. We weten nu dus nog niet wat de voorwaarden van de CrowdFunding zullen zijn. Wanneer de gemeenteraad instemt met dit plan, stemt het dus ergens mee in, zonder voldoende op de hoogte te zijn van de regels en voorwaarden in deze. Wij tekenen dan ook bezwaar aan tegen deze werkwijze en wel om de volgende redenen

- *Financiële participatie via Crowd Funding is weggelegd voor een kleine groep mensen die het zich financieel kunnen veroorloven.*
- *Zoals in bovenstaand al is gezegd zijn de regels en voorwaarden over deelneming via Crowd Funding nu nog niet bekend. Wat houden deze in en hoe worden deze vastgelegd?*
- *Participatie in een project is meer dan alleen het financieel mogelijk maken van een project. Het is ook meepraten en meedenken met de planvorming en het gehele planproces.*

Wij vragen dan ook de raad om niet in te stemmen met deze constructie.

Beantwoording gemeente:

In de planovereenkomst die met Univergy wordt afgesloten, worden gemaakte afspraken zoals participatie vastgelegd. Op dit moment is er geen juridische basis waarop wij meer van deze partij mogen verwachten. In een nieuw op te stellen ambitiedocument wordt hier meer aandacht aan besteed en zullen beleidsregels worden vastgesteld op grond waarvan participatie in de toekomst ook daadwerkelijk is af te dwingen.

Er zijn twee vormen van participatie. Met het participeren in het project wordt bedoeld dat omwonenden kunnen profiteren door de komst van het drijvend zonnepark. Naast financiële participatie wordt ook door Univergy veel gedaan om de natuur en hele inrichting rond de Lippe Gabriëlsplas te versterken. Ook dat valt onder participatie.

De voorwaarden voor CrowdFunding (financiële participatie) is mede afhankelijk van de subsidie die het Rijk geeft voor de aanleg van het zonnepark. Dat is niet op voorhand al bekend. Deze subsidie wordt pas verleend nadat er een omgevingsvergunning is verleend. Het is uiteindelijk aan Univergy om te bepalen of de aanleg van de bruggen financieel haalbaar is. Dit moet door Univergy wel onderbouwd worden aan het college.

Er wordt met Univergy een planovereenkomst afgesloten waarin dit ook wordt vastgelegd. Deze overeenkomst moet door beide partijen ondertekend zijn voordat de omgevingsvergunning wordt verleend.

datum 1-5-2018
dossiercode 20180501-2-17777

Samenvatting van de gegevens voor de watertoets van
project: Zonnepark Ureterp aan de Vaart
gemeente: Opsterland

Gegevens plan

Op het zuidelijk deel van de Lippe Gabriëlpas (zandwinningsput) wordt een drijvend zonnepark gerealeiseerd. Het zonnepark benut 10ha van het 15ha beschikbare water.

oppervlak: 245605 m² adres: ,

kadastraal adres:

tekening meegestuurd: survey_attachments/3196_20180424 Kansen zonneparken Lippe Gabriëlpas Opsterland.pdf

opmerkingen:

Gegevens aanvrager

Over Morgen
adviesbureau
Kleine Koppel 26
3812 PH Amersfoort
T: 0651709587
E: Danielle.Reek@overmorgen.nl

Gegevens gemeente

gemeente: Opsterland
contactpersoon: mevrouw T. de Ruijter
T: 06 44274584
E: thea.de.ruijter@opsterland.nl

Resultaat kaartenanalyse voor het plangebied

Heeft u een beperkingsgebied geraakt? ja

- Hoofdwateren

Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied? Opsterland

Uw antwoorden op onderstaande vragen

Gaat het plan uitsluitend over de functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte? Antwoord: nee

Is sprake van een toename van lozing van verontreinigd water op het oppervlaktewater? Antwoord: nee

Wordt het bestaande verharde oppervlak vergroot met meer dan 200 m² in stedelijk gebied of meer dan 1500 m² in landelijk gebied? Antwoord: ja

Neemt het verhard oppervlak in het stedelijk gebied toe? Antwoord: nee

Zo ja, met hoeveel m² neemt het verhard oppervlak in het stedelijk gebied toe? Antwoord:

Neemt het verhard oppervlak in landelijk gebied toe? Antwoord: ja

Zo ja, met hoeveel m² neemt het verhard oppervlak in het landelijk gebied toe? Antwoord: Van de 15ha water wordt 10ha gebruikt voor een drijvend zonnepanelen park

Wordt er oppervlaktewater gegraven en/of gedempt? Antwoord: nee

Behoort bij besluit van B en W d.d. 1-10-2018
OV-2018- 4697
Teamleider Vergunning, W. Smit

Dempen? nee
Graven? nee

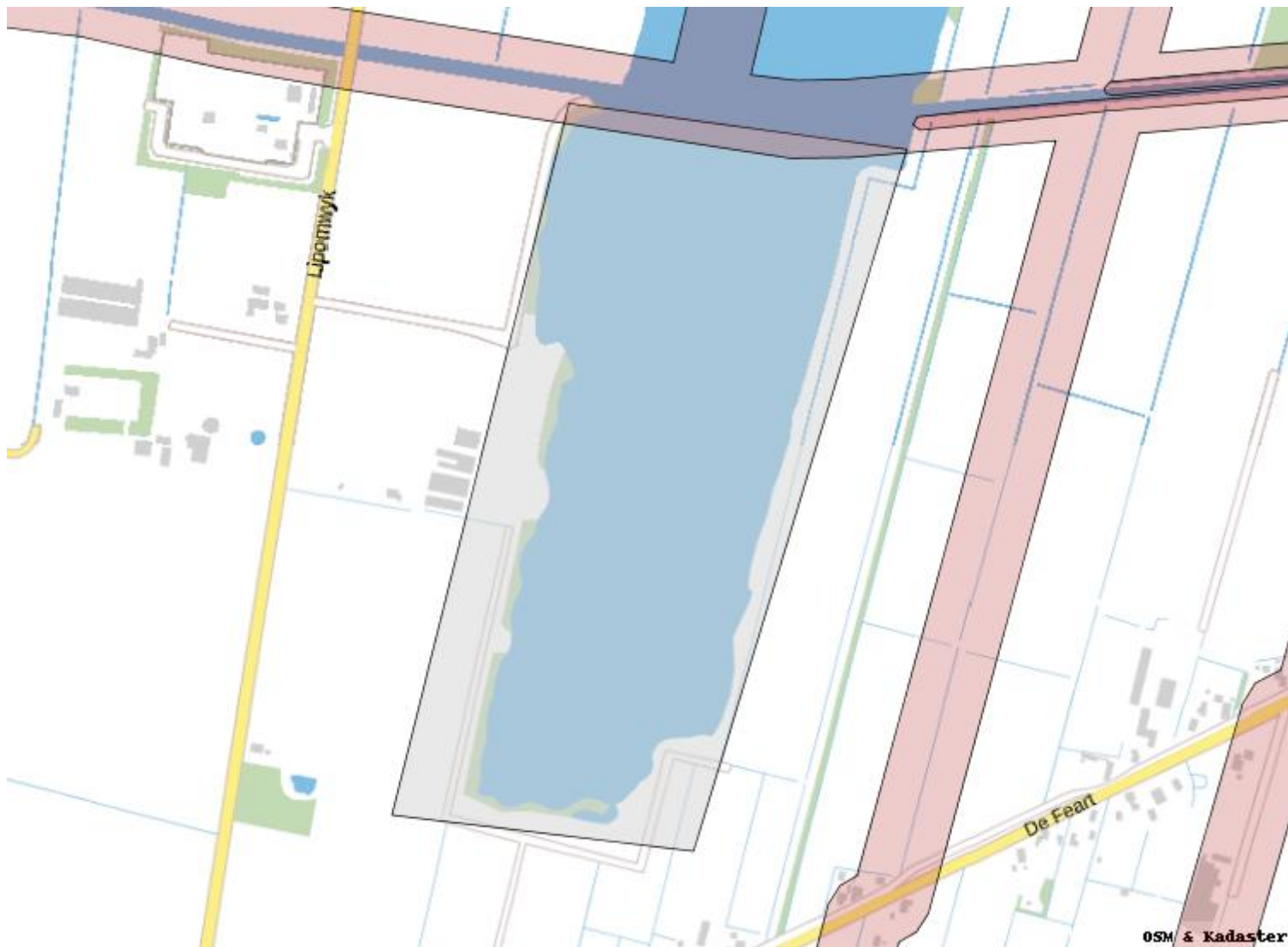
Wat voor compenserende maatregelen worden er in het plan genomen bij een toename verharding en/of demping van het oppervlaktewater? Antwoord: Over het plan is contact geweest met mevrouw Jelly van der Kloet. Er wordt een drijvend zonnepark van circa 10ha gerealiseerd. Hiervoor wordt geen water gedempt of zaken verhard. Er hoeven dan ook geen compenserende maatregelen te worden gerealiseerd. Wel dient er voor gezorgd te worden dat de hoofdwatgang in het midden van de zandwinningsput bereikbaar blijft voor beheer en onderhoud en dat het doorstroomprofiel van de hoofdwatgang gewaarborgd wordt. Op basis van de toegestuurde tekeningen gaat het waterschap er vanuit dat dit het geval is.

Wil men voor het plan de waterpeilen wijzigen? Antwoord: nee

Het doel v.d. peilwijzing, het nieuwe peil en hoe de wijziging wordt doorgevoerd? Antwoord:

Wordt er een kelder of souterrain gerealiseerd? Antwoord: nee

Wordt er tijdelijk of permanent grondwater onttrokken? Antwoord: nee

Te volgen watertoetsprocedure
Normale procedure

De WaterToets 2017

datum 1-5-2018
dossiercode 20180501-2-17777

Project: Zonnepark Ureterp aan de Vaart
Gemeente: Opsterland
Aanvrager: Over Morgen
Organisatie: adviesbureau

Behoort bij besluit van B en W d.d. 1-10-2018
OV-2018- 4697
Teamleider Vergunning, W. Smit

Geachte heer/mevrouw Over Morgen,

Voor het plan Zonnepark Ureterp aan de Vaart heeft u een watertoets aangevraagd waaruit blijkt dat de normale watertoetsprocedure van toepassing is. Dit houdt in dat de aanwezige wateraspecten van invloed zijn op het plan.

Werkwijze watertoetsprocedure 2018

Vanaf 2018 worden alle aanvragen uit de digitale watertoets digitaal afgehandeld. Dit betekent dat Wetterskip Fryslân voor de normale procedure standaard geen wateradvies meer op stelt maar verwijst naar de uitgangsnootie.

Waterparagraaf

Deze uitgangsnootie geeft u handvatten om de uitkomsten en aandachtspunten van de watertoetsaanvraag mee te nemen in het opstellen van het ruimtelijke plan of besluit. Het is de bedoeling dat u op basis van dit document het plan uitwerkt. Uit de waterparagraaf moet duidelijk blijken wat voor wateraspecten van toepassing zijn en hoe u hier in het plan rekening mee houdt. Indien nodig verzoeken wij u om de wateraspecten te borgen op de Verbeelding en in de Regels van het plan.

Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen, waterkeringen en het watersysteem. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteert het waterschap een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 1 jaar. Wanneer deze termijn verstreken is kunt u contact opnemen met het waterschap voor een eventuele verlenging van nogmaals 1 jaar.

Watertoets en wateradvies

De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee u rekening moet houden en is informatie te vinden over de te nemen maatregelen. De leidraad is de te vinden via deze link:

www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Wateraspecten en aandachtspunten

Hieronder staan de eventuele wateraspecten die van invloed zijn op het plan en aandachtspunten om mee rekening te houden.

Hoofdwateren

Het plangebied ligt binnen de beschermingszone van een hoofdwater. De locaties van de hoofdwateren kunt u vinden op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/leggerkaart

Toename verharding

Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. In de waterparagraaf, regels en/of plankaart dient duidelijk aan te worden gegeven wat voor maatregelen er worden genomen om de versnelde afvoer als gevolg van de toename verharding te compenseren. Voor de compensatie van toename verhard oppervlak is onderstaande tabel van toepassing.

Gebied	Stedelijk (>200 m²)	Landelijk (>1.500 m²)
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Toelichting tabel

5% heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
de algemene regels keur zijn in de onderstaande tabel verwerkt;
maatwerk kan bestaan uit bijvoorbeeld infiltratie of berging van het overtollig hemelwater.

Demping van oppervlaktewater

Voor het dempen van oppervlaktewater is het beleid van Wetterskip Fryslân dat dit voor 100% gecompenseerd moet worden in hetzelfde peilgebied. Voor de demping heeft u een watervergunning nodig. Voor meer informatie verwijzen we u graag door naar het onderdeel Waterwet in deze uitgangsnatie.

Relatie tussen Water en Ruimte

Het veiligheidsbeleid van het waterschap en de ruimtelijke ordening ontmoeten elkaar op verschillende momenten. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het bestemmen van reserveringszones achter primaire waterkeringen en bij het bestemmen van regionale voormalige zeedijken tot waterkering in de bestemmingsplannen. Als in bestemmingsplannen nieuwbouw plaatsvindt op locaties boven 'maatgevend boezempeil', e gemiddelde waterstand tijdens maatgevende omstandigheden die eenmaal per 100 of 300 jaar kunnen optreden, wordt een toename van de gevolgschade bij een overstroming vanuit de Friese boezem voorkomen. Voor het bepalen van de hoogteligging van het plangebied verwijzen wij u graag door naar www.ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer

Ruimtelijke adaptatie

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Het is belangrijk kansen te benutten om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het planvormingsproces worden meegenomen. Meer informatie hierover kunt u vinden op de website

www.ruimtelijkeadaptatie.nl/

Convenant Erfafspoeling, agrarische bedrijven

Vanaf het erf mogen geen verontreinigende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. Door mest en perssappen uit de voeropslagen kan verontreiniging worden veroorzaakt als deze naar de bodem of het oppervlaktewater (af)stromen. Per 1 januari 2018 is de Maatlat Schoon Erf van kracht (www.maatlatschoonerf.nl). De maatlat is opgenomen in de MIA/Vamil regeling. Ook door afstromend regenwater dat in contact is geweest met een niet bezemschoon erf en een niet bezemschone voeropslag kan het oppervlaktewater verontreinigd worden. De initiatiefnemer dient deze erfafspoeling te allen tijde te voorkomen door bepaalde maatregelen te nemen. Voor informatie en advies over erfinrichting kunt u contact opnemen met cluster Handhaving van Wetterskip Fryslân.

Informatie waterobjecten

Voor meer informatie over bijvoorbeeld de ligging en de beheer- en onderhoudsstatus van waterobjecten in het plangebied verwijzen wij u door naar leggerkaart op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/kaarten/leggerkaart

Beleid Wetterskip Fryslân

En wat doen we morgen met water? In het Waterbeheerplan 2016 2021 beschrijft Wetterskip Fryslân de doelen voor de komende jaren, voor meer informatie zie onze website www.wetterskipfryslan.nl/waterbeheerplan-2016-2021

Waterwet

Voor bepaalde werkzaamheden bij water of dijken heeft u een watervergunning nodig. Soms is het doen van een melding voldoende. Een watervergunning aanvragen is dan niet nodig. U kunt eerst checken wat u nodig heeft. Op onze website www.wetterskipfryslan.nl treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden.

Afronding watertoetsprocedure

In de besluitvormingsfase, ten tijde van het toesturen van het voorontwerp bestemmingsplan of ontwerp omgevingsvergunning, controleert Wetterskip Fryslân of de waterbelangen voldoende zijn meegenomen en geborgd in het ruimtelijke plan of besluit.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de uitgangspunten notitie of graag in gesprek gaan over de uitwerking van de waterbelangen in het plan dan gaan wij graag met u in gesprek. Wetterskip Fryslân denkt graag met u mee! U kunt contact met ons opnemen

via de onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

Wetterskip Fryslân
Postbus 36
8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E info@wetterskipfryslan.nl

De WaterToets 2017

Bureau Waardenburg bv Ecologie & landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

Behoort bij besluit van B en W d.d. 1-10-2018
OV-2018- 4697
Teamleider Vergunning, W. Smit

NOTITIE

Over morgen
D. Reek
Kleine koppel 26
3812 PH Amersfoort

DATUM: 18 juni 2018
ONS KENMERK: 18-0338/18.04394/HeISc
UW KENMERK:
AUTEUR: H.L. Schepp
PROJECTLEIDER: J.H. van der Heide
STATUS: eindrapportage
CONTROLE: J.H. van der Heide

Notitie quick scan beschermde soorten Libbe Gabriëlsplas, Ureterp

Univergy is voornemens om op de Libbe Gabriëlsplas te Ureterp een drijvend zonnepark te realiseren, Over morgen is de procesbegeleider. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 24 april 2018) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Conclusie

Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen. Door te werken buiten het broedseizoen worden overtredingen voorkomen.

Tevens vormt het plangebied leefgebied van enkele algemeen voorkomende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is dus niet nodig. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

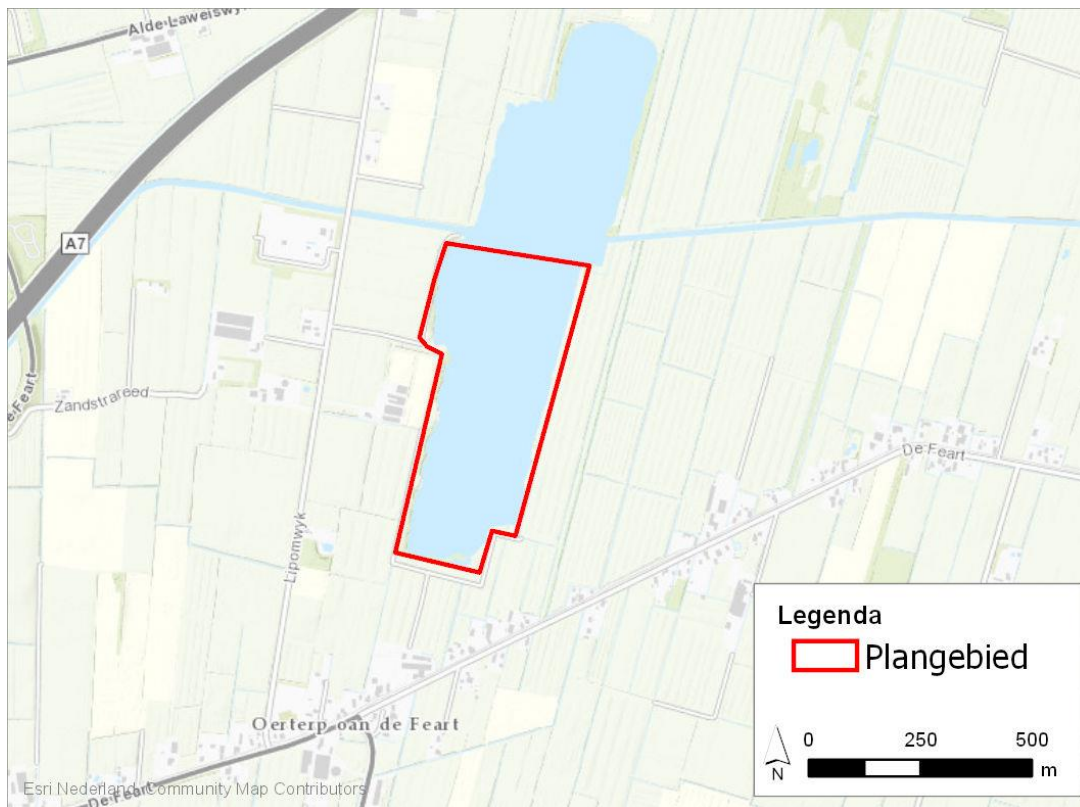
Het plangebied valt onder het regime "natuur buiten de EHS". Hieraan zijn vergelijkbare regels verbonden als gebieden die binnen het NNN vallen. In dit rapport wordt het plangebied daarom beschouwd als zijnde onderdeel van het NNN. Er zal geen afbreuk worden gedaan aan de huidige natuurwaarden. De ingreep zal geen schade veroorzaken dat moet worden gemitigeerd of gecompenseerd. Het project biedt ook kansen voor de natuur. Bijvoorbeeld door extra maatregelen te nemen zoals het aanleggen van een natuurvriendelijke oever kan er een netto winst optreden voor belangrijke natuurwaarden.

Toelichting

Plangebied en werkzaamheden

De Libbe Gabriëlsplas ligt ten noorden van Ureterp en aan de oostkant van Drachten. Aan alle zijden wordt de plas begrenst door agrarische percelen, aan de westkant ligt de A7 op

circa 700 meter afstand van de plas. Rondom een groot deel van de plas staat een strook bomen en bosschages van zo'n 2-10 meter breed, deze zijn geschikt voor broedvogels. Rondom de zuidkant plas ligt een openbaar wandelpad.

Figuur 1 Ligging plangebied (rood omcirkeld) Libbe Gabriëlsplas (ondergrond: Esri Nederland Community map contributors).

De zuidkant van de plas zal bedekt worden met drijvende zonnepanelen. Het beoogde plangebied heeft een oppervlak van circa 17 ha waarvan circa 12 ha bedekt zal worden met zonnepanelen. Tussen de zonnepanelen en de oever blijft een vrije zone. De Libbe Gabriëlsplas heeft als bestemming buitengebied en enkelbestemming water (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Figuur 2 Links: Lippe Gabriëlsplas gezien vanaf de zuidkant. Rechts: wandelpad oostzijde gezien vanaf de noordkant.

Natura 2000-gebieden

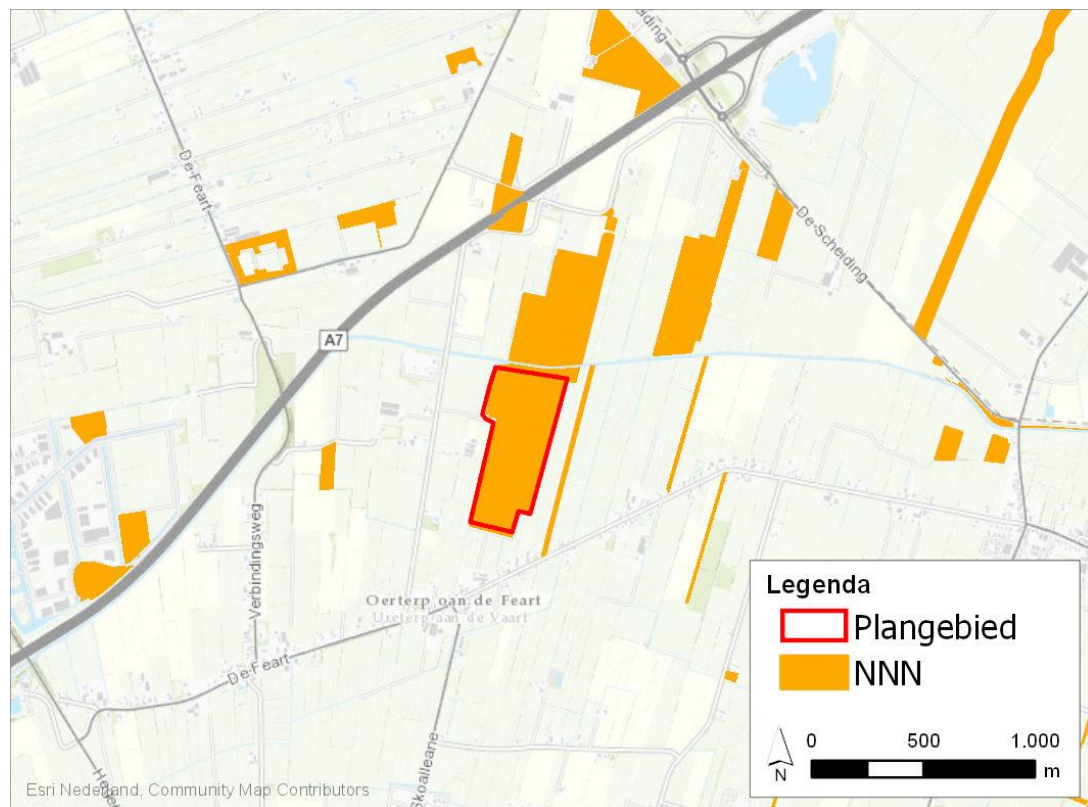
Het plangebied ligt op circa 5 km afstand van het Natura 2000-gebied Wijnjeterper Schar. Door de grote afstand tot het Natura 2000-gebied en de relatief kleine ingreep zijn effecten van de ingreep op voorhand uit te sluiten.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt houtopstanden met een oppervlakte van minimaal 10 are (1000 m²) en rijbeplantingen die bestaan uit meer dan 20 bomen (art. 1.1). Met de ingreep worden geen houtopstanden gekapt. De regels ten aanzien van houtopstanden zijn dus niet van toepassing. Wel zullen enkele bomen aan de zuidzijde gekapt worden. De exacte details van de kap zullen pas worden uitgewerkt tijdens de technische uitwerking. Aangezien het ten tijde van deze toetsing niet duidelijk was om welke bomen het gaat, dient er later nog een onderzoek plaats te vinden naar mogelijkheden voor beschermde natuurwaarden in deze bomen. Ook dient er een kapvergunning bij de gemeente aangevraagd te worden voor het kappen van de bomen.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), onder het regime “natuur buiten de ecologisch hoofdstructuur”. Directe effecten op het NNN zijn niet op voorhand uit te sluiten. Voor uitvoering van de plannen is in dit rapport een ‘Nee, tenzij toets’ opgesteld.

Figuur 3 Ligging plangebied ten opzichte van NNN gebieden (ondergrond: Esri Nederland Community map contributors).

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

De werkzaamheden worden niet uitgevoerd volgens een gedragscode. Voor vogels en soorten van de Habitatrichtlijn geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb.

Methodiek

Het plangebied is op 24 april 2018 bezocht. Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden (NDFF¹). Als zoekgebied is gekozen voor een gebied met een straal van circa 500 meter rondom het plangebied, waarbij gericht gezocht is naar alle beschermde soorten die de afgelopen 5 jaar zijn waargenomen, met uitzondering van vogels.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Het plangebied bestaat uit een plas, rondom de gehele plas staan bosschages. Het plangebied is beoordeeld op betekenis voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, vogels en vissen. Voor andere soortengroepen wordt op voorhand op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en aanwezig biotoop geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft.

Vissen

Het habitat van de Libbe Gabriëlsplas is ongeschikt voor beschermde vissoorten. Tevens ligt de plas buiten het verspreidingsgebied van beschermde vissoorten. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde vissoorten.

Amfibieën

Het plangebied vormt geschikt leefgebied van algemeen voorkomende soorten amfibieën van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. De sloten rondom het plangebied bieden geschikt voortplantingswater voor deze soorten. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde soorten amfibieën. Bij het uitvoeren van de plannen dient wel rekening te worden gehouden met de Zorgplicht (Art. 1.11 van de Wnb).

Grondgebonden zoogdieren

¹ Nationale Database Flora en Fauna geraadpleegd dd. 12-02-2018

Tijdens het veldbezoek zijn sporen aangetroffen van muizen. Vanuit de NDFF is het voorkomen van bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis en waterspitsmuis in en in de nabije omgeving van het plangebied bekend. Voor bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis en veldmuis geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen in provincie Friesland.

Het biotoop rondom de plas is ongeschikt voor de waterspitsmuis, geschikt leefgebied bestaat uit vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (Zoogdiervereniging 2018(i)). Het ontbreekt binnen het plangebied aan ontwikkelde watervegetatie en begroeide oevers. De omgeving bestaat uit cultuurlandschap met bosschages, hierdoor kan worden uitgesloten dat deze soort ook voorkomt binnen het plangebied.

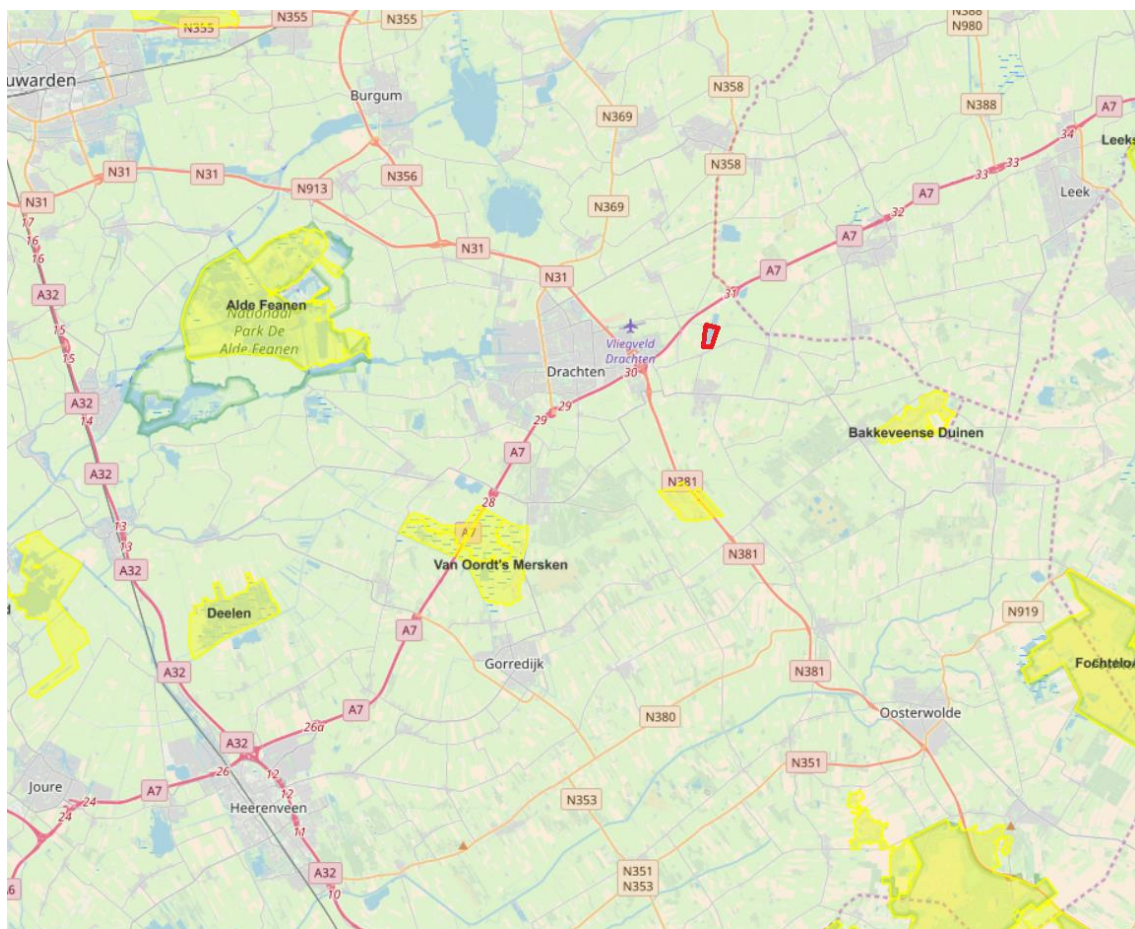
Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen vleermuizen aangetroffen. Verblijfsplaatsen van gebouw en boom bewonende soorten zijn niet aanwezig door het ontbreken van bebouwing en bomen met holten in het plangebied. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (en eventueel ander soorten vleermuizen) kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Vogels

In het plangebied zijn bij het veldbezoek grauwe gans, fuut, wilde eend, winterkoning, vink, gaai, tjiftjaf, fitis, houtduif, braamsluiper, aalscholver, meerkoet, koolmees, kleine mantelmeeuw, scholekster, krakeend, grote canadese gans en zwartkop aangetroffen. Tevens zijn prooiesten van roofvogels gevonden. Tevens is door omwonenden aangegeven dat er veel ganzen overnachten op de plas, volgens de omwonenden gaat het om rietganzen. Dit betreffen soorten van *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*. Er zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen². De bosschages rondom het meer zijn geschikt als broedlocatie voor onder andere zangvogels. In de winter wordt de plas gebruikt als rustgebied door ganzen en smienten. Winterrustgebieden van ganzen en smienten worden niet beschermd onder het soortenregime van de Wet Natuurbescherming. Wel is er mogelijk een externe werking van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied waar ganzen (kolgans en brandgans) en smient als doelsoort zijn aangewezen is Van Oordt's Mersken, dit gebied ligt op circa 10 km van het plangebied af. Door de grote afstand en de vele alternatieven (zie bijlage II voor verspreidingskaarten van de winterschattingen van de aangewezen doelsoorten en figuur 4 voor ligging wateren rondom Van Oordt's Mersken) zal deze plas geen essentieel onderdeel uitmaken als overwinteringsgebied voor de ganzen uit het Natura 2000-gebied. Binnen een straal van 30 kilometer bevinden zich de volgende meren/plassen: De Deelen, het Sneekermeer, de Wijde ee en pikmeer, Boornbergummer petten, Alde feanen, Grote en kleine wielen, De Leijen, Bergemermeer, het Lauwersmeergebied. Tevens blijft de noordelijke helft van de plas beschikbaar voor (water)vogels. Externe werking kan worden uitgesloten.

² Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Figuur 4 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Plangebied is in het rood weergegeven. (bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Nee tenzij toets

De Libbe Gabriëlsplas maakt geen deel uit van het NNN, maar is wel aangewezen als beheergebied en natuur buiten EHS (tegenwoordig NNN). Dit zijn gebieden die op dit moment als hoofdfunctie natuur hebben. Voor de toetsing beschouwen we het plangebied als onderdeel zijnde van het NNN.

Toetsingscriteria

In de Verordening Romte 2014 van de Provincie Friesland is in artikel 8.2.1 aangegeven: *“Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur, zoals aangegeven op de van deze verordening deel uitmakende kaart Natuur, voorziet in een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.”* (Provincie Friesland 2011 & 2014).

Hierop zijn enkele uitzonderingen mogelijk, namelijk:

Van artikel 8.2.1 kan worden afgeweken voor een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- a. de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep;

- b. schade aan natuurwaarden door mitigerende maatregelen zoveel wordt beperkt als fysiekruimtelijk en qua uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is;
- c. indien sprake is van een natuurgebied als bedoeld in artikel 8.2.1, resterende schade aan natuurwaarden zoveel wordt gecompenseerd als fysiekruimtelijk en qua uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is.

In de onderstaande tekst is aangegeven wat de effecten van de voorgenomen ingreep zijn in het kader van de bovengenoemde voorwaarden.

Afweging natuurwaarden en eventuele schade, mitigatie en compensatie

Door het plaatsen van circa 12 ha aan drijvende zonnepanelen zal er bij de voorgenomen ingreep sprake zijn van afname van het areaal aan wateroppervlakte binnen het natuurgebied. Het gebied onder water kan mogelijk effect ondervinden. Doordat minder zonlicht door het wateroppervlak dringt hebben waterplanten minder groeimogelijkheden. Echter is de plas zeer diep (tot ± 20 m) waardoor er in de huidige situatie ook weinig licht tot de bodem doordringt en er geen waterplanten groeien.

Het gebied boven water is niet meer beschikbaar voor watervogels zoals eenden en ganzen. Het noordelijke deel van de plas biedt echter voldoende ruimte voor deze soorten. Hierdoor zal er geen effect zijn op de staat van instandhouding van deze soorten.

Rondom de drijvende zonnepanelen wordt een vrije zone van circa 20 meter aangehouden. Hierdoor wordt de oeverzone van de plas niet aangetast. De oeverzone biedt ook kansen. Door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever kunnen de ecologische waarden van de Libbe Gabriëlsplas worden verbeterd.

Natuurvriendelijke oever

Een natuurvriendelijke oever is een oever met een flauw talud waarop waterplanten kunnen groeien. Oeverplanten bieden foerageer- schuil- en voortplantingsmogelijkheden voor o.a. vissen, amfibieën en ongewervelden. Tevens kunnen ze bijdragen aan de waterkwaliteit. Het heeft de voorkeur om een oever die gericht is op het zuiden natuurvriendelijk in te richten, vanwege de warmere ligging en door grotere lichtintensiteit. Het talud van een flauwe oever varieert van 1:2 tot de optimale situatie van 1:5 (Stowa, 2009).

Effecten van de ingreep en te treffen maatregelen

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kunnen er negatieve effecten optreden voor broedvogels wanneer dit binnen het broedseizoen gebeurt en foeragerende vleermuizen. Door te werken volgens onderstaande maatregelen worden overtredingen voorkomen.

Daar de overtreding betrekking heeft op amfibieën en kleine grondgebonden zoogdiersoorten zoals muizen en marterachtigen van het *Beschermingsregime andere soorten* waarvoor in de provincie Friesland een vrijstellingsregeling geldt zal voor uitvoering van de werkzaamheden voor deze soorten geen ontheffing nodig zijn. Bij het uitvoeren van de plannen dient wel rekening te worden gehouden met de Zorgplicht (Art. 1.11 van de Wnb).

Maatregelen bij uitvoering van de ingreep

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden worden de volgende maatregelen geadviseerd:

- Het verstoren en vernietigen van vogelnesten die in gebruik zijn moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Dit kan door het rooien van beplanting en (voorbereidende) bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de natuurwetgeving geen standaard periode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot september.
- Uitvoering van de werkzaamheden in de periode maart tot oktober heeft een verstorend effect op vleermuizen die het plangebied gebruiken als foerageergebied wanneer dit 's avonds gebeurt. Geadviseerd wordt in deze periode geen werkzaamheden uit te voeren waarbij gebruik wordt gemaakt van kunstlicht.
- Om te voldoen aan de zorgplicht moeten dieren bij verstoring tijdens de werkzaamheden de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.
- De te kappen bomen moeten onderzocht worden op beschermde natuurwaarden. Ten tijde van dit onderzoek was nog niet duidelijk welke bomen er gekapt zullen worden.

Literatuur

H+N+S Landschapsarchitecten (2018) Inrichtingsplan drijvend zonnepark Lippe Gabriëlsplas Ureterp – Opsterland.

NDFD (2018(i)) Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Vossen, J. V., & Verhagen, D. (2009). Handreiking natuurvriendelijke oevers. *Utrecht: STOWA, Stichting.*

Provincie Friesland (2014(i)) Verordening Romte Fryslân. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9921.PVR2011Fryslan-VA01/r_NL.IMRO.9921.PVR2011Fryslan-VA01_artikel.8.html#_8.2.1

Provincie Friesland (2011(i)) Verordening Romte Fryslân, Kaart 7 Natuur: http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9921.PVR2011Fryslan-VA01/rb_NL.IMRO.9921.PVR2011Fryslan-VA01_7.1.pdf

Zoogdiervereniging 2018(i) De waterspitsmuis (Neomys fodiens): <http://www.zoogdiervereniging.nl/de-waterspitsmuis-neomys-fodiens>

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met de projectleider Jan Erik van der Heide.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv
G. Bonhof

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Solarfields Nederland B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

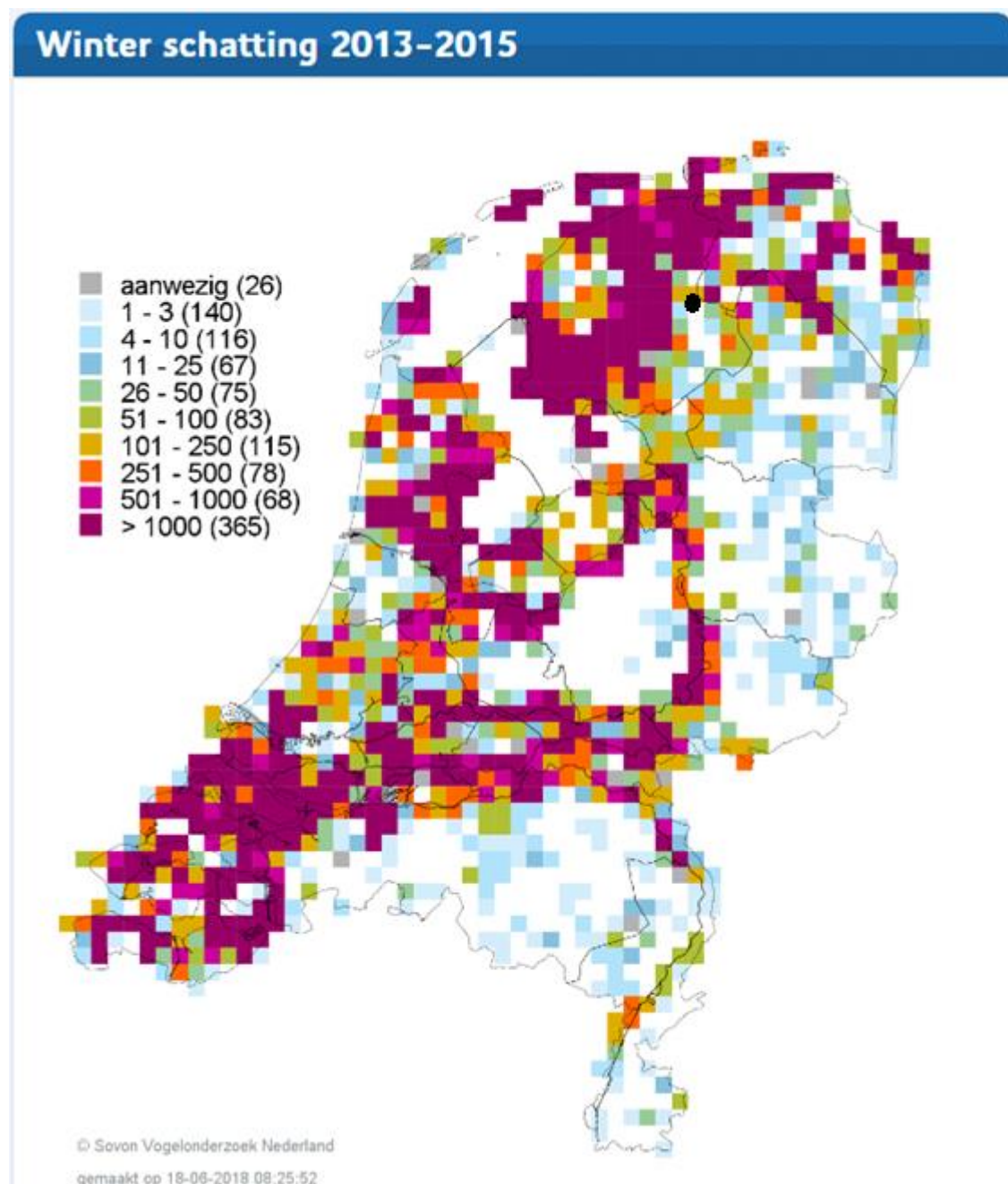
Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Bijlage I Plankaart

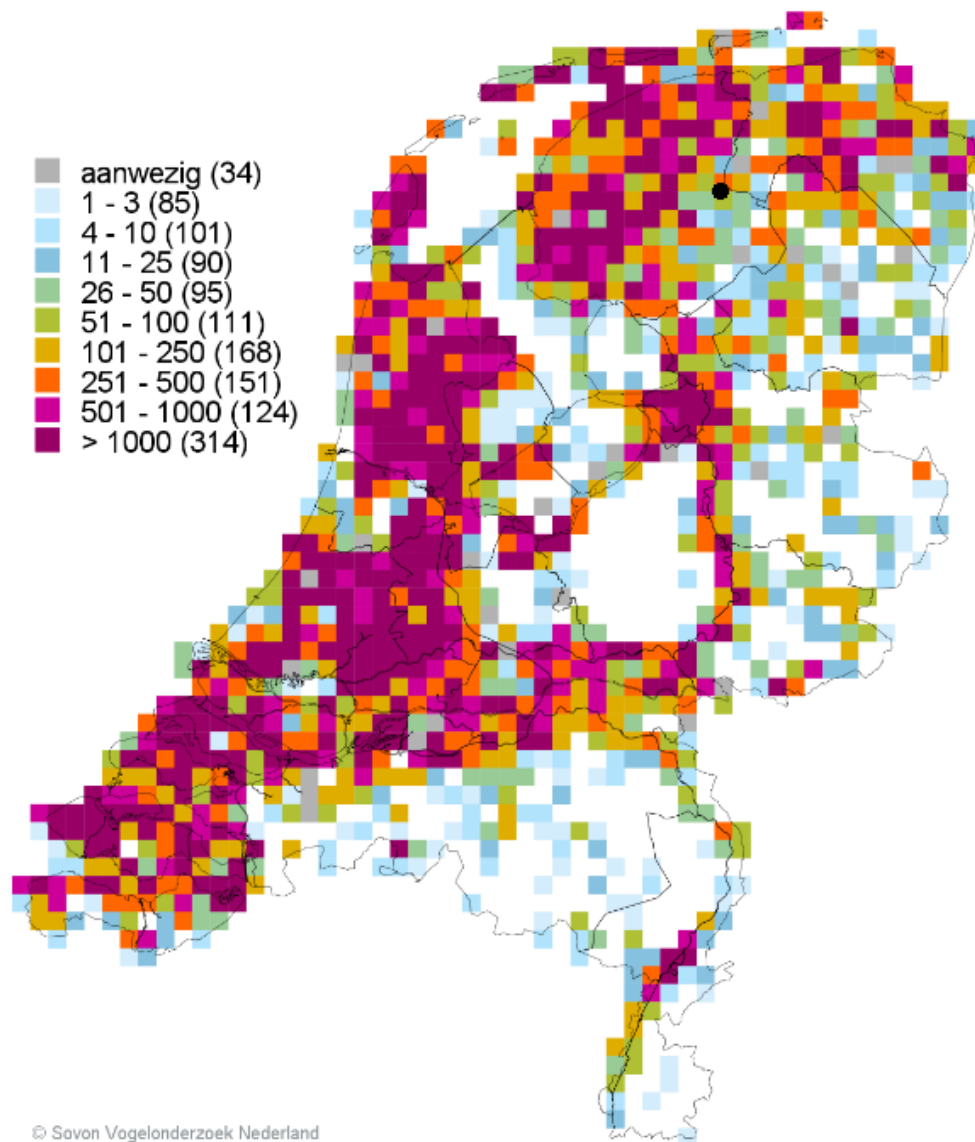

Bijlage II Verspreidingsgegevens smient, brandgans en kolgans

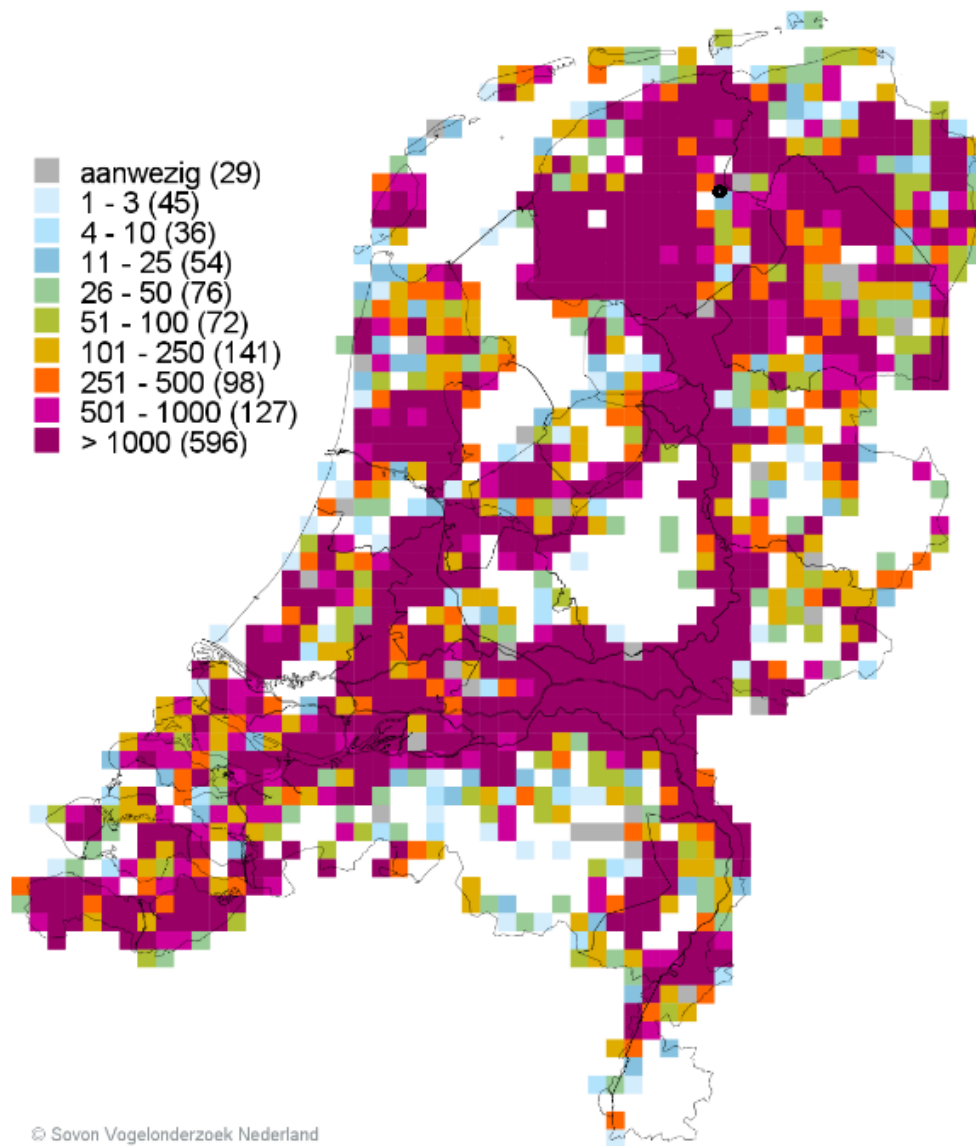
Verspreiding in de winter van de brandgans (de zwarte punt geeft het plangebied aan)

Winter schatting 2013-2015

Verspreiding in de winter van de smient (de zwarte punt geeft het plangebied aan)

Winter schatting 2013-2015

Verspreiding in de winter van de kolgans (de zwarte punt geeft het plangebied aan)